

2024-02-01

Handläggare
Sonia Siropian
Telefon: 08-508 263 40

Till
Trafiknämnden

Verksamhetsberättelse 2023 för trafiknämnden

Förslag till beslut

1. Trafiknämnden godkänner verksamhetsberättelse och bokslut för 2023 och överlämnar ärendet till kommunstyrelsen.
2. Trafiknämnden godkänner förslag till begäran om ombudgetering av medel om 6,8 mnkr avseende Hästa Gård.
3. Trafiknämnden godkänner förslag till begäran om ombudgetering av medel om 13,7 mnkr avseende klimatinvesteringar.
4. Trafiknämnden godkänner förslag till begäran om ombudgetering av medel om 11,7 mnkr för Grönare Stockholm inom utökad plan.
5. Trafiknämnden justerar ärendet omedelbart.

Trafiknämnden

Fleminggatan 4

08-508 263 40
08-508 272 00
sonia.siropian@stockholm.se
start.stockholm

Gunilla Glantz
Förvaltningschef

Niklas Domeij
Avdelningschef

Innehållsförteckning

Sammanfattande analys.....	5
Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål.....	6
KF:s inriktningsmål: 1. Ett Stockholm som håller samman med en stark och jämlik välfärd i hela staden	6
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.1 Alla barn och ungdomar ska ges möjlighet till jämlika uppväxtvillkor och trygghet samt en rik fritid.....	7
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.2 Alla barn ska ges likvärdig möjlighet till utveckling och lärande i förskolan och skolan	8
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.3 Stockholms stad ska ge stöd och omsorg där behoven är som störst	9
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.4 Stockholm ska vara en bra stad att åldras i - med god omsorg och stor trygghet	9
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.5 Alla stockholmare ska ha tillgång till ett rikt kultur-, idrotts- och föreningsliv	11
KF:s inriktningsmål: 2. Ett grönt och fossilfritt Stockholm som leder en rättvis klimatomställning.....	13
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.1 Stockholm ska bli klimatpositivt – genom minskade utsläpp och ökad koldioxidlagring	13
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.2 Stockholm ska vara en stad där den biologiska mångfalden ökar	21
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.3 Stockholm ska vara en stad där framkomligheten ökar och utsläppen minskar.....	25
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.4 Stockholmarens hälsa ska främjas genom ren luft, rent vatten och giftfria miljöer.....	39
KF:s inriktningsmål: 3. Ett Stockholm med en stabil och hållbar ekonomi med utbildning, jobb och bostäder för alla	43
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.1 Stockholms ekonomi är stark, hållbar och lägger grunden för en jämlik välfärd.....	44
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.2 I Stockholm ska alla ges möjlighet till ett eget jobb.....	48
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.3 I Stockholm ska alla ha rätt till ett bra boende som de har råd med	51
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.4 Medarbetare i Stockholm ska ges goda förutsättningar att göra ett bra jobb	55

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.5 Hög beredskap och stark rådighet ska råda i alla verksamhetsområden	60
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.6 Tryggheten ska öka genom förebyggande insatser	64
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.7 Stockholm ska vara en öppen, jämställd och demokratisk stad som samarbetar internationellt	70
Uppföljning av ekonomi.....	74
Analys av resultaträkning - uppföljning av driftbudget.....	74
Resultatenheter	86
Investeringar.....	86
Ombudgeteringar	96
Analys av balansräkning	98
Bedömning av nämndens interna kontroll.....	100
Systematiskt kvalitetsarbete.....	101
Systematiskt arbetsmiljöarbete.....	101
Checklista för årlig uppföljning	101

Bilagor

Bilaga 1 Investeringar VB 2023

Bilaga 2 Beslutsläge stora projekt VB 2023

Bilaga 3 Framkomlighetssatsning inom gång, cykel- och kollektivtrafik VB 2023

Bilaga 4 Grönare Stockholm VB 2023

Bilaga 5.1 Slutrapport Klimatinvestering - Aprikosgatan

Bilaga 5.2 Slutrapport Klimatinvestering - Energibesparande armaturbyte

Bilaga 5.3 Slutrapport Klimatinvestering - Farstavägen

Bilaga 5.4 Slutrapport Klimatinvestering - Herrhagsvägen

Bilaga 5.5 Slutrapport Klimatinvestering - Salagatan

Bilaga 5.6 Slutrapport Klimatinvestering - Solcellkomp skräpkorgar

Bilaga 5.7 Slutrapport Klimatinvestering - Södra Rinkebygången

Bilaga 5.8 Slutrapport Klimatinvestering Narvavägen, etapp 3 2023

Bilaga 6.1 Slutrapport Trygghet - Bräcke­gatan

Bilaga 6.2 Slutrapport Trygghet - Danmarksgatan

Bilaga 6.3 Slutrapport Trygghet - Farsta C
Bilaga 6.4 Slutrapport Trygghet - Järnvägsparken
Bilaga 6.5 Slutrapport Trygghet - Prästgårdsstråket
Bilaga 6.6 Slutrapport Trygghet - Sergelstorg pollare
Bilaga 6.7 Slutrapport Trygghet - Södra Rinkebygången
Bilaga 6.8 Slutrapport Trygghet - Tenstaplan
Bilaga 6.9 Slutrapport Klimatinvestering - Gamla Tyresövägen
Bilaga 7 Slutrapport Stockholm vid vatten - Kajbalkong Södermälärstrand
Bilaga 8 Sammanställning Slutredovisningar projekt över 50 mnkr VB 2023
Bilaga 9 Uppföljning av intern kontroll
Bilaga 10 GDPR Årsrapport 2023
Bilaga 11 Balansräkning

Sammanfattande analys

Ett Stockholm som håller samman med en stark och jämlik välfärd i hela staden

För att Stockholm ska hålla samman med en stark och jämlik välfärd i hela staden behöver alla få goda och likvärdiga förutsättningar. Det innebär att alla ska kunna ta del av det offentliga rummet och transportera sig i staden, vilket kontoret arbetar för genom löpande drift- och underhållsåtgärder, tillsyn för att undanröja hinder och säkerställa framkomligheten, samt tillgänglighetsanpassningar i stadsmiljön.

Under året har kontoret involverat barn i utformningen av stadsmiljön inom Levande Stockholm och även infört lekgator vid tre skolor och förskolor. Stockholm ska även vara en äldrevänlig stad och många av de åtgärder som trafikkontoret har genomfört för att förbättra tillgängligheten och framkomligheten i stadsmiljön har också bidragit till bättre förutsättningar för äldre att kunna förflytta sig och vistas i stadens offentliga rum.

Vidare ska Stockholms offentliga rum främja kulturell verksamhet, konst och evenemang, och kontoret har bland annat utökat de kulturella inslagen inom ramen för Levande Stockholm genom 12 evenemangsplatser, 6 konstplatser och 4 platser för parkteatern.

Ett grönt och fossilfritt Stockholm som leder en rättvis klimatomställning

Stockholm ska vara världsledande i klimatomställningen, med målet att fram till 2030 minska utsläppen från transportsektorn med 80 % jämfört med år 2010 och minska biltrafikarbetet med 30 % från 2017 års nivå. Kontoret har arbetat för att möjliggöra en fortsatt omställning till ett mer hållbart transportsystem med minskade utsläpp, bland annat genom att leda Elektrifieringspakten, förbereda för en miljözon i Gamla stan och ett område i City. I enlighet med det förändrade uppdraget i stadens budget för 2024 har kontoret riktat in sig på att införa en miljöbilszon i City den 31 december 2024. Kontoret har även fortsatt att fortsätta att investera i åtgärder för bättre framkomlighet för gång, cykel och kollektivtrafik. Dessa färdmedel är också de som är mest energisnåla och har minst klimat- och miljöpåverkan.

För att bekämpa klimatförändringarna behöver Stockholm vara en stad med stark grönstruktur och rik biologisk mångfald. Trafikkontoret har fortsatt att leda utvecklingen av stadens grönstruktur inom ramen för projektet Grönare Stockholm, samt arbetat för att stadsmiljön ska kunna stå emot skyfall och andra extrema väder.

Stockholm ska erbjuda en hälsosam och god livsmiljö med ren luft, rent vatten och minskat buller. Kontoret har under året tillsammans med miljöförvaltningen utrett vilka åtgärder som behöver tas för att nå WHO:s nya gränsvärden för luftkvalitet.

Ett Stockholm med en stabil och hållbar ekonomi med utbildning, jobb och bostäder för alla

För att Stockholm ska vara en demokratisk, öppen, jämställd och jämlik stad behöver stadens ekonomi vara stark, vilket varit särskilt utmanande under 2023 när Sverige gick in i en lågkonjunktur. För trafikkontorets del innebär det bland annat att göra noggranna avvägningar inför investeringar, reinvestera i stadens befintliga infrastruktur och anläggningar och en utvecklad portföljstyrning. Indexuppräknningar och prisökningar innebär stora utmaningar för kontorets driftbudget och kontoret redovisar ett nettounderskott om -2,9 mnkr. Kontoret hade nått en budget i balans om det inte hade varit en utomordentligt snörök avslutning på året.

Kontoret har tillhandahållit så kallade Stockholmsjobb åt arbetsmarknadsförvaltningens målgrupper och erbjuder även sina egna medarbetare ett hållbart arbetsliv genom att vara en modern och attraktiv arbetsgivare med fungerande kompetensförsörjning, effektiva arbetssätt samt en aktiv verksamhetsutveckling. Ett starkt näringsliv bidrar till en hållbar tillväxt och kontoret arbetar för att främja företagande i det offentliga rummet samt förbättra servicen till näringslivet.

Stockholms stad växer vilket ställer stora krav på en hög bostadsbyggnadstakt. Målet är att 140 000 bostäder ska byggas mellan 2010 och 2035. Trafikkontoret spelar en central roll i detta arbete, eftersom ett effektivt transportsystem är en förutsättning för att bostads- och arbetsmarknader ska fungera i den växande staden. Under året har kontoret bland annat påbörjat en övergripande produktionsplanering för trafikkontorets projekt. Kontoret deltar även aktivt i stadens satsning Fokus Järva.

Som stor beställare behöver trafikkontoret säkra en stark rådighet över kontorets verksamhetsområden genom god avtalsuppföljning, fortsatt arbete med kategoristyrning och utveckling av kontorets upphandlingsverksamhet. Kontoret ska även ha en god krisberedskap och säkerhetsarbetet stärktes under året. En levande stad är en trygg stad och kontoret arbetar för levande och attraktiva offentliga rum. Det görs bland annat inom ramen för Levande Stockholm som under 2023 förlängdes och utökades med fler platser, kajer och kulturella inslag. Kontoret har även samordnat arbetet för en hög och enhetlig standard på renhållningen i hela staden.

Stockholm ska vara en öppen, trygg och demokratisk stad där alla är välkomna och ingen ska bli utsatt för diskriminering. Stadens offentliga rum ska vara tillgängliga och inkluderande för alla, oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsförmåga, sexuell läggning eller ålder. Kontorets dialog med stockholmarna är viktig och under året har kontoret utvecklat Tyck till-appen för bättre service. Kontoret arbetar även för att stärka dialogen med omvärlden genom fortsatta internationella samarbeten.

Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål

KF:s inriktningsmål: 1. Ett Stockholm som håller samman med en stark och jämlik välfärd i hela staden

 Uppfylls helt

Analys

För att Stockholm ska hålla samman med en stark och jämlik välfärd i hela staden behöver alla få goda och likvärdiga förutsättningar. För trafikkontorets del innebär detta att möjliggöra för alla, oavsett ålder eller funktionsförmåga, att kunna använda det offentliga rummet, bland annat genom löpande drift- och underhållsåtgärder, tillsyn för att undanröja hinder och säkerställa framkomligheten, samt tillgänglighetsanpassningar i stadsmiljön.

Trafikkontoret har under året genomfört anpassningar av stadsmiljön för att barn ska kunna ta sig till skolan på ett säkert sätt och även få möjlighet att vistas i trygga och kreativa miljöer som är utformade efter deras behov. Stockholm ska även vara en äldrevänlig stad och många av de åtgärder som trafikkontoret har genomfört för att förbättra tillgängligheten och framkomligheten i stadsmiljön har också bidragit till bättre förutsättningar för äldre att kunna förflytta sig och vistas i stadens offentliga rum.

Vidare ska Stockholms offentliga rum främja kulturell verksamhet, konst och evenemang, och kontoret har bland annat utökat de kulturella inslagen inom ramen för Levande Stockholm genom 12 evenemangsplatser, 6 konstplatser och 4 platser för parkteatern.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.1 Alla barn och ungdomar ska ges möjlighet till jämlika uppväxtvillkor och trygghet samt en rik fritid

 Uppfylls helt

Analys

Stockholm ska vara en stad där alla barn och unga får jämlika och goda möjligheter till självförverkligande. Barn ska kunna ta del av det offentliga rummet på lika villkor som alla andra, och stadsmiljön ska erbjuda många möjligheter till lek och aktiviteter i hela staden. För att uppnå detta arbetar kontoret för att skolvägarna ska vara trygga och säkra och det offentliga rummet ska vara inkluderande för barn. Under 2023 har kontoret infört lekgator på tre platser vilket bidrar till en säkrare trafikmiljö, renare luft och större plats för lek och vistelse för barn.

Trafikkontoret tillämpar barnperspektivet vid planering av det offentliga rummet och särskilt fokus läggs vid platser där barn och unga vistas. I många av kontorets projekt görs särskilda satsningar där barn och unga bjuds in att komma med idéer och bidra till utformningen av stadsmiljön, exempelvis har kontoret inom ramen för Levande Stockholm involverat barn i utformningen av betongsköldpaddor vid Farstagångens sommarplats. Dialogen med barn och unga utgör en viktig del i kontorets arbete för att skapa en inkluderande, demokratisk stad där alla är välkomna. Mot bakgrund av kontorets arbete under året gör trafikkontoret den samlade bedömningen att KF:s mål för verksamhetsområdet och nämndmålet är uppnått.

Nämndmål: Stockholm är en barnvänlig stad med säkra skolvägar och lekfulla offentliga miljöer

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

- Andelen barn som går och cyklar till skolan ska öka
- Trafiksäkerheten ökar vid skolor och förskolor
- Fler platser i det offentliga rummet uppmuntrar till lek och vistelse för barn och unga

Analys

För att trafikkontoret ska klara sitt uppdrag är det viktigt att ha en nära dialog med stockholmarna och att inhämta synpunkter från alla grupper i samhället. När kontoret gör förändringar i miljöer där barn och unga vistas, som vid skolor, bostäder och parker, bjuds barn och unga in att reflektera över sin omgivning och komma med nya idéer om stadens offentliga rum samt att skapa offentlig konst. I utformningen av Tensta Skatepark har kontoret involverat ungdomar från Tensta Tech, en fritidsverksamhet och digital skaparverkstad för ungdomar i åldern 13-18 år. Kontoret har även haft en dialog med både barn och föräldrar som vistas i parkleken Rinken i Rinkeby inför ombyggnationen som planeras under 2024. Projekten har bidragit till kontorets insatser inom ramen för Fokus Järva.

Barnperspektivet beaktas även vid omdaning av Tegelbacken, där ambitionen är att det ska finnas lekfulla inslag som kan locka både barn och vuxna för att göra City mer barnvänligt. Även inom Levande Stockholm, som beskrivs mer utförligt under mål 3.6, har kontoret skapat miljöer där barn och unga kan leka, ta del av konst och kultur och njuta av höjda vistelsekvaliteter i det offentliga rummet. Under 2023 har säsongen förlängts, fler platser skapats och de kulturella inslagen ökat. Som exempel kan nämnas att kontoret har involverat förskolor i Farsta för att färglägga sköldpaddor i betong som ställts ut på Farstagångens sommarplats inom Levande Stockholm. Sköldpaddorna står numera kvar som ett permanent inslag och har varit ett populärt besöksmål för barnfamiljer under sommaren.

Kontoret arbetar även för att öka trafiksäkerheten vid stadens skolor utifrån ”Plan för säkra och trygga skolvägar, där barns och ungdomars behov är utgångspunkten. Under 2023 har kontoret genomfört åtgärder för säkra skolvägar vid skolor i Järva. Kontoret har även skapat bilfria zoner vid stadens skolor och förskolor genom att stänga av gator för biltrafik och omvandla dem till lekgator med olika typer av möbleringar och lekredskap. Kontoret testar konceptet vid tre utvalda skolor och kommer därefter att utvärdera hur det fungerat. Om testet faller väl ut planerar kontoret att införa permanenta bilfria zoner med lekgator på de tre platserna under våren 2024.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.2 Alla barn ska ges likvärdig möjlighet till utveckling och lärande i förskolan och skolan

— Ingen

Analys

Målet är i huvudsak riktat till stadens verksamheter inom förskola och skola, och trafikkontorets rådgivning är därför begränsad. Mot bakgrund av detta bedömer kontoret att verksamhetens relevans inte är stark nog för att motivera ett nämndmål.

Kontoret arbetar för att Stockholm ska vara en barnvänlig stad genom att bland annat skapa trygga, trafiksäkra utemiljöer i närheten av skolor och förskolor och offentliga rum som uppmuntrar till lek och rörelse. Kontorets arbete beskrivs närmare under mål 1.1.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.3 Stockholms stad ska ge stöd och omsorg där behoven är som störst

— Ingen

Analys

Målet är i huvudsak riktat till stadens verksamheter inom vård, skola och omsorg och trafikkontorets rådighet är därför begränsad. Mot bakgrund av detta bedömer kontoret att verksamhetens relevans inte är stark nog för att motivera ett nämndmål.

Trafikkontoret arbetar för att stadens offentliga rum ska vara tillgängliga och inkluderande för alla, oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsförmåga, sexuell läggning eller ålder. Arbetet med att skapa inkluderande offentliga rum beskrivs under mål 1.1, 1.4 och 3.6.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.4 Stockholm ska vara en bra stad att åldras i - med god omsorg och stor trygghet

● Uppfylls helt

Analys

Det ska vara tryggt och säkert för äldre att förflytta sig i staden och äldre ska känna sig inkluderade i det offentliga rummet. De äldre är en växande grupp i befolkningen och som ofta har begränsad rörlighet. Stockholm ska vara en stad där ingen ska känna sig begränsad av sin funktionsförmåga och där alla åldrar kan mötas i och ta del av det offentliga rummet. Handlingsplanen för äldrevänlig stad är vägledande för kontorets arbete och där pekas bland annat halkbekämpning och trygghetsåtgärder ut som särskilt viktiga. Under 2023 har kontoret utvecklat sitt arbete med vinterväghållning med effektiva metoder för snöröjning av gångbanor för att inkludera dessa i ordinarie driftverksamhet. Trafikkontorets generella arbete med att tillgänglighetsanpassa stadsmiljön har också bidragit till en äldrevänlig stad, såväl som kontorets arbete med att skapa trygga och attraktiva offentliga rum. Kontoret har fortsatt att hämta in synpunkter från olika grupper i samhället för att få in perspektiv som synliggör olika behov i stadsmiljön, bland annat genom trafiknämndens funktionshinderråd där frågor som rör begränsad rörlighet utgör en väsentlig del. Mot bakgrund av kontorets arbete under året gör trafikkontoret den samlade bedömningen att KF:s mål för verksamhetsområdet och nämndmålet är uppnått.

Nämndmål: Stockholms offentliga rum är äldrevänliga med tillgängliga och framkomliga utemiljöer

● Uppfylls helt

Förväntat resultat

- Tillgängligheten i stadsmiljön ökar
- Snöröjningen av gångbanor förbättras och utökas
- Fler sittmöbler tillkommer i det offentliga rummet

Analys

Stockholm ska vara en äldrevänlig stad där äldre kan färdas tryggt, fritt och säkert och även njuta av levande offentliga rum. Stadens handlingsplan för en äldrevänlig stad är vägledande för kontorets arbete och där anges att åtgärder för trygghet och halkbekämpning är särskilt viktiga i det offentliga rummet. Med stigande ålder följer ofta minskad rörlighet och de äldre utgör en allt större del av befolkningen. Kontorets arbete med att öka tillgängligheten i stadsmiljön som beskrivs under mål 3.7 bidrar också till en äldrevänlig stad där alla kan förflytta sig oavsett förmåga.

Eftersom fallrisken är hög för äldre bidrar kontorets drift- och underhållsåtgärder under vinterhalvåret till att skapa trygghet och säkerhet för äldre i det offentliga rummet. Under 2023 har kontoret utvecklat effektiva metoder för snöröjning av gångbanor för att inkludera dessa i ordinarie driftverksamhet. Under vintersäsongen 2023-2024 har kontoret utökat gångsopsaltning med totalt 3 mil, jämnt fördelat mellan innerstad och ytterstad. Kontoret genomför även test av sopsaltning på torgytor som exempelvis Rågsveds centrum, Tensta centrum och Skärholmen centrum. Erfarenheterna av testet hittills visar att det fungerar bra men det är svårt att hålla färdigställandetider dagtid eftersom det är många som vistas på torgen och som därmed hindrar framkomligheten för maskiner. Arbetet med vinterväghållning beskrivs närmare under mål 2.3.

Kontorets generella arbete för trygga och attraktiva offentliga rum bidrar också till en äldrevänlig stad, som beskrivs närmare under mål 3.6. Som exempel kan nämnas konceptet Levande Stockholm där sittmöbler placeras ut som kan användas av alla, och särskilt äldre som har svårt att röra sig och behöver en plats att vila på. Under 2023 har Levande Stockholm utvecklats med bland annat fler platser, kajer och förlängd säsong, vilket också innebär att äldre i fler delar av staden kommer att kunna ta del av satsningen. Även när kontoret utvecklar stadens gångstråk, parker och torg beaktas äldres behov genom att placera ut fler sittbänkar. Inom projektet Äldrevänlig natur har trafikkontoret under februari-mars hållit en medborgardialog genom medborgarpanelen gällande stadens naturreservat med fokus på äldreperspektivet. Dialogen har gett värdefulla insikter och önskade åtgärder, som exempelvis utmärkning av slingor i naturreservat där det är lätt att ta sig fram med rullator eller rullstol. Kontoret har tillsammans med stadsdelsförvaltningarna Hägersten-Älvsjö, Skärholmen och Enskede-Årsta-Vantör hållit i fysiska dialogmöten med äldre kring de tre reservaten Älvsjöskogen, Sätmaskogen och Årtaskogen.

Kontoret inhämtar synpunkter på stadsmiljön genom trafiknämndens funktionshinderråd som tar del av och ger synpunkter på planerade projekt, och som ger värdefulla perspektiv utifrån bland annat begränsad rörlighet i stadsmiljön som även många äldre delar. Rådet deltar även vid planering av trygghetssatsningar i trafikmiljön. Utifrån rådets synpunkter på stadsmiljön blir kontoret ännu bättre på att skapa en stad som är tillgänglig för alla oavsett ålder.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.5 Alla stockholmare ska ha tillgång till ett rikt kultur-, idrotts- och föreningsliv

 Uppfylls helt

Analys

Trafikkontoret spelar en viktig roll i att stärka kulturlivet och att tillgängliggöra kulturen för stockholmarna i det offentliga rummet. I egenskap av tillståndsgivare för evenemang ansvarar kontoret för att göra det lätt för arrangörer att genomföra kulturella evenemang. Under 2023 har kontoret fortsatt att förbättra servicen till näringslivet genom en mer effektiv tillståndsprocess för att arrangörer ska få snabb, sammanhållen och god service.

Närvaron av kultur i det offentliga rummet ska öka och vid utveckling och förvaltning av stadsmiljön ska konst och kulturell verksamhet inkluderas och uppmuntras. Under 2023 har kontoret en rad aktiviteter för att främja kultur i det offentliga rummet, till exempel inom Levande Stockholm där kontoret har gjort en särskild satsning för att utöka platserna, de kulturella inslagen och förlänga säsongen. Mot bakgrund av kontorets arbete under året gör trafikkontoret den samlade bedömningen att KF:s mål för verksamhetsområdet och nämndmålet är uppnått.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd ska i samarbete med exploateringsnämnden, kulturnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, trafiknämnden och relevanta aktörer verksamma i området fortsätta arbetet med en permanent kulturpark med fokus på graffiti i Snösätra	2023-01-01	2023-12-31	
Analys Kontoret har samverkat med Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsförvaltning angående den löpande driften i och kring området för att säkerställa att området upplevs som framkomligt och tryggt. Kontoret har även bistått med asfaltering.			
  Idrottsnämnden, kulturnämnden, trafiknämnden, Stockholms Hamn AB och Kulturhuset Stadsteatern AB ska medverka till planering och genomförande av aktiviteter inom ramen för Stadshusets hundraårsjubileum 2023	2023-01-01	2023-09-01	
Analys Kontoret har inom Blomsterprogrammet och Levande Stockholm samordnat blomsterplanteringarnas färgskala med Fastighetskontoret och Stockholm hamnar i området kring Stadshuset - från Klara Mälarstrand, Stadshusbron, Hantverkargatan, Norr Mälarstrand till Holger Bloms plats. Levande Stockholm möblerade Norr Mälarstrand och Holger Bloms plats med möbler, blommor och vimplar enligt den grafiska profilen för jubileet. En utställning med tema Stadshuset, med quiz och tittut-tavlor, ställdes upp längs kajen. Under jubileumsveckan kläddes belysningsstolparna med björkris.			
  Kommunstyrelsen ska tillsammans med exploateringsnämnden, idrottsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, trafiknämnden, stadsdelsnämnderna och Stockholms Hamn AB planera för inrättandet av fler strand- och bryggbad där det är lämpligt och kartlägga möjligheterna att anlägga fler vinterbadplatser med möjlighet till bastubad	2023-01-01	2023-08-31	
Analys Trafikkontoret har inhämtat och sammanställt information från samtliga stadsdelsförvaltningar angående medborgarförslag rörande badplatser, samt gått igenom och sammanställt ärenden inkomna i Tyck till-appen som gäller badplatser. Vidare har kontoret i samarbete med stadsledningskontoret identifierat vilka relevanta kompetenser som trafikkontoret skulle kunna bidra med i en vidare utredning.			

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kulturnämnden ska i samråd med fastighetsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, trafiknämnden, stadsdelsnämnderna, AB Svenska Bostäder, AB Familjebostäder och AB Stockholmshem se över stadens strategi för gatukonst och muralmålningar bland annat med mer fokus på förutsättningar för eget skapande genom till exempel öppna väggar	2023-01-01	2023-12-31	
Analys Kontoret har inte involverats i översynen av strategin men har bistått med att tvätta bort klotterskyddet innan en muralmålning ska målas och därefter klotterskyddat på ett flertal platser i staden.			

Nämndmål: Stockholms offentliga rum främjar kulturell verksamhet, konst och evenemang

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

- Fler offentliga platser rymmer konst och kultur
- De kulturella inslagen inom Levande Stockholm ökar
- Fler öppna evenemang för allmänheten

Analys

Stockholm ska vara en levande kulturstad där alla ska kunna ta del av och utöva kultur. Genom nära samverkan med exempelvis kulturförvaltningen, näringslivet och stadsdelsförvaltningar har trafikkontoret arbetat för att främja kulturell verksamhet, konst och evenemang i det offentliga rummet. Det har bland annat skett inom konceptet Levande Stockholm, som under 2023 utökades med ytterligare platser och kajer, förlängd säsong och fler kulturella inslag. De kulturella platserna utökades i hela staden i samarbete med kulturförvaltningen och omfattade 12 evenemangsplatser, 6 konstplatser och 4 platser för parkteatern. I Järva utökades de kulturella inslagen bland annat vid Tenstagången, Akalla torg och Rinkeby torg, vilket bidrog till stadens satsning Fokus Järva. Arbetet med Levande Stockholm beskrivs under mål 3.6.

Kontorets arbete för att uppmuntra kulturell verksamhet och evenemang grundas på den strategiska inriktningen om att utveckla Stockholm som evenemangs- och upplevelsestad i stadens kulturstrategiska program. För att uppmuntra kulturell verksamhet är allmänna sammankomster, till exempel framförande av konstnärliga verk, på stadens mark avgiftsbefriade. Detsamma gäller alla evenemang utan marknadsföringssyfte riktade mot barn och ungdomar.

När evenemang äger rum på offentlig plats, tar gatumark i anspråk eller genererar större trafikmängder är trafikkontoret en viktig aktör. Det ska vara enkelt för arrangörer att både söka tillstånd för och att genomföra evenemang i Stockholm. Under 2023 har kontoret fortsatt att förbättra servicen till näringslivet genom en mer effektiv tillståndsprozess för att arrangörer ska få snabb, sammanhållen och god service. Kontorets arbete för att förbättra servicen till näringslivet beskrivs närmare under mål 3.2.

KF:s inriktningsmål: 2. Ett grönt och fossilfritt Stockholm som leder en rättvis klimatomställning

 Uppfylls delvis

Analys

Stockholm ska vara världsledande i klimatomställningen, med målet att fram till 2030 minska utsläppen från transportsektorn med 80 % jämfört med år 2010 och minska biltrafikarbetet med 30 % från 2017 års nivå. Transportsektorn står för den största delen av utsläppen, vilket kräver att kontoret arbetar aktivt för att möjliggöra en fortsatt omställning till ett mer hållbart transportsystem med minskade utsläpp. Stadens klimathandlingsplan är ett viktigt verktyg för att uppnå detta och den anger bland annat att elektrifieringen behöver öka. Kontoret har fortsatt att leda Elektrifieringspakten och har även förberett för en miljöbilszon i Gamla stan och i ett område i City. I enlighet med det förändrade uppdraget i stadens budget för 2024 har kontoret riktat in sig på att införa en miljöbilszon i City den 31 december 2024.

Stockholm ska ha ett transportsystem som är framkomligt och som minskar utsläppen genom att främja hållbart resande. Framkomlighetsstrategin är vägledande för kontorets arbete, som anger att staden ska prioritera kapacitetsstarka färdmedel, det vill säga de som har potentialen att transportera flest människor på liten yta. Dessa färdmedel är också de som är mest energisnåla och har minst klimat- och miljöpåverkan. Stockholm ska vara en grön promenadstad och Europas främsta cykelstad, där kollektivtrafiken är ett attraktivt alternativ till bilen. För att uppnå detta investerar kontoret 2 mdr i framkomlighetsåtgärder för gång, cykel och kollektivtrafik under perioden 2023-2026.

För att bekämpa klimatförändringarna behöver Stockholm vara en stad med stark grönstruktur och rik biologisk mångfald. Trafikkontoret har fortsatt att leda utvecklingen av stadens grönstruktur inom ramen för projektet Grönare Stockholm, samt arbetat för att stadsmiljön ska kunna stå emot skyfall och andra extrema väder.

Stockholm ska erbjuda en hälsosam och god livsmiljö med ren luft, rent vatten och minskat buller. Kontoret har under året tillsammans med miljöförvaltningen utrett vilka åtgärder som behöver tas för att nå WHO:s nya gränsvärden för luftkvalitet.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.1 Stockholm ska bli klimatpositivt – genom minskade utsläpp och ökad koldioxidlagring

 Uppfylls helt

Analys

Stockholm ska vara helt fossilbränslefri senast 2040 och stadens egen organisation likaså senast år 2030. För att klara målen behöver staden växla upp sitt klimatarbete, och i egenskap av väghållare bär trafikkontoret ett särskilt ansvar för att bidra till minskade utsläpp inom transportsektorn. Under året har kontoret fortsatt arbetet för att främja elektrifiering och hållbar energiförsörjning samt genomfört åtgärder för minskad biltrafik.

Bland konkreta åtgärder kan nämnas att kontoret förberett införandet av en miljözon i Gamla stan och i ett område i city. I enlighet med det förändrade uppdraget i stadens budget för 2024 har kontoret riktat in sig på att införa en miljöbilszon i City den 31 december 2024. I arbetet för att nå en utsläppsfri innerstad 2030 har kontoret i samverkan med berörda förvaltningar, bolag och näringsliv verkat för ökad elektrifiering och utbyggnad av publik laddinfrastruktur, bland annat inom ramen för Elektrifieringspakten.

Kontoret har arbetat för att minska energiförbrukningen, exempelvis genom armaturbyten i kontorets belysningsanläggningar. Kontoret ställer också miljökrav vid upphandlingar och fasar ut fossila bränslen i upphandlingar av transporter, entreprenader och arbetsmaskiner.

Kontorets arbete har bidragit till att öka elektrifieringstakten och utbyggnaden av laddinfrastruktur samtidigt som den egna verksamhetens utsläpp har minskat genom bland annat skärpta miljökrav och minskad energiförbrukning. Mot bakgrund av kontorets arbete under året samt utfallet för indikatorerna gör trafikkontoret den samlade bedömningen att KF:s mål för verksamhetsområdet och nämndmålet är uppnått.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2022	Arsmål	KF:s årsmål	Period
  Köpt energi i stadens verksamheter	59,4 GWh				56 GWh	1945 GWh	2023
Analys Årsmålet för 2023 uppnåddes bara delvis, till stor del på grund av ökad förbrukning av fjärrvärme mot bakgrund av en tidig, snörik och kall vinter. En faktor som är svår att förutspå, varför kontoret noterade en ökning av inköpt energi för fjärrvärme med 19 %. I prognosen räknade kontoret med samma förbrukning för fjärrvärme som 2022. Kontorets minskning av elförbrukning matchar dock prognosen och sänktes med 4,5%. Energibesparande armaturbyten står för största andel minskning.							
  Minskning av CO2e till 2023				10 000 CO2e	10 000 CO2e	Tas fram av nämnd/s tyrelse	2023
Analys Trafikkontorets arbete för att minska vägtrafikarbetet bidrar till att minska utsläppen, men det är i dagsläget svårt att beräkna den samlade klimatpåverkan från åtgärderna. I takt med att datautvecklingen accelererar utvecklas nya metoder, och kontoret arbetar bl.a. i dialog med miljöförvaltningen för att att framöver kunna beräkna åtgärdernas klimatpåverkan i ton Co2e. Kontoret bedömer att de samlade insatserna under perioden har bidragit till att minska utsläppen och att målet därför delvis är uppnått.							
  Relativ energieffektivisering i stadens verksamheter	5 %				5 %	5 % effektivisering relativt 2018	2023

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kommunstyrelsen ska i samarbete med exploateringsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, trafiknämnden, Stockholm Stadshus AB, Stockholm Vatten och Avfall AB, Stockholms Hamn AB och Stockholm Exergi ansvara för stadens samlade koordinering för att genomföra uppförandet av nytt kraftvärmeverk samt tillse att relevanta ersättningsytor ordnas så som bad- och båtplats. En oberoende granskare ska tillsättas för att följa arbetet under genomförandeprocessen, och rapportera till staden hur arbetet fortlöper ur miljö- och klimatsynpunkt med särskilt fokus på dricksvattenförsörjningen	2023-01-01	2023-12-31	
Analys Trafikkontoret arbetar i nära dialog med exploateringskontoret och Stockholm Exergi för att hitta lämpliga förutsättningar för kraftverkets fjärrvärmeledning, som ska förläggas mellan Lövsta och Huvudsta. Tillsammans med exploateringskontoret följer trafikkontoret även Stockholm Exergis planerade uppförande av en transporthamn i anslutning till kraftvärmeverket, samt deras överklagan av mark- och miljödomstolens dom.			
  Stockholm Vatten och Avfall AB ska i samarbete med exploateringsnämnden, trafiknämnden, stadsdelsnämnderna, Stockholm Stadshus AB och Stockholm Exergi inventera hur mycket biokol som staden har behov av samt ta fram en plan för att etablera en storskalig anläggning för produktion av biokol som ska etableras senast år 2024	2023-01-01	2023-12-31	
Analys Trafikkontoret har deltagit i arbetet under ledning av Stockholm Vatten och Avfall. Exploateringskontoret tog fram ett underlag under 2021 tillsammans med Stockholm Exergi med uppskattning av mängden biokol som förbrukades av alla förvaltningar. Kontoret har därmed levererat en sammanställning över uppskattade mängder för trafikkontorets del. Stockholm Vatten och Avfall arbetar med att färdigställa rapporten.			
  Trafiknämnden ska i samarbete med miljö- och hälsoskyddsnämnden och Stockholm Vatten och Avfall AB och i samråd med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna definiera ansvarsgränser och upprätta rutiner och former för skyfallskommunikation	2023-01-01	2023-12-31	
Analys Kontoret har utrett ansvarsgränser för skyfallskommunikation i staden i samverkan med Stockholm Vatten och Avfall, miljöförvaltningen och stadsledningskontoret. Trafikkontoret har det strategiska kommunikationsansvaret gällande skyfall, Stockholm Vatten och Avfall har kommunikationsansvaret för frågor kopplade till VA-huvudmannskapet, stadsledningskontoret har det stadsövergripande ansvaret för stadens beredskapskommunikation och miljöförvaltningen har kommunikationsansvaret kopplat till tillsyn av vattenkvalitet och övergripande miljökonsekvenser. Det finns fortsatt otydligheter i generella ansvarsgränser mellan stadens verksamheter kopplat till skyfallsarbetet som behöver lösas för att kommunikationsansvaret ska bli ännu tydligare.			

Nämndmål: Minskade utsläpp bidrar till en klimatpositiv stad

 Uppfylles helt

Förväntat resultat

- Biltrafikarbetet minskar i Stockholm
- Utsläppen från transportsektorn minskar i Stockholm
- Tillgången på publika laddplatser ökar
- Förbättrade förutsättningar för hållbara och effektiva godstransporter
- Energianvändningen i kontorets anläggningar är fortsatt låg
- Biokolsproduktionen ökar

Analys

Stockholm står inför stora utmaningar vad gäller minskade klimatutsläpp. I egenskap av väghållare verkar kontoret för att transportsektorns klimatpåverkan ska minska, vilket ska bidra till att uppnå stadens klimatmål om en klimatpositiv stad och en fossilbränslefri organisation 2030. En av de stora utmaningarna när regionen växer är att tillgodose efterfrågan på ökat resande, samtidigt som klimatpåverkan ska minska. I miljöprogrammet för åren 2020-2023 finns bland annat ett etappmål om minskade växthusgasutsläpp, där utveckling inom trafiken har en viktig del. Kontoret har under året deltagit aktivt i arbetet med att ta fram ett nytt miljöprogram och en ny klimathandlingsplan, som anger hur staden ska nå de klimatmål som är fastlagda i miljöprogrammet. I klimathandlingsplanen ges flera exempel på hur staden kan arbeta för att uppnå de långsiktiga målen, men den har även tilldelat nämnder och bolagsstyrelser utsläppsbeting som ska nås på kort sikt, inom programperioden. Kontoret har tilldelats ett utsläppsbeting med en minskning om 10 000 ton CO₂e fram till 2023. För trafikkontorets arbete innebär detta i huvudsak ett fortsatt främjande av de hållbara transportslagen, vilket beskrivs närmare under mål 2.3. De satsningar som kontoret gör för miljön ska kommuniceras till stockholmarna, och kontoret fortsätter att bidra till en tydlig och strategisk stadsövergripande kommunikation i miljö- och klimatfrågor tillsammans med stadsledningskontoret, miljöförvaltningen och Stockholm Vatten och Avfall. Under året har kontoret exempelvis haft en utställning i Kungsträdgården om trädens betydelse, och genomfört en rad kampanjer om biologisk mångfald, värmeöar och pollinering.

Minskad klimatpåverkan genom ökad elektrifiering

Trafikkontoret har tillsammans med andra förvaltningar genomfört åtgärder som bidrar till en utsläppsfri innerstad 2030, där elektrifiering och utbyggnad av publik laddinfrastruktur är en viktig del tillsammans med att främja övriga utsläppsfria transportslag. Arbetet för ökad elektrifiering bedrivs i samverkan med miljöförvaltningen, Stockholms stads Parkering AB, fastighetskontoret, stadens bostadsbolag, elnätsägare och övrigt näringsliv. Det är laddoperatörer som ansöker om och sedan ansvarar för att anlägga laddstolpar på gatumark, men kontoret arbetar för att stimulera utbyggnaden, till exempel genom förmånliga villkor och genom en smidig tillståndprocess.

Kontoret har även fått ett förtydligat uppdrag att samordna hela stadens arbete med elektrifiering. Detta har under året utretts, förankrats och slutligen mynnat ut i att nuvarande arbetssätt ska kompletteras med en ny samordningsgrupp. Denna ska etableras under 2024 och syftar till att åstadkomma bättre samordning och målstyrning av utbyggnad av laddinfrastruktur i Stockholm.

Kontoret har under året även fortsatt att leda Elektrifieringspakten som syftar till att öka etableringstakten för laddinfrastruktur tillsammans med företag och organisationer. Under 2023 har en gemensam nätverksträff genomförts och flera möten i mindre konstellationer har ägt rum. Dessa har lagt en grund för ett antal nya innovationsprojekt, en helelektrisk entreprenad vid utbyggnad av en laddgata på Kungsholmen och att paktens parter har haft möjlighet att ge inspel till stadens arbete med en ny klimathandlingsplan. Kontoret har även arbetat med stöd av näringslivet för att minska etableringskostnaderna för publik laddinfrastruktur och undersöka innovativa lösningar på gatumark med målet att minska

kostnader och fysiska avtryck i det offentliga rummet.

För att stimulera utbyggnaden av laddinfrastruktur i ytterstaden har kontoret planerat ett pilottest med laddning på gatumark från belysningsnätet som kommer att ske under 2024. Piloten ska bidra till att samla information om hur tekniken fungerar i stadens offentliga rum samt ge möjligheter att prioritera ytterstaden vid utbyggnaden av laddning från belysningsnätet.

Kontoret har tillsammans med stadsdelarna i ytterstaden utrett lämpliga platser för laddinfrastruktur på gatumark. Dessa platser kommer sedan att erbjudas till laddoperatörerna med minimerade ledtider från stadens sida. Detta för att skapa incitament för etablering och minskade ledtider för laddoperatörerna. Utredda platser i ytterstaden har börjat att publiceras i laddkartan i slutet av 2023 och fortsättningsvis under 2024.

En effektiv och elektrifierad godstrafik

Under 2023 har kontoret påbörjat framtagandet av en godsstrategi i samverkan med fastighetsägare med målet att alla godstransporter och all godstrafik och busstrafik i innerstaden ska vara elektrifierad senast år 2030. Kontoret har utvärderat och följt upp den tidigare godstrafikplanen samt genomfört dialogmöten både inom staden men även med externa aktörer som City i Samverkan, fastighetsägare, åkerier och branschorganisationer. Stadens interna godsnätverk nyttjas som arbetsgrupp för utveckling av den reviderade godstrafikplanen som planeras presenteras för nämnden i början av 2024.

Arbetet för att effektivisera godstrafiken har fortsatt genom till exempel uppskalning av off peak-leveranser, det vill säga nattleveranser med tysta lastbilar eller leveranser vid andra tider då det kommunala vägnätet är mindre belastat.

Kontoret har deltagit i externfinansierade test- och innovationsprojekt tillsammans med akademi och näringsliv i syfte att öka kunskapen och utveckla nya lösningar för hållbara godstransporter. Ett flertal av dessa berör det förändrade logistiksystem som följer av elektrifieringen, nya köpmönster och planerna för införande av miljözon klass 3.

Minskade utsläpp inom den egna verksamheten

Stadens organisation ska vara fossilbränslefri senast år 2030. Som en stor beställare kan kontoret bidra till målet genom att utveckla kravställningen inom upphandling och inköp. Trafikkontoret kan också minska stadens utsläpp genom att arbeta mer cirkulärt. Ett exempel på det sistnämnda är stadens användning av biokol i växtbäddar som dels syftar till att skapa välmående grönska i stadsrummet och dels fungerar som en kolsänka.

Kontoret har arbetat för att minska energiförbrukningen, exempelvis genom att byta ut ytterligare 6000 armaturer i kontorets belysningsanläggningar för att den totala belysningsanläggningen ska vara uppdaterad med ny teknik. I och med årets arbete kvarstår nu ca 85 000 armaturer för utbyte. Dessutom sker kontinuerliga utvärderingar av andra möjligheter att effektivisera energianvändningen, såsom för broar, hissar, rulltrappor och trafiktunnlar. En energikartläggning av de komplexa anläggningarna har påbörjats och fokus har hittills varit på Söderledstunneln som är den enskilt största förbrukaren. Utifrån kartläggningen ska kontoret planera för åtgärder i syfte att optimera och minska

energiförbrukningen. I december 2022 genomförde kontoret en mindre tidsfördröjning i tändning och släckning av belysningen vid gator, vägar och torg, för att bidra till det stadsövergripande arbetet för minskad elförbrukning till följd av läget på elmarknaden. Det medförde en minskad energianvändning med 3,4 % 2023. Initialt noterades ingen påverkan på trafiksäkerhet eller trygghet. Under senhösten 2023 inkom fler synpunkter än normalt från medborgare och egna entreprenörer, vilka upplevde att justeringen bidragit till minskad trygghet. Då läget på elmarknaden stabiliserats beslutade kontoret att under vintern återgå till normala tänd- och släcktider.

Som en stor beställare kan kontoret genom miljökrav vid upphandlingar påverka marknaden i en mer hållbar riktning och kontoret tillämpar de gemensamma miljökrav för entreprenader som tagits fram i samarbete med Trafikverket, Göteborgs stad och Malmö stad. Under 2023 antog trafiknämnden förslag till reviderade krav som väntas antas av kommunfullmäktige under 2024. Revideringen innebär bland annat införandet av en trappa med årsvis ökade nivåer på inblandning av fossilfri energi fram till 2030. Dessutom föreslås skärpta krav för lätta fordon och krav på nollutsläppsfordon för personbilar och lätta lastbilar införas.

I minst 90 % av kontorets entreprenad- och driftupphandlingar under 2023 har krav ställts på drivmedel och fordonlista utöver stadens gemensamma miljökrav. Kontoret har även under året ställt utökade miljökrav kring elektrifierade fordon och arbetsmaskiner i avtal som rör dammar och fontäner samt barmarksrenhållning i stadsdelarna Farsta och Skarpnäck.

Kontoret har fortsatt arbetet med att fasa ut skadliga kemikalier i bygg- och anläggningsprojekt i enlighet med kemikalieplanen och med att minska spridningen av mikroplaster i enlighet med stadens handlingsplan för mikroplaster. I upphandlingar av transporter, entreprenader och arbetsmaskiner ska fossila bränslen fasas ut till år 2030 genom att inför varje upphandling undersöka möjligheten att skärpa miljökraven, och avtalsvillkor som möjliggör uppföljning ska säkerställas. Entreprenadverktyg ska som utgångspunkt vara eldrivna i nya upphandlingar. Klimatkrav ur ett livscykelperspektiv ställs vid ombyggnation eller nybyggnation av vägar, broar, parker och torg. Kontrollerna av att miljökraven efterlevs genomförs regelbundet och kontoret använder Byggvarubedömningen (BVB), ett branschöverskridande system för miljöbedömning av byggvaror, i relevanta projekt.

Kontoret strävar efter att vara mer flexibelt gällande miljökrav i avtal med långa löptider, för att kunna möta marknadens snabba utveckling och skärpa kraven under avtalets giltighetstid. Med långa kontraktstider är det en strategisk utmaning att uppfylla högre miljökrav och kontoret arbetar därför med pilotprojekt och tester i syfte att utveckla verksamheten.

Klimatmål

Stockholm ska vara helt fossilbränslefri senast 2040 och stadens egen organisation likaså senast år 2030. För att klara målen behöver staden växla upp sitt klimatarbete, och i egenskap av väghållare bär trafikkontoret ett särskilt ansvar för att bidra till minskade utsläpp inom transportsektorn. I stadens klimathandlingsplan har kontoret har tilldelats ett utsläppsbe- ting med en minskning om 10 000 ton CO₂e fram till år 2023 och kontoret har även ansvar för både genomförande och uppföljning av flera av målen i stadens miljöprogram för perioden 2020-2023.

För att nå en utsläppsfri innerstad 2030 har även kontorets arbete för ökad elektrifiering och utbyggnad av publik laddinfrastruktur varit särskilt viktigt, tillsammans med att främja hållbara trafikslag. Arbetet för att öka elektrifieringen bedrivs i samverkan med miljöförvaltningen, Stockholms stads Parkering AB och näringslivet. Kontoret leder satsningen Elektrifieringspakten som etablerades 2021 och som syftar till att öka etableringstakten för laddinfrastruktur tillsammans med företag och organisationer. Under 2023 har en gemensam nätverksträff genomförts och flera möten i mindre konstellationer har ägt rum. Dessa har lagt en grund för ett antal nya innovationsprojekt, en helelektrisk entreprenad vid utbyggnad av en laddgata på Kungsholmen och att paktens parter har haft möjlighet att ge inspel till stadens arbete med en ny klimathandlingsplan. Kontoret har även arbetat med stöd av näringslivet för att minska etableringskostnaderna för publik laddinfrastruktur och undersöka innovativa lösningar på gatumark med målet att minska kostnader och fysiska avtryck i det offentliga rummet. Det samlade arbetet de senaste åren har medfört att det skett en fördubbling av laddinfrastruktur på gatumark två år i rad (2021: 265 platser, 2022: 502 platser, 2023: 1200 platser). Totalt har antalet publika laddplatser ökat med ca 700 st de senaste två åren.

Kontorets arbete för att främja hållbara transportslag bedrivs i enlighet med stadens framkomlighetsstrategi. De senaste åren har omfattande investeringar gjorts i stadens infrastruktur för ökad framkomlighet för gång, cykel och kollektivtrafik. Under 2023 har kontoret anlagt stadens första cykelgata och utrett, planerat och genomfört åtgärder inom ett 50-tal cykelinvesteringsprojekt samt ett antal programutredningar i tidigt skede. 23 projekt har färdigställts under året. De färdigställda åtgärderna motsvarar sammantaget ca 10,7 km nyanlagd och breddad cykelinfrastruktur. Dessutom har ett antal enklare trimningsåtgärder på cykelnätet utförts för att skapa bättre framkomlighet och trafiksäkerhet. Cirka 1600 cykelparkeringsplatser har byggts under 2023. Totalt har antalet cykelparkeringsplatser i staden mer än fördubblats sedan 2015. Trafikkontorets mätningar visar på en långsiktigt uppåtgående trend för cyklingen i Stockholms stad vilket visar att de senaste årens satsningar har gett effekt. De senaste 15 åren har antalet cykelpassager i innerstadssnittet ökat med nästan 100 %. Cykelflöden visar en ökning med cirka 8 procent år 2023 jämfört med år 2022. Arbetet med att främja hållbara transportslag beskrivs mer utförligt under mål 2.3.

Trafikkontorets arbete för att minska vägtrafikarbetet bidrar till att minska utsläppen, men det är i dagsläget svårt att beräkna den samlade klimatpåverkan från åtgärderna. I takt med att datautvecklingen accelererar utvecklas nya metoder, och kontoret arbetar bl.a. i dialog med miljöförvaltningen för att framöver kunna beräkna åtgärdernas klimatpåverkan i ton Co2e. För vissa åtgärder kommer det dock fortsatt att vara svårt att beräkna. Under året har nämnden höjt avgiften för besöksparkering i taxa 1, 2 och 3 samt beslutat om höjd boendeparkeringsavgift från februari 2024. Kontoret har även bytt ett stort antal batterier i p-automaterna under året vilket förbättrar deras drifttid och minskar resorna till och från automaterna för att utföra enstaka byten. Vidare arbetar trafikkontoret för att minska energiförbrukningen, exempelvis genom armaturbyten i kontorets belysningsanläggningar.

Som stor beställare kan kontoret genom att höja miljökrav i upphandlingar flytta fram stadens position och minska utsläppen. Under 2023 har kontoret fortsatt att tillämpa de miljökrav för entreprenader som tagits fram i samarbete med Trafikverket, Göteborgs stad och Malmö stad.

Dessa krav uppdaterades under året vilket innebär en stegvis utfasning av fossila drivmedel fram till 2030. I upphandling ställs också krav avseende klimatpåverkan från material och varor för stål samt cement/betong. Entreprenadmaskiner och verktyg ska som utgångspunkt vara eldrivna i nya upphandlingar. Klimatkrav ur ett livscykelperspektiv ställs vid ombyggnation eller nybyggnation av vägar, broar, parker och torg. Kontoret har de senaste åren utvecklat uppföljningen av miljökrav och framöver krävs klimatkalkyler av entreprenörerna vilket kommer att ge kontoret bättre underlag för att beräkna klimatavtryck. Enligt de senaste beräkningarna har kontoret via upphandlingar fasat ut 641 ton Co2e.

Sammantaget är det svårt för kontoret att bedöma om utsläppsbetinget om att minska 10 000 ton Co2e är helt uppnått, men kontoret kan konstatera att den höga investeringstakten i hållbara transportslag, utvecklingen av miljökrav i upphandlingar och summan av kontorets insatser inom miljö och klimat har bidragit till att minska utsläppen.

	Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2022	Årsmål	KF:s årsmål	Period
	Utsläpp från vägtransporter (ton CO2e per invånare)	0,89			0,91	0,86 ton/inv		2023
Analys Utfallet rapporteras med ett års eftersläpning. Periodens utfall bygger på preliminära beräkningar för 2022. Under våren 2024 beräknas värdet för 2023 och preliminär beräkning för 2024. Det råder osäkerhet kring hur andelen förnybara bränslen har påverkat utsläppen under 2023.								

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
	Fasa ut fossila bränslen i upphandlingar av transporter, entreprenader och arbetsmaskiner genom att inför varje upphandling undersöka möjligheten att skärpa miljökraven, och säkerställa att entreprenadverktyg som utgångspunkt ska vara eldrivna	2023-01-01	2023-12-31	
Analys Kontoret arbetar för att utveckla kostnads- och tidseffektiv utfasning av fossil bränslen i upphandlingar. Detta sker i huvudsak genom att använda de gemensamma miljökraven för entreprenader, men även genom att pröva metoder för miljökrav via kategoristyrningen.				
	Förbereda för en miljöbilszon i Gamla stan och ett område i City genom att successivt införa miljözon klass 3, med start år 2024 och full implementering 2026	2023-01-01	2023-12-31	
Analys I budget för år 2024 reviderades uppdraget om miljözon klass 3 till att endast införas i ett område i city med start 2024. Utredning för hur zonen ska växa ska enligt uppdraget utredas under 2024 och lämnas förslag kring till nämnd våren 2025. Kontoret har tagit fram en utredning och vid nämndens sammanträde i december fattades beslut om införandet. Planer för genomförandet drar igång efter beslutet parallellt med gränsdragning för utredning om zonens utvidgning.				
	Leda stadens arbete med elektrifieringen av transportsektorn, bland annat genom Elektrifieringspakten	2023-01-01	2023-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Analys Under 2023 har Elektrifieringspakten bjudits in till ett möte och samverkan har skett under hela året, bland annat har parterna involverats i framtagandet av underlag in elektrifiering till stadens nya klimathandlingsplan. Kontoret har analyserat behov av ytterligare samordning av stadens arbete med elektrifiering och lagt fram förslag till en taktisk samordningsgrupp som kommer att etableras under 2024. Två nya innovationsprojekt med bäring på stadens elektrifieringsarbete har inletts under året - dels SNABBSAM som är en systemdemonstrator för ett mer effektivt och elektrifierat transportsystem och dels EI för ännu fler som undersöker behov och affärsmodeller för publik laddinfrastruktur.			
 Ta fram en godsstrategi i samverkan med fastighetsägare med målet att alla godstransporter och all godstrafik i innerstaden ska vara elektrifierad senast 2030	2023-01-01	2023-12-31	
Analys Under 2023 har trafikkontoret tagit fram en reviderad godstrafikplan i samverkan med fastighetsägare, med målet att alla godstransporter och all godstrafik och busstrafik i innerstaden ska vara elektrifierad senast år 2030. Den tidigare planen har utvärderats och följts upp av deltagare ur stadens förvaltningsövergripande godsnätverk. Dialogmöten och workshops har genomförts tillsammans med fastighetsägare, transportörer, åkerier och branschorganisationer i syfte att samla inspel och synpunkter på godstrafikplanens inriktning, fokusområden och aktiviteter. Parallellt har kontoret arbetat med att förankra planen och hos andra förvaltningar och bolag. En reviderad godstrafikplan kommer att presenteras för trafikinämnden i början av 2024.			

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.2 Stockholm ska vara en stad där den biologiska mångfalden ökar

 Uppfylls helt

Analys

Stockholm är en av världens vackraste städer med höga naturvärden och ca 40 % av kommunens yta utgörs av grönområden av olika slag. För att Stockholm ska vara en klimatpositiv stad behöver den biologiska mångfalden öka och stadens gröna värden stärkas. Till grund för arbetet ligger bland annat Stockholms miljöprogram, handlingsplanen för biologisk mångfald och riktlinjerna för Grönare Stockholm. Riktlinjerna ger trafikkontoret ett samordningsansvar och den större satsning som pågått sedan 2017 för att förstärka grönsstrukturen ska fortsätta till och med 2026. Kontoret fortsätter även att implementera handlingsplanen för biologisk mångfald.

En stark grön infrastruktur krävs för att hantera effekterna av ett förändrat klimat och stadens ekosystemtjänster fyller en viktig funktion i det arbetet. Trafikkontorets samordning av stadens strategiska arbete med skyfallshantering har fortsatt i enlighet med stadens handlingsplan för klimatanpassning. Under året genomfördes en förstärkning av stadens skyfallsfunktion och en särskild beredskap upprättades utifrån identifierade risker för verksamheten kopplat till en skyfallshändelse. Mot bakgrund av kontorets genomförda aktiviteter under året gör trafikkontoret den samlade bedömningen att KF:s mål för verksamhetsområdet och nämndmålet är uppnått.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen, trafikinämnden och stadsdelsnämnderna ta fram en strategi för stadens utomhusbelysning som ska innefatta energieffektivisering, smart belysning vid rätt platser, biologisk mångfald, ljusföroreningar och trygghetsaspekten	2023-01-01	2023-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Analys Kontoret har deltagit i framtagandet av belysningsstrategin och strategin är planerad att skickas ut på remiss i början av 2024.			
✓ Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska i samarbete med trafiknämnden, stadsdelsnämnderna, AB Svenska Bostäder, Familjebostäder AB och Stockholmshem AB skapa nya växtbeklädda väggar	2023-01-01	2023-12-31	
Analys Miljöförvaltningen har föreslagit två växtväggar varav ett har inkluderats i projekteringen av kontorets upprustning av Naturlekplats Trudelutten i Kista inom ramen för Grönare Stockholm.			

Nämndmål: Stockholm har en stark grön infrastruktur och rik biologisk mångfald

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

- Ett grönare Stockholm
- Den biologiska mångfalden ökar i Stockholm
- Krontäckningsgraden ökar
- Utvecklad skyfallshantering

Analys

En stark grön infrastruktur och rik biologisk mångfald förutsätter ett aktivt arbete med att sköta om och utveckla stadens gröna värden. Det görs bland annat genom reinvesteringar i parker, trädvård och klimatanpassning. Stadens handlingsplaner för biologisk mångfald och klimatanpassning samt stadens miljöprogram utgör viktiga verktyg för kontorets arbete, och gemensamt för samtliga områden är att de bygger på samverkan med andra förvaltningar och bolag inom staden.

Ett grönare Stockholm

För att den gröna infrastrukturen ska hänga ihop och vara stark i hela staden krävs också ett samordnat arbetssätt kring utvecklingen av den. Trafikkontoret ansvarar tillsammans med stadsdelsförvaltningarna för samtliga parkinvesteringar, för att samordna och utveckla stadsdelsförvaltningarnas stadsmiljöverksamhet samt för stadens gemensamma parkdatabas. I enlighet med kommunstyrelsens riktlinjer för ett Grönare Stockholm leder trafikkontoret en samordningsgrupp som ska stärka arbetet med grön infrastruktur och mångfunktionalitet i stadens parker och grönområden.

Inom ramen för satsningen Grönare Stockholm genomför kontoret investeringar i parker runtom i staden. Arbetet sker i nära samverkan med stadsdelsförvaltningar och miljöförvaltningen, och i dialog med medborgarna. Under 2023 har kontoret planerat projekt inom satsningens fjärde etapp, där fokus ligger på gröna samband och biologisk mångfald, skyfallsproblematik, värmeöar i urbana miljöer, platsbrist, mångfunktionella ytor och platser, buller samt otrygga platser.

Studier visar att kvinnor i högre grad än män anpassar sitt beteende utifrån upplevelser av otrygghet, varför ett trygghetsperspektiv i stadens grönområden är en förutsättning för att alla oavsett kön ska ha samma möjligheter att nyttja områdena. Det är även angeläget att ensliga grönområden planeras och sköts om så att de inte utgör otrygga barriärer.

En rik biologisk mångfald i hela staden

Ett Stockholm med biologisk mångfald i väl fungerande och sammanhängande ekosystem är ett av de prioriterade målen i miljöprogrammet för åren 2020-2023. Programmet lyfter bland annat vikten av kontinuerlig kunskapsöverföring, lärande och samverkan med andra aktörer. Stadens handlingsplan för biologisk mångfald är vägledande för arbetet och kontoret spelar en viktig roll i implementeringen av båda styrdokumenterna. Kontoret ska fortsätta att genomföra aktiviteter i enlighet med handlingsplanen genom utvecklade arbetssätt och konkreta åtgärder i stadsmiljön. Under året har åtgärder för förstärkning av biologisk mångfald på gatugröna ytor genomförts på till exempel Järvafältet och Borgarfjordsgatan i Kista, vilket också bidrar till stadens satsning Fokus Järva. Dessutom har kontoret tagit fram underlag för att testa typritningar som kan fungera som stöd för hur förstärkningsåtgärder av gatugröna ytor kan planeras. Kontoret har även börjat att undersöka vilka förutsättningar som krävs för att etablera mikroparker i stadsmiljön.

Kontoret arbetar också strategiskt med ett långsiktigt perspektiv på stadens framtida gröna infrastruktur. I det arbetet kan den kartläggning av stadens totala grönyta och ekologiskt särskilt betydelsefulla områden (ESBO) som kontoret fortsätter delta i vara av vikt för att kunna följa utvecklingen över tid.

Ett kontinuerligt arbete för kontoret är även att bidra till goda möjligheter för stadsodling. Under året har kontoret tillsammans med andra berörda förvaltningar påbörjat arbetet med att ta fram ett program för främjande av stadsnära odling, vilket beskrivs närmare under mål 3.6.

Stadens trädbestånd utgör ett viktigt bidrag till den biologiska mångfalden i staden. Livsvillkoren för stadens ca 45 000 gatuträd förbättras löpande, bland annat genom beskärning, växtbäddsrenoveringar samt ny- och återplantering. Kontoret arbetar i enlighet med Stockholms stadsövergripande trädsmål som innebär att dels ska krontäckningsgraden öka, dels ska varje nedtaget träd på gator, torg och i anlagda parker ersättas med två nya. Kontoret har även arbetat med att ta fram riktlinjer för trädvård. Genom trädvård och slyröjning vid gator och torg bidrar kontoret även till ökad trygghet och trafiksäkerhet för gående och cyklister.

Biologisk mångfald har blivit en allt viktigare fråga i kontorets belysningsarbete eftersom artificiella ljuskällor i stadens naturområden skapar en onaturlig livsmiljö för nattlevande djur, som är beroende av dygnets mörka timmar. Under året har kontoret deltagit i det av miljöförvaltningen ledda arbetet med att ta fram en strategi för stadens utomhusbelysning som innefattar energieffektivisering, smart belysning vid rätt platser, biologisk mångfald, ljusföroreningar och trygghetsaspekten.

Utvecklat arbete med klimatanpassning och dagvatten

En stark grön infrastruktur krävs för att bygga resiliens inför ett förändrat klimat. Stadens bebyggelse, infrastruktur och tekniska försörjningssystem behöver anpassas för att klara

långsiktiga klimatförändringar och extrema väderhändelser. Arbetet med klimatanpassning fokuserar på skyfallsåtgärder och motverkande av värmeöar utifrån värmekarteringen med prioritet på platser med störst behov. Som exempel kan nämnas att kontoret har utfört ett projekt på Karlavägen med hjälp av öppet bärlager som skapat möjlighet för att vatten ska rinna in i gångbanebärlagret och vidare in i Humlegården. Projektet är utfört under hösten och är ett test för att utvärdera om det kan vara en väg att gå för att inom vanliga ombyggnadsprojekt skapa möjligheter för omhändertagande av skyfall. I miljöprogrammet för 2020-2023 finns ett mål om att stärka stadens förmåga att hantera skyfall, vilket kontoret är både genomförande- och uppföljningsansvarigt för. Kontoret spelar också en viktig roll i implementeringen av stadens handlingsplan för klimatanpassning. Under året har trafikkontorets skyfallsfunktion förstärkts för att kunna växla upp arbetet ytterligare, med särskilt fokus på specialistkompetens inom skyfallsmodellering.

Kontoret har fortsatt att leda arbetet och utvecklingen beträffande lokalt omhändertagande av dagvatten i växtbäddar till gatuträd och annan växtlighet genom renovering med så kallad skelettjordsteknik som staden använder sig av. Riktlinjerna och åtgärds måttet vid planering och projektering av dagvattenhantering beaktas regelmässigt vid nybyggnad och större ombyggnationer.

Riktlinjer för arbetet med att förbättra vattenkvaliteten i sjöar och vattendrag finns i stadens vattenprogram och för kontorets del ligger fokus på att motverka den negativa vattenpåverkan som kan uppkomma genom trafikförorenat dagvatten. Arbetet med stadens vattenförekomster beskrivs närmare under mål 2.4.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Fortsätta arbetet med att omvandla Hästa gård till en levande stadsbondgård med djur och café	2023-01-01	2023-12-31	
Analys Under 2023 har taket på två kulturklassade byggnader rustats upp. I arbetena ingick också målning och omkittning av vissa fönster, ny plåt på takkupor, omputsning av skorstenar samt lagning och målning av husgrund. Övriga arbeten som har genomförts är inkoppling av ny elcentral, sänkning av mark, avgrusning runt gamla ladan samt ny dagvattenränna vid lada för lösdjursdrift. Arbetet med verksamhetsutvecklingen av gården pågår i samarbete mellan fastighetskontoret och exploateringskontoret och i dialog med Järva stadsdelsförvaltning.			
✓ Genomföra en förstärkning av stadens skyfallsfunktion	2023-01-01	2023-12-31	
Analys Kontoret har genomfört en förstärkning av skyfallsfunktionen genom utökad specialistkompetens inom skyfall. Förstärkningen innebär att skyfallsperspektivet kan föras in i fler stadsövergripande projekt och att skyfallsarbetet kan växlas upp ytterligare.			
✓ I samarbete med Stockholm Vatten och Avfall AB och stadsdelsnämnderna successivt sätta upp dricksvattenfontäner i hela staden, särskilt i de områden som pekats ut som riskområden för värmeöeffekter.	2023-01-01	2023-12-31	
Analys Under perioden har nio st. dricksvattenfontäner utplacerats och driftsatts på toaletter i staden och ytterligare fyra st. fristående dricksvattenfontäner är installerade och klara för drift. Platserna är framtagna utifrån analys av Miljöförvaltningens material gällande riskområden för värmeöeffekter i Stockholm.			
✓ Stärka genomförandet av handlingsplanen för biologisk mångfald	2023-01-01	2023-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Analys Projekt som avser stärka den biologiska mångfalden har anlagts i flertalet stadsdelar. Ytterligare har projekterats för senare genomförande. En process för invasiva arter påbörjades tillsammans med en lista för hårdiga pollinatörer (perenner, buskar, ängsväxter m.m). Uppföljning av total grönyta och ESBO genomfördes enligt de nyligen utvecklade metoderna där trafikkontoret bidrar med underlagsmaterial.			
 Ta fram en schablonkostnad för trädvård i nya områden	2023-01-01	2023-12-31	
Analys Kontoret har tagit fram en schablonkostnad för trädvård i nya områden som redovisades i underlag för budget 2024 med inriktning 2025 och 2026. Kontoret bedömer att schablonkostnaden per nytt träd är ca 4 tkr per år, inklusive skötsel, vård och administration. Det saknas idag statistik för hur många träd som trafikkontoret övertar från exploateringskontoret årligen, men kontoret uppskattar att en total kostnad för trädvård i nya områden kan kosta ca 1 mnkr per år.			
 Tillsammans med miljö- och hälsoskyddsnämnden och stadsdelsnämnderna kartlägga stadens totala grönyta och ekologiskt särskilt betydelsefulla områden (ESBO) för att kunna följa dess utveckling över tid.	2023-01-01	2023-12-31	
Analys Kontoret har fortsatt att delta i samarbete med berörda förvaltningar kartlägga stadens blågröna ytor och ekologiskt särskilt betydelsefulla områden (ESBO) för att kunna följa deras utveckling över tid. Arbetet har resulterat i en gemensamt utvecklad metodik för uppföljning av grönytor både totalt och inom ESBO. Statistik har tagits fram över kvantitativa, årliga förändringar 2021-2023 utifrån satellitbilder. En långsiktig, mer kvalitativ förändringsanalys har även gjorts med hjälp av stadens biotopdatabas.			
 Utveckla arbetet för att motverka värmeöar utifrån värmekarteringen och öka kunskapen om svalkande utomhusmiljöer	2023-01-01	2023-12-31	
Analys Arbetet med att motverka värmeöar har fortsatt under 2023, inte minst inom ramen för Grönare Stockholm där värmeöar utgör det tredje urvalskriteriet och där stadens värmekartering varit ett viktigt underlag i urvalsprocessen. Exempel på projekt är Norra Agnegatan där kontoret utreder möjligheten att omvandla gatan från hårdgjord bilgata till ett grönt promenadstråk med begränsad plats för biltrafik. Ett av målen i upprustningen av parkleken Trudelutten i Kista är att minska effekten av värmeöar. Här planeras för inslag av vatten och vegetation som tillsammans fungerar temperatursänkande och bidrar till ett förbättrat mikroklimat.			

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.3 Stockholm ska vara en stad där framkomligheten ökar och utsläppen minskar

 Uppfylls delvis

Analys

Transporter utgör den största källan till utsläpp i Stockholm, och fram till år 2030 är målet att utsläppen från transportsektorn ska minska med 80 % jämfört med år 2010 och biltrafiken minska med 30 % jämfört med år 2017. För att klara detta behöver transportsystemet främja hållbart resande och under perioden 2023-2026 investeras 2 mdkr i framkomlighetsåtgärder för gång, cykel och kollektivtrafik. Framkomlighetsstrategin är vägledande och anger att staden ska prioritera kapacitetsstarka färdmedel, öka pålitligheten för samtliga trafikanter och ge mer utrymme för attraktiva vistelsezoner samt nyttja den nya teknikens möjligheter. Under året har kontoret påbörjat arbetet med att ta fram en trafik- och gatumiljöplan för City, med utgångspunkt i målet om 30 procent minskad biltrafik till år 2030 och prioritering av framkomlighet för gående, cyklister och kollektivtrafik.

Målet är att Stockholm ska bli Europas främsta cykelstad och kontoret har fortsatt att

genomföra åtgärder för att ge mer utrymme för cykel. Under 2023 har kontoret utrett hur tre cykelstråk enligt standard i cykelplanen kan anläggas med målsättning att binda ihop staden innanför och utanför tullarna, en i norr, en i väster och en i söder. Stockholm ska även vara en grön promenadstad och kontoret har påbörjat arbetet med att ta fram ett prioriterat gångnät och utreda åtgärder för att skapa ett sammanhängande nät av gångstråk med hög standard. Kontorets arbete med att öka framkomligheten för bussar ska också växlas upp. Innerstaden ska vara utsläppsfri till år 2030 och biltrafiken ska minska till förmån för en levande stad med mer utrymme för folkliv och vistelse.

Stockholm ska ha god framkomlighet året om och kontoret ansvarar för snöröjning och halkbekämpning på ca 3 900 gator och ca 114 mil gång- och cykelbanor. Av dessa sopsaltas 22 mil cykelbanor, 19 mil intilliggande gångbanor samt 4 mil vanliga gångbanor i City.

Mot bakgrund av kontorets arbete under året och indikatorernas utfall gör trafikkontoret den samlade bedömningen att KF:s mål för verksamhetsområdet och nämndmålet är delvis uppnått. Kontoret har under året genomfört stora insatser för att främja hållbara transportslag, men flera indikatorers utfall har varit otillräckliga för full måluppfyllelse. Sammantaget ser kontoret att summan av de insatser som genomförts visar att staden är på god väg att uppnå målet.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2022	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel lediga avgiftsbelagda parkeringsplatser i innerstaden, dagtid	12,6 %			11,3 %	15 %	15 %	2023
Analys Den senaste mätningen visar att målet om 15 procent lediga platser inte har nåtts under 2023. Utfallet är emellertid 1,3 procentenheter bättre än för 2022. Den 1 april 2023 höjdes parkeringsavgifter för besökare i taxeområdena 1-3, med syftet att ordna trafiken bättre och öka förutsättningarna att nå målet om 15 procent lediga parkeringsplatser i innerstaden dagtid. Nämnden har även beslutat om höjning av boendeparkeringsavgifterna i innerstaden och sänkning av avgifter för nyttoparkering samt utökad uppställningstid för nyttoparkering, för att underlätta för näringsidkare såsom hantverkare och hemtjänst att hitta parkeringsplats. Avgiftshöjningarna fastslogs av kommunfullmäktige den 11 december. Kontoret arbetar också med flera andra åtgärder för att öka andelen lediga platser, såsom tidsbegränsning och färre p-platser med boendeparkering till förmån för besöksparkering, särskilt då det kommer önskemål kring specifika platser/gator. Vidare arbetar kontoret med flexiblare reglering kring lastplatser, så att en parkeringsplats kan användas som besöksparkering de tider då behovet av lastplats är lägre.							
  Andel meter nybyggd cykelbana som följer cykelplanen	100 %			98 %	100 %	Tas fram av nämnd	2023
  Antal publika laddplatser	1 200 st			502 st	1 000 st	Tas fram av nämnd/s tyrelse	2023
  Genomsnittlig hastighet för stombusstrafiken i innerstaden	16,1 km/h			15,9 km/h	18,5 km/h	18,5 km/h	2023
Analys							

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2022	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Utfallet är preliminärt då de sista granskningarna av resultatet inte är klara hos Trafikförvaltningen som sammanställt uppgifterna. Preliminära resultatet innebär att det varit små förändringar sedan 2022. Motsvarande utfall för 2022 var 15,9 km/h i genomsnitt under rusningstid morgon och eftermiddag.							
  Genomsnittlig hastighet för stombusstrafiken i ytterstaden	28,4 km/h			28,6 km/h	28,7 km/h	28,7 km/h	2023
Analys Utfallet är preliminärt då de sista granskningarna av resultatet inte är klara hos Trafikförvaltningen som sammanställt uppgifterna. Preliminära resultatet innebär att det varit små förändringar sedan 2022. Motsvarande utfall för 2022 var 28,6 km/h i genomsnitt under rusningstid morgon och eftermiddag.							
  Hastighetsefterlevnad	72 %			72 %	75 %	Tas fram av nämnd	2023
Analys Årsmålet har inte uppfyllts och hastighetsefterlevnaden ligger kvar på samma värde som för 2022. Under 2023 har flera av platserna som omfattas av indikatorn fått ändrade hastigheter inom arbetet för hastighetsplanen. Av de platser som fått ändrade hastigheter har övervägande andel fått lägre hastighet. När hastigheten sänks kan andelen inom hastighetsgräns sjunka även om medelhastigheten blir lägre. Tillfälliga faktorer som exempelvis vägunderlag och vägarbete kan också påverka utfallet och det är svårt att dra slutsatser mellan åren. Förändringen av andelen inom hastighetsgräns måste ses på längre sikt.							
  Minskning av biltrafiken från 2017 års nivå	-2,2 %				-3,7 %	Tas fram av nämnd	2023
Analys Under mätperioden 2023 var det något mer trafik än motsvarande period 2022. Justerat för året som helhet blev det däremot en minskning med 2,1% jämfört med 2017. Kontoret reserverar sig för att underlaget delvis består av skattade trafikflöden då systemet för trängselskatt bytts ut under året och alla funktioner för datainsamling och statistik inte kommit på plats fullt ut. Detta har inte påverkat själva skattefunktionen, men uttag av statistik på kvällar och helger m.m. när man inte betalar trängselskatt har påverkats.							
  Stockholmarnas nöjdhet med snöröjning/sandning	41			54	55 %	Tas fram av nämnd	2023
Analys I november 2022 var det extremväder med mycket snö som resulterade i långa åtgärdstider. Det kom även mycket snö i mars som fördröjde sandsopningen med två veckor. Kontoret fortsätter att arbeta för att säkra framkomligheten för stockholmarna året runt genom ökad sopsaltning, förbättrad avtalsuppföljning och utvecklade arbetssätt och processer.							
  Upplevd trafiksäkerhet för gående och cyklister	66 %	67 %	64 %	65 %	67 %	Tas fram av nämnd	2023
Analys Även om årsmålet för 2023 inte har uppfyllts visar utfallet en svagt uppåtgående trend. Detta är inte någon snabbflyttad indikator utan en indikator som kontoret långsiktigt flyttar med ett systematiskt trafiksäkerhetsarbete.							
  Vägtrafikarbete totalt i staden	-2,2 %			-5,1 %	-3,7 %	Tas fram av nämnd	2023
Analys Jämfört med oktober 2022 ökade trafikarbetet på det kommunala vägnätet med 1,1% och med 1,4%, på det statliga vägnätet. Totalt en ökning med 1,2%. Justerat för året som helhet blev det dock en minskning med 2,3% för kommunala vägnätet, 2,0% för statliga vägnätet och 2,2% totalt.							

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Exploateringsnämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen, miljö- och hälsoskyddsnämnden, trafiknämnden och Stockholms Hamn AB ta fram en stadsövergripande masshanteringsstrategi	2023-01-01	2023-12-31	
Analys Regional strategi för masshantering i Stockholms län antogs av kommunfullmäktige i oktober. Handlingsplan för masshantering i Stockholms stad 2024-2027 antogs av berörda nämnde och bolagsstyrelser den 12-14 december.			
  Exploateringsnämnden ska i samarbete med stadsbyggnadsnämnden och trafiknämnden utvärdera och revidera de gröna parkeringstalen i syfte att göra det mer attraktivt med hållbara mobilitetstjänster så som elbilpooler före parkeringsplatser vid nybyggnation	2023-01-01	2023-12-31	
Analys Kontoret har under året medverkat i både arbetsgrupp, referensgrupp och styrgrupp för exploateringskontorets uppdrag. Parallellt med detta har kontoret drivit arbetet med att ta fram en ny parkeringsplan med en strategisk inriktning för all bilparkering inom stadens geografi. Under hösten har det framkommit önskemål om ytterligare utredningar som underlag för reviderat parkeringstal vilket har gjort att det projektets slutdatum har skjutits till september 2024. Trafikkontoret kommer fortsatt att bidra till genomförandet av detta uppdrag under 2024.			
  Exploateringsnämnden ska i samråd med kommunstyrelsen, stadsbyggnadsnämnden och trafiknämnden verka för byggandet av bussterminaler vid Brommaplan och Gullmarsplan så att dessa projekt med Region Stockholm som huvudman kan sättas igång mellan åren 2025-2027	2023-01-01	2023-12-31	
Analys Kontoret har deltagit aktivt i olika mötesföreläringar och bidragit med kunskap om Brommaplans förutsättningar utifrån ett trafikplaneringsperspektiv.			
  Exploateringsnämnden, fastighetsnämnden, trafiknämnden, AB Familjebostäder, AB Stockholmshem, AB Svenska Bostäder, Micasa Fastigheter AB, Mässfaster AB, SISAB, Stockholm Vatten och Avfall AB, Stockholms Hamn AB, Stockholms Stads Parkerings AB och S:t Erik Markutveckling AB ska redovisa arbetet i enlighet med målen för elektrifiering	2023-01-01	2023-12-31	
Analys Målen avser laddinfrastruktur som ska byggas på parkeringsplatser som respektive bolag/förvaltning äger på kvartermark. Trafikkontoret äger inte några parkeringsplatser på kvartermark, utan hyr dessa av fastighetskontoret. Kontoret har däremot mer än dubblat laddplatserna på gatumark under 2023.			
  Kommunstyrelsen ska i samarbete med exploateringsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden och trafiknämnden se över och tydliggöra stödfunktioner och kompetensresursers placering i syfte att möjliggöra en snabb elektrifieringstakt	2023-01-01	2023-06-30	
Analys Trafikkontoret har deltagit i arbetet under ledning av stadsledningskontoret. Ett av resultaten från arbetet var att etablera en samordningsgrupp för elektrifieringsarbetet.			
  Stockholms Stads Parkerings AB ska i samarbete med fastighetsnämnden, trafiknämnden och AB Familjebostäder genomföra pilotprojekt med innovativ gatuladdning i syfte att på sikt tillhandahålla gatuladdning i enlighet med stadens mål	2023-01-01	2023-12-31	
Analys Kontoret har sett över de juridiska förutsättningarna för en pilot och ser att det finns utrymme för ett test. En teknisk utredning ska säkerställa vilken plats som kan vara lämplig för testet och i vilken omfattning det kan utföras. Arbetet med att utreda samt identifiera den mest lämpliga tekniska lösningen har pågått under året och pilotprojektet planeras att genomföras under 2024.			
  Trafiknämnden ska genomföra en revidering av planen för gatuparkering	2023-01-01	2023-06-30	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Analys Arbetet med revidering av planen för gatuparkering är inne i sitt slutskede och kontoret planerar att ta upp den nya parkeringsplanen för behandling av nämnden i början av 2024.			
  Trafiknämnden ska i samband med att beslutade trimningsåtgärder genomföra göra en studie av en ny trafiklösning vid Brommaplan	2023-01-01	2023-12-31	
Analys Ett flertal alternativ till ny trafiklösning har sett över i studien. Under hösten har två av alternativen analyserats närmare med mikrosimulering. Slutsatser och förslag till vidare arbete kommer att presenteras för nämnden i början av 2024.			
  Trafiknämnden ska i samråd med kommunstyrelsen identifiera ett antal strategiskt belägna prioriterade trafiksignalskåp för fiberanslutning. Långsiktiga nyttoeffekter och möjliga modeller för finansiering ska utgöra underlag för beslut och ställningstagande om ytterligare utbyggnad	2023-01-01	2023-12-31	
Analys Trafikkontoret har identifierat ca 100 strategiskt belägna trafiktekniskåp som kan prioriteras för utbyggnad av fiber. Som urvalsgrund har kontoret utgått från trafikförvaltningens och trafikkontorets gemensamma behov av en driftsäker uppkoppling för prioritering av kollektivtrafik i trafiksignalstyrda korsningar. Underlag för beslut är framtaget i samråd med berörda nämnder och bolag.			
  Trafiknämnden ska skapa bilfria zoner vid stadens skolor och förskolor genom att gator stängs av för biltrafik och omvandlas till lekgator med olika typer av möbleringar och lekredskap	2023-01-01	2023-12-31	
Analys I oktober 2023 återrapporterades budgetuppdraget och beslut togs för genomförande av tillfälliga lekgator/bilfria zoner vid Björngårdsskolan (Södermalm), Norra Ångby skola (Bromma) och förskolan Lofoten/Regnbågen (Järva). Kontoret arbetar för närvarande med att utvärdera projektet och beslut om permanent ombyggnation planeras till våren 2024.			
  Trafiknämnden ska ta ett helhetsgrepp om trafiksituationen kring Järvafältet och begravningsplatsen, i syfte att förbättra allmänhetens tillgång samt minimera biltrafiken på fältet	2023-01-01	2023-12-31	
Analys Kontoret har arbetat under året med kartläggning, inventering och identifiering av problem och utmaningar. Utifrån resultatet av arbetet tas åtgärdsförslag fram som ska presenteras för nämnden under våren 2024.			
  Trafiknämnden ska ta fram en trafik- och gatumiljöplan för City, med utgångspunkt i målet om 30 procent minskad biltrafik till år 2030 och prioritering av framkomlighet för gående, cyklister och kollektivtrafik	2023-01-01	2023-12-31	
Analys Arbetet med att ta fram en med trafik- och gatumiljöplan för City har pågått under året med fokus på att inhämta underlag och data. Kontoret har hållit workshops med berörda aktörer inom staden samt med externa fastighetsägare. Arbetet har samordnats med utredningsuppdraget om miljözon klass 3 och kommer att fortsätta under 2024.			
  Trafiknämnden ska utreda en dubbelriktad cykelbana helt separerad från biltrafiken i Söderledstunneln	2023-01-01	2023-12-31	
Analys Kontoret har genomfört en utredning och presenterade den för nämnden i oktober.			
  Trafiknämnden ska utreda färdigt en cykelbro mellan Gamla stan och Tegelbacken samtidigt som alternativa lösningar kan utredas	2023-01-01	2023-12-31	
Analys Arbetet med en cykelbro pågår inom arbetet med en ny Vasabro. Om Vasabron behöver rivas kan en tillfällig gång- och cykelbro bli nödvändig. Denna bro kan även bli permanent om inte en breddning av Vasabron är möjlig.			
  Trafiknämnden ska utreda hur gång- och cykelflödena ser ut mellan Liljeholmen och Marievik och genomföra en konfliktstudie, i syfte att bedöma behovet av en eventuell ombyggnad av platsen	2023-01-01	2023-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Analys En konfliktstudie har genomförts i augusti-september 2023 som innefattade en studie av flöden, olika typer av interaktioner mellan gående och cyklister kopplat till brister på platsen.			
  Trafiknämnden ska utreda hur Skeppsbrons kaj kan göras bilfri till år 2024	2023-01-01	2023-06-30	
Analys Kontoret fick ett nytt uppdrag avseende parkering i Gamla stan och för Skeppsbron i budgeten för 2024 varför kontoret avser att fortsätta arbetet inom ramen för dessa uppdrag under 2024.			
  Trafiknämnden ska utreda hur tre cykelstråk enligt standard i cykelplanen kan anläggas med målsättning att binda ihop staden innanför och utanför tullarna, en i norr, en i väster och en i söder. Utredningen ska omfatta exakta dragningar, gestaltning och hur stråken bäst kan kopplas ihop med befintliga och planerade stråk	2023-01-01	2023-12-31	
Analys Kontoret har genomfört en utredning av tre cykelstråk och avser att återrapportera uppdraget för nämnden i början av 2024.			
  Trafiknämnden ska utreda i vilken form och frekvens bilfria helger ska införas på Sveavägen	2023-01-01	2023-06-30	
Analys Kontoret har utrett under 2023 och presenterade resultatet av utredningen för nämnden i november. Nämnden fattade beslut om att genomföra fyra bilfria helger på Sveavägen under 2024. Arbetet med att förbereda för genomförandet har inletts, och fortsätter under 2024.			
  Trafiknämnden ska utreda och ta fram regelverk för etablering av laddinfrastruktur på allmän platsmark	2023-01-01	2023-12-31	
Analys Ett regelverk för etablering av laddinfrastruktur på allmän platsmark existerar redan, som accepteras och undertecknas i samband med att nyttjanderättsavtal tecknas för specifik laddstolpe. Under året uppdaterar kontoret sina gestaltungsprinciper för enhetlig utformning av stadens laddstolpar. Kontoret insåg under året att marknaden erbjuder få laddstolpar med höjden 120 cm som möter stadens egna krav, och därför har maxhöjd reviderats till 140 cm (tidigare 120) enligt önskemål från laddoperatörerna. Samtidigt kvarstår kravet på att en laddstolpe ska tillhandahålla 2 laddmöjligheter.			
  Trafiknämnden ska utreda om stadens offentliga belysning kan förvaltas på ett mer effektivt sätt	2023-01-01	2023-12-31	
Analys Kontoret redovisade uppdraget i samband med Underlag för budget 2024 med inriktning 2025 och 2026 som antogs av trafiknämnden i april.			

Nämndmål: Stockholms transportsystem är framkomligt och främjar hållbart resande

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

- Biltrafikarbetet minskar i Stockholm
- Fler väljer att cykla och gå
- Framkomligheten för bussar ökar
- Antalet svårt skadade och omkomna i trafikolyckor på stadens vägnät minskar
- Förbättrad vinterväghållning för gående

Analys

Stockholm ska vara en stad där utsläppen minskar och framkomligheten ökar. Målet är att

utsläppen från transportsektorn ska minska med 80 % till 2030 jämfört med år 2010, och att Stockholms innerstad ska vara utsläppsfri 2030. Kontoret har inlett arbetet med att ta fram en trafik- och gatumiljöplan för City, med utgångspunkt i målet om 30 % minskad biltrafik till år 2030 och prioritering av framkomlighet för gående, cyklister och kollektivtrafik. Arbetet kommer att ske med bred medverkan inom staden och i samverkan med externa aktörer, med sikte på ett antagande i kommunfullmäktige under 2025.

För att minska utsläppen från stadens transportsystem investerar kontoret 2 mdkr under perioden 2023-2026 i framkomlighetsåtgärder för gång, cykel och kollektivtrafik så att de hållbara transportslagen blir självklara val för stockholmarnas resor. Framkomlighetsstrategin är vägledande och anger att staden ska prioritera kapacitetsstarka färdmedel, öka pålitligheten för samtliga trafikanter och ge mer utrymme för attraktiva vistelsezoner samt nyttja den nya teknikens möjligheter. Vidare har kontoret genomfört en rad trafikutredningar, exempelvis en studie av en ny trafiklösning vid Brommaplan. Kontoret har även inlett arbetet med att ta ett helhetsgrepp om trafiksituationen kring Järvafältet och begravningsplatsen för att förbättra allmänhetens tillgång samt minimera biltrafiken på fältet. Dessutom har kontoret förberett för en miljöbilszon i Gamla stan och ett område i City. I enlighet med det förändrade uppdraget i stadens budget för 2024 har kontoret riktat in sig på att införa en miljöbilszon i City den 31 december 2024.

Europas främsta cykelstad

Stockholm ska sträva efter att vara Europas främsta cykelstad. Det ska vara lätt, tryggt och säkert för cyklister att ta sig fram och cykelbanorna ska vara breda och framkomliga. Kontorets arbete för att bygga ut cykelinfrastrukturen och förbättra framkomligheten för cyklister utgår från stadens cykelplan som pekar ut inriktningen för cykelplaneringen, identifierar de viktigaste cykelstråken och beskriver prioriterade åtgärdsområden. Kontoret har identifierat flera nya cykelprojekt som innebär allt ifrån breddade cykelbanor, införande av cykelgator till fler säkra cykelparkeringar med särskilt fokus på kollektivtrafikknutpunkter. Under året har kontoret fortsatt att utreda fler åtgärder som kan vidtas för att göra det ännu enklare för stockholmarna att cykla.

Efter upprepade problem med stadens lånecykelsystem hävde staden den 16 maj 2023 avtalet med Citybike Sweden AB. Staden har sedan hävningen gjordes påbörjat en analys av hur ett nytt hyrcykelsystem bäst ska utformas, vilken funktion det ska fylla och på vilket sätt det ska upphandlas. Idag finns en tillfällig lösning genom att en leverantör via sitt tillstånd för elsparkeyklar ställt ut 1500 hyrcyklar.

Under 2023 har kontoret fortsatt att investera i stadens cykelinfrastruktur, exempelvis längs Västberga allé, Surbrunnsgatan och Mariebergsgatan. Även omfattningen av reinvesteringar i cykelinfrastrukturen har fortsatt vara hög, och kontorets cykeljour har åtgärdat behov och hinder snabbt för att främja framkomligheten för cyklisterna. Cykeljouren prioriterar i första hand åtgärder på primära stråk, det vill säga det övergripande cykelvägnätet, och i andra hand på huvudcykelnätet som är ett mer finmaskigt cykelnät som kompletterar de primära stråken.

En grön promenadstad

Stockholm ska vara en grön promenadstad där det ska vara lätt att ta sig fram till fots med

breda trottoarer, gångstråk och övergångsställen i hela staden. Gångvänligheten ska förbättras i enlighet med den av kommunfullmäktige antagna gångplanen, som syftar till att stärka gångtrafiken i staden och skapa ytor för ökat stadsliv och trivsammare vistelsemiljöer. Konflikten mellan gående och cyklister ska minska genom att tydligt separera gång- och cykeltrafiken. Under året har kontoret utrett hur gång- och cykelflödena ser ut mellan Liljeholmen och Marievik och genomfört en konfliktstudie, i syfte att bedöma behovet av en eventuell ombyggnad av platsen.

Kontoret har fortsatt att investera i åtgärder för förbättrad gångvänlighet och med särskilt fokus på ytterligare gångstråk och platser i ytterstaden, samt på befintliga stråk där många går men där standarden är låg. Kontoret arbetar bland annat för att koppla samman stadsdelar med varandra och prioritera fokusområdena och de strategiska sambanden som pekas ut i översiktsplanen. Under 2023 påbörjade kontoret framtagandet av ett prioriterat gångvägnät och utredde åtgärder för att skapa ett sammanhängande nät av gångstråk med hög standard. Ett kartunderlag har under sommaren skickats ut på kontorsremiss för förankring med representanter från stadsdelsförvaltningarna, stadsbyggnadskontoret och exploateringskontoret vars synpunkter kommer att arbetas in inför nästa steg.

Under 2023 genomfördes flera investeringsprojekt inom gång, till exempel ny gångvägvisning vid Gullmarsplan och trygghetshöjande åtgärder i gångtunneln under Johanneshovsvägen. Ökad gångvänlighet ska beaktas i samtliga projekt, vilket innebär att många aktiviteter utförs inom ramen för kontorets ordinarie verksamhet, utan att vara särskilt utpekade gångprojekt.

Kontoret har även fortsatt att genomföra reinvesteringar, breddat övergångsställen vid platser med höga gångflöden, genomfört trafiksäkerhetshöjande åtgärder såsom att hastighetssäkra gång- och cykelpassager, samt fördjupat kunskapen om gång som trafikslag.

En kraftfull framkomlighetssatsning för kollektivtrafiken

Kollektivtrafiken ska vara ett attraktivt alternativ som går att lita på. Busstrafiken ska prioriteras i hela staden, till exempel genom fler busskörfält på lämpliga sträckor, bättre trafikövervakning och ökad prioritering i trafiksignaler. Under 2023 arbetade kontoret tillsammans med Region Stockholm för att peka ut de viktigaste stråken i vägnätet för buss- och spårvägslinjer. Längs de utpekade stråken ska kollektivtrafiken få egna körfält. Kontoret har under 2023 startat upp ett flertal utredningar för att öka kollektivtrafikens framkomlighet. Bland annat studeras ett 10-tal platser och sträckor längs med stadens förslag på prioriterat kollektivtrafiknät i söderort. Kontoret har även samverkat med regionen kring prioriterade linjer för kollektivtrafik på vatten och med att se över hur kopplingarna mot övriga hållbara transportslag ska se ut på landsidan.

Utöver detta har kontoret fortsatt att tillsammans med Region Stockholm öka medelhastigheten, regulariteten och attraktiviteten. Under 2022 tog kontoret tillsammans med Region Stockholm fram en aktivitetsplan för attraktiv kollektivtrafik som ersätter handlingsplan för stombuss 2017-2021. Under 2023 har kontoret arbetat med en framkomlighetsanalys av de utpekade prioriterade kollektivtrafikstråken, som sedan kommer att ligga till grund för vidare utredningsbehov och åtgärdsförslag.

Kontoret har fortsatt att optimera trafiksignalerna och se över befintliga samordnade

signalsystem för att minska väntetiderna för de prioriterade trafikslagen, bland annat inom ramen för arbetet för Stockholm som en smart och uppkopplad stad.

Parkering

Stadens parkeringsverksamhet bedrivs enligt den av kommunfullmäktige antagna parkeringsstrategin och plan för gatuparkering. Den 1 april höjdes parkeringsavgifterna i taxeområde 1-3 och på oktobernämnden beslutade trafiknämnden om höjning av boendeparkeringsavgifterna i innerstaden och sänkning av avgifter för nyttoparkering samt utökad uppställningstid för nyttoparkering. Avgiftshöjningarna antogs av kommunfullmäktige den 11 december. Kontoret följer löpande verksamhetens intäkter samt strategins och planens långsiktiga effekter på andelen lediga platser runt om i staden. Målet är att 15 procent av innerstadens parkeringsplatser på gatumark ska vara lediga. Kontoret påbörjade i juli ett pilotförsök med att placera ut sensorer på parkeringsplatser för att samla in information om när och hur parkeringsplatser används. Det har visat sig att många sensorer inte sitter fast tillräckligt bra för att klara av snöplogning. Sensorerna kommer därför att plockas bort för att därefter utvärdera alternativ för fortsättning av projektet. Kontoret har under året tagit fram en ny parkeringsplan som ersätter nuvarande parkeringsstrategi och parkeringsplan. Parkeringsplanen ska tas upp för behandling av nämnden i början av 2024. De sex principerna från befintlig parkeringsstrategi har lyfts över till antagen framkomlighetsstrategi.

Gång-, cykel-, kollektivtrafik, lastplatser, tillfällig angöring, korttidsplatser och parkeringsplatser för rörelsehindrade har prioriterats framför långtidsparkering av motorfordon i gatumiljön. Kontoret arbetar löpande med att möjliggöra för fler korttidsparkeringar i hela staden. I ytterstaden är flertalet centrumbildningar reglerade med tidsbestämd parkering för att underlätta besöksparkering. Vid önskemål från näringsidkare om fler tidsbestämda platser undersöker kontoret möjligheterna och inrättar nya platser där det går.

Mobilitetstjänster

Under de senaste åren har utvecklade former av så kallade mobilitetstjänster blivit allt vanligare, till exempel fasta och friflytande bil- och cykelpooler, elsparkcyklar, och nya taxilösningar. Trafikkontoret ser i grunden positivt på utvecklingen av mobilitetstjänster, som innebär fler alternativ till framför allt de kortare resorna. Samtidigt medför det utmaningar, exempelvis att många elsparkcyklar parkeras olämpligt. Kontoret möjliggör en organiserad parkering, bland annat med uppmålade parkeringsplatser och ställ, och har fortsatt att debitera elsparkcykelbolagen för flyttarna som görs av olovligt uppställda elsparkcyklar. Vidare har kontoret en löpande dialog med elsparkcykelaktörerna. Kontoret har följt utvecklingen av olika mobilitetslösningar och deltog även i det av miljöförvaltningen ledda arbetet att samverka inom staden kring delad mobilitet i syfte att bygga ökad kunskap.

Regional framkomlighet

Under kommande femårsperiod planeras många större trafikpåverkande arbeten i centrala Stockholm. Det gäller dels kontorets egna arbeten såsom upprustningar av Klaratunneln och Kungsgatan, dels andra stora infrastrukturprojekt såsom tunnelbaneutbyggnaden och det fortsatta arbetet med Slussen, samt de ledningsdragande bolagens projekt. För att säkra den

regionala framkomligheten krävs god framförhållning och proaktiv planering.

Kontoret har medverkat i planeringen för utbyggd kollektivtrafik såsom nya tunnelbanan Fridhemsplan-Älvsjö, Roslagsbanans förlängning till centralen och Spårväg Syd. Vidare deltog kontoret även i de pågående tunnelbaneprojekten till Nacka och Slakthusområdet liksom tvärbanans förlängning till Kista och Mälarbanans utbyggnad. Ett annat stort strategiskt projekt som kontoret medverkat i är ombyggnaden av Slussen, som leds av exploateringskontoret.

Kontoret samverkar för regional framkomlighet tillsammans med Trafikverket, regionen och grannkommuner för att värna framkomligheten på det primära vägnätet, det vill säga det vägnät som kontoret tillsammans med Trafikverket, regionen och grannkommuner anser är av särskild vikt för den regionala framkomligheten, inte minst för kollektivtrafiken. För att minska trafikstörningar som uppkommer av kontorets egna projekt arbetar kontoret för allt bättre underlag för beslut, öka samordningen och samverkan med andra berörda aktörer för att koordinera och kommunicera trafikstörande projekt samt verka för att minska antalet återkommande arbeten på en och samma gata.

Trafikstörningsperspektivet finns med i tidiga skeden av planeringsprocessen, där möjligheten att påverka genomförandet är större än under pågående projekt. De principer och avvägningar som staden gör i projekt med större bedömd trafikpåverkan har tydliggjorts ytterligare under året, bland annat i de tjänsteutlåtanden som presenteras för nämnden. Under 2023 genomförde kontoret trafiksystemanalyser för att ha ett bra beslutsunderlag för den tidsamordning som behöver göras för de stora investeringsprojekt som planeras för utförande under den kommande tioårsperioden.

Utvecklad vinterväghållning för framkomlighet året om

Stockholm ska ha god framkomlighet året om och trafikkontoret ansvarar för snöröjning och halkbekämpning på ca 3 900 gator och ca 114 mil gång- och cykelbanor. Längs utpekade cykelpendlingsstråk samt intilliggande gångstråk hålls en högre standard på vinterväghållningen, varav 22 mil cykelbanor, 19 mil intilliggande gångbanor samt 4 mil vanliga gångbanor i City. För att uppnå målet om en framkomlig stad behöver snöröjningen vidareutvecklas och förbättras, och under 2023 utvecklade kontoret effektiva metoder för snöröjning av gångbanor. Exempelvis har kontoret utökat sopsaltningen på gångbanor med 3 mil samt genomfört test av sopsaltning på torgytor som Rågsveds centrum, Tensta centrum och Skärholmen centrum. Erfarenheterna av testet hittills visar att det fungerar bra men det är svårt att hålla färdigställandetider dagtid eftersom det är många som vistas på torgen och som därmed hindrar framkomligheten för maskiner. Arbetet med att effektivisera snöröjningen av gångbanor fortsätter. Samtidigt är det viktigt att inte skapa förväntningar om att all snö på alla trottoarer kommer att kunna tas bort.

Kontoret har många parallella avtal för gatudrift och arbetar löpande med att utvärdera och optimera dem. Kontoret har fortsatt att utveckla avtalsuppföljningen för att säkerställa att den standard som avtalats efterlevs. Under 2023 utvecklade kontoret vinterväghållningen genom strategisk samverkan med stadsdelsförvaltningarna. Kontoret kan konstatera att antalet kontroller varierar mellan stadsdelsförvaltningarna och att det inte finns enhetliga arbetssätt.

Under hösten hölls en workshop tillsammans med stadsdelsförvaltningarna i syfte att stärka det strategiska samarbetet inom staden. Vid workshopen konstaterades ett behov av att utveckla gemensamma rutiner och likartade kontroller, vilket kommer att arbetas vidare med under 2024.

Ökad trafiksäkerhet

Det ska vara säkert att färdas i Stockholm och vägledande för kontorets arbete med trafiksäkerhet är stadens trafiksäkerhetsplan. Planen innebär ett ökat fokus på sambandet mellan drift och underhåll och olyckor med oskyddade trafikanter, och under året ska kontoret genomföra åtgärder i enlighet med planen. Kontoret arbetar både med enskilda trafiksäkerhetsprojekt och med att integrera trafiksäkerhetshöjande åtgärder i övriga projekt. Särskild vikt läggs på miljöer med många oskyddade trafikanter och på gång- och cykelpassager. Kontoret har även arbetat för att öka trafiksäkerheten vid stadens skolor utifrån ”Plan för säkra och trygga skolvägar” samt genom att införa bilfria gator, så kallade ”lekgator”, nära skolor och förskolor.

Lekgata utanför förskolan Lofoten och Regnbågen i Järva

Rätt hastighet på stadens gator är en förutsättning för att minska antalet döda och skadade i trafiken och arbetet med att anpassa hastigheterna till de lokala förutsättningarna och få bättre hastighetsefterlevnad ska fortsätta. För arbetet med hastighetsplanerna är staden uppdelad i

fem delområden och hittills har åtgärder genomförts i bl.a. Hägersten, Spånga/Tensta, Kungsholmen, Hässelby/Vällingby och Skärholmen.

Jämställdhet i transportsystemet

Användningen av de olika färdmedlen skiljer sig mellan män och kvinnor, så också i Stockholm. Enligt den senaste resvaneundersökningen bland stockholmarna 2019 utgör män nästan två tredjedelar av alla stockholmarnas resor där bilen är det huvudsakliga färdmedlet. Samtidigt står kvinnorna för två tredjedelar av alla resor till fots. För cykel- och kollektivtrafikresor är fördelningen mellan könen jämnare men trots det står männen för en något större andel av cykelresorna än kvinnorna medan det motsatta gäller för kollektivtrafikresor. Vid redovisning av skillnader mellan genomsnitt för mäns och kvinnors beteende och värderingar är det viktigt att komma ihåg att variationen inom respektive grupp är betydligt större än skillnaden mellan genomsnitten. Resvanorna är heller inte statiska, utan förändras över tid, ofta med en tydlig koppling till förändrade värderingar och livsmönster i samhället i övrigt. Generellt sker förändringar av resvanor över en lång tid. De skillnader i resvanor som kan observeras mellan män och kvinnor har sällan uppkommit i transportsystemet, utan är snarare ett uttryck för de skillnader mellan könen som finns i det övriga samhället. Jämställdhet i transportsystemet handlar heller inte om att mäns och kvinnors beteende ska vara lika, utan att alla ska ha samma möjligheter.

Trafikdata och smarta trafiksystem

Trafikdata gör det möjligt för trafikkontoret att öka förståelsen för hur stockholmarna reser, och genom att dela trafikdata skapas även möjlighet att skapa synergier för att förstå hur transportsystemet hänger ihop med övriga delar av samhället. Kontoret använder, delar och tillgängliggör öppen trafikdata i samverkan med offentliga och privata aktörer. Det görs bland annat genom att trafikdatasystemet blir tillgängligt för externa användare som då får tillgång till alla historiska mätningar för gång, cykel och motorfordon, som kontoret har tillgång till. Kontoret har påbörjat upphandling av nya fasta mätstationer för gång. Planeringen för att ersätta de fasta mätstationerna för cykel är också påbörjad med statusinventeringar på befintliga platser och eventuella nya platser. Parallellt med detta har kontoret utforskat nya former för inhämtning av trafikrelaterad data i samverkan med akademi och näringsliv. Det kan handla om nya typer av sensorer med flera funktioner i gaturummet men också genom att ta del av data via plattformar som i fallet med de kommersiella elsparkcyklarna. Kontoret har nyligen fått tillstånd av integritetskyddsmyndigheten att använda videobaserad trafikdatainsamling, även kallat multisensorer, i anslutning till stadens trafiksignalreglerade korsningar, för mätning av trafikflöden. Kontoret har även utvecklat arbetet med smart trafikstyrning genom att implementera ett nytt styr- och övervakningssystem för trafiksignaler och andra ITS-anläggningar, däribland multisensorer, som ger nya möjligheter till aktiv trafikstyrning baserad på realtidsdata.

	Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2022	Årsmål	KF:s årsmål	Period
	Cykelantal	75 977 st			70 477 st	80 000 st		2023
	Analys Den senaste mätningen visar att målet om 15 procent lediga platser inte har nåtts under 2023. Utfallet är emellertid 1,3 procentenheter bättre än för 2022. Den 1 april 2023 höjdes parkeringsavgifter för besökare i taxeområdena 1-3, med syftet att ordna trafiken bättre och öka förutsättningarna att nå målet om 15 procent lediga parkeringsplatser i innerstaden dagtid. Nämnden har även beslutat om höjning av boendeparkeringsavgifterna i innerstaden och sänkning av avgifter för nyttoparkering samt utökad uppställningstid för nyttoparkering, för att underlätta för näringsidkare såsom hantverkare och hemtjänst att hitta parkeringsplats. Avgiftshöjningarna fastslogs av kommunfullmäktige den 11 december. Kontoret arbetar också med flera andra åtgärder för att öka andelen lediga platser, såsom tidsbegränsning och färre p-platser med boendeparkering till förmån för besöksparkering, särskilt då det kommer önskemål kring specifika platser/gator. Vidare arbetar kontoret med flexibla reglering kring lastplatser, så att en parkeringsplats kan användas som besöksparkering de tider då behovet av lastplats är lägre.							
	Passager över innerstaden, tunga lastbilar	8 300			7 719	8 800		2023

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
	Använda, dela och tillgängliggöra öppen trafikdata i samverkan med offentliga och privata aktörer	2023-01-01	2023-12-31	
	Analys Via webbsidan https://trafikdata.stockholm.se är det sedan 20 november möjligt att direkt ta del av innehållet i trafikkontorets databas för trafikmätningar. Databasen innehåller mätningar av fordonstrafik, cykel och gångtrafik med uppgifter om trafikmängder, hastighet, fordonsklasser mm beroende på mätmetod eller ålder på mätningen. Det finns i vissa fall tidserier av mätningar från början av 1990-talet. Från och med november 2023 och i tre år framåt deltar kontoret tillsammans med miljöförvaltningen i ett EU-projekt om delning av mobilitetsdata som handlar om mekanismer och teknik för delning av på ett standardiserat sätt mellan användare och producenter av data kopplat till mobilitet.			
	Genomföra ett nytt test med infärgad cykelbana	2023-01-01	2023-12-31	
	Analys Under året har kontoret testat infärgad cykelbana på Henriksdalsvägen vilket bedöms skapa en ökad synlighet och motverkar kollisionsrisker. Eftermätning kommer att genomföras under våren 2024 och ligga till grund för eventuella åtgärder.			
	Genomföra ett pilotförsök med gestaltning för en delsträcka på ett pendlingsstråk/regionalt cykelstråk för att förbättra stråket med målning och förstärkt skyltning	2023-01-01	2023-12-31	
	Analys Längs cykelstråket Gullmarsplan-Örby har ett gestaltningskoncept utvecklats. Skyltning och målning pågår under vintern 2023/2024. Utvärdering av gestaltningen kommer att påbörjas under våren 2024.			
	Höja avgifterna för besöksparkering i taxeområde 1-3	2023-01-01	2023-06-30	
	Analys Kommunfullmäktige beslutade i februari höja avgifterna i taxeområde 1-3 med 5 kr/timme från och med den 1 april. Även MC-taxorna, 11-13, prisjusterades.			
	I arbetet med bland annat framkomlighetsfrågor integrera och strategiskt nyttja teknikutveckling och innovationer som till exempel sensorer, i syfte att optimera trafiksystemet, minska resursförbrukning och öka effektiviteten	2023-01-01	2023-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Analys Kontoret medverkar i ett flertal tester av teknik och innovationer bland annat på Hornsgatan och i Kista. Sedan våren 2023 finns ett femårigt kameratillstånd för signalreglerade korsningar som gör att även kamerabaserade lösningar kan testas. Som exempel har trafikkontoret tillsammans med Kista Science City testat LIDAR-teknologi i Testbädd Kista och utvärderat tekniken för insamling av trafikdata samt som ersättare till traditionella slingdetektorer. Utvärdering av systemet har genomförts med goda resultat, dock är teknologin fortsatt för dyr för ett brett införande.			
 Ta fram ett prioriterat gångnät och utreda åtgärder för att skapa ett sammanhängande nät av gångstråk med hög standard	2023-01-01	2023-12-31	
Analys Kontoret har under året tagit fram ett prioriterat gångvägnät som varit på kontorsremiss hos berörda förvaltningar under hösten. Kontoret har sammanställt remissvaren och för närvarande pågår arbete med att arbeta in resultatet av remissvaren i underlaget och ett färdigt förslag planeras presenteras för nämnden under våren 2024.			
 Ta fram trygga, smarta och effektiva ställplatser för godstransporter på väg	2023-01-01	2023-12-31	
Analys Tidigare har kontoret arbetat tillsammans med Trafikverket och Region Stockholm för att inventera och kartlägga behovet av uppställningsplatser och anslutande laddinfrastruktur. Under 2023 har kontoret återigen väckt frågan att tillsammans med regionen och Trafikverket etablera en gemensam målbild för etablering av smarta uppställningsplatser. Kontoret fortsätter följa upp frågan och bevakar den i flertalet sammanhang, bland annat inom ramen för Elektrifieringspaktens uppdrag.			
 Tillsammans med Region Stockholm peka ut de viktigaste stråken i vägnätet för buss- och spårvägslinjer och påbörja arbetet med att ge kollektivtrafiken egna körfält	2023-01-01	2023-12-31	
Analys En kollektivtrafikplan för stadens gator har arbetats fram och ambitionen är att presentera den för nämnden under början av 2024. Utifrån kollektivtrafikplanen och genomförd framkomlighetsanalys avser kontoret att identifiera stråk där framkomlighetsåtgärder ska prioriteras. Genom kartläggningen identifieras också utredningsbehov och åtgärdsförslag som blir underlag till investeringsplaneringen.			
 Utreda en höjning av vitesnivåerna kopplat till avvikelser från Ta-planer i syfte att uppnå bättre regelefterlevnad.	2023-01-01	2023-12-31	
Analys Utredningen är slutförd och nämnden beslutade i enlighet med kontorets förslag vid nämndens sammanträde i februari. De nya vitesnivåerna infördes i samband med revideringen av teknisk handbok i maj.			
 Utveckla effektiva metoder för snöröjning av gångbanor och inkludera dessa i ordinarie driftverksamhet	2023-01-01	2023-12-31	
Analys Under vintersäsongen 2023-2024 har kontoret utökat gångsopsaltning med totalt 3 mil, jämnt fördelat mellan innerstad och ytterstad. Kontoret genomför även test av sopsaltning på torgytor som exempelvis Rågsveds centrum, Tensta centrum och Skärholmen centrum.			
 Utveckla kontorets förmåga att pedagogiskt beskriva stadens transportsystem	2023-01-01	2023-12-31	
Analys Kontoret har arbetat med att ta fram ett kunskapsunderlag för planering och utveckling av transportsystemet. Detta kommer främst att tjäna som ett stadsinternt kunskapshöjande dokument kring transportsystemets funktion i staden genom tiderna och kopplingen mellan stadens och transportsystemets utveckling.			
 Verka för att en gång- och cykelbro byggs mellan Strandvägen och Djurgården, med inriktning att Kungliga Djurgårdsförvaltningen står för huvudfinansieringen och att försöket med bilfritt södra Djurgården permanentas	2023-01-01	2023-12-31	
Analys Kontoret har en löpande dialog med Kungliga Djurgårdsförvaltningen för att gemensamt verka för ett bilfritt södra Djurgården och en ny gång- och cykelbro till Djurgården. Kontoret har även gjort trafikmätningar på Djurgårdsbron och Strandvägen.			

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.4 Stockholmarnas hälsa ska främjas genom ren luft, rent vatten och giftfria miljöer

◆ Uppfylls delvis

Analys

Stockholm ska vara en stad där alla kan andas frisk luft, där vattenkvaliteten är god och där miljön är fri från gifter och kemikalier. Ett led i arbetet för renare luft är att kontoret ska skapa en miljöbilszon i ett område i City. Arbetet för att förbättra luftkvaliteten i staden ska fortsätta för att uppnå miljö kvalitetsmålet för frisk luft. Buller ska minimeras genom gröna lösningar som både skapar ett naturligt ljud dämpande skydd, skapar mer attraktiva miljöer och bidrar till fler ekosystemtjänster. Kontoret har även arbetat för att motverka den negativa vattenpåverkan som kan uppkomma genom trafikförorenat dagvatten, samt att implementera lokala åtgärdsprogram för stadens vattenförekomster. Vidare har kontoret fortsatt arbetet med att genomföra åtgärder i enlighet med handlingsplanen för minskad spridning av mikroplast och handlingsplanen för minskad nedskräpning på land och i vatten.

Mot bakgrund av årets genomförda aktiviteter och indikatorernas utfall gör trafikkontoret den samlade bedömningen att KF:s mål för verksamhetsområdet är delvis uppnått. Miljömålet för PM10 uppnåddes inte under året. Kvävedioxidhalterna fortsätter dock att minska i Stockholm och halter över miljö kvalitetsnormen (60 µg/m³) har inte uppmätts under 2023, vilket är för första gången sedan mätningar startades. Stockholms luftkvalitet har förbättrats men för att nå WHO:s gränsvärden för luftkvalitet måste luftkvaliteten fortsätta förbättras. Mindre utsläpp från vägtrafiken är den största orsaken till de fortsatt sjunkande halterna. Det är ett långsiktigt arbete och kontoret arbetar kontinuerligt med åtgärder för att förbättra luftkvaliteten. Kontorets arbete med att förbereda för en miljözon kommer att ha stora positiva effekter på luftkvaliteten i City och kontoret har även tillsammans med miljöförvaltningen utrett åtgärder som behöver vidtas för att nå WHO:s nya gränsvärden för luftkvalitet. Under 2024 kommer åtgärder påbörjas utifrån utredningen om hur de nya gränsvärdena för luftkvalitet kan nås. Sammantaget gör kontoret bedömningen att målet ”Stockholmarnas hälsa ska främjas genom ren luft, rent vatten och giftfria miljöer” är på god väg att uppnås.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2022	Årsmål	KF:s årsmål	Period
◆ Andel bygg- och anläggningsentreprenader i stadens regi som uppfyller stadens krav avseende användning av Byggvarubedömningen (BVB) eller därmed jämförliga system	84,62 %			100 %	100 %	100 %	2023
Analys BVB saknas i två genomförda entreprenader, Trygghetsskapande åtgärder i Kungsträdgården samt Trygghetsskapande åtgärder Tenstaplan (høj- och sänkbara pollare). Skälet till att BVB inte använts är att åtgärderna utförts genom ett nationellt ramavtal med utländska leverantörer (genom SKR).							

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kommunstyrelsen ska i samarbete med miljö- och hälsoskyddsnämnden, trafiknämnden, Stockholm Vatten och Avfall AB samt övriga berörda nämnder och bolagsstyrelser utreda en styrnings- och finansieringsmodell för att öka takten i framtagandet och genomförandet av stadens lokala åtgärdsprogram för vatten	2023-01-01	2023-06-30	
Analys Kontoret har deltagit i arbetet och bidragit med kunskap och information. Stadsledningskontoret har upprättat ett PM som beskriver nuläge och lämnar rekommendationer för hur arbetet ska drivas vidare.			
  Trafiknämnden ska i samarbete med miljö- och hälsoskyddsnämnden utreda vilka åtgärder som behöver vidtas för att nå Världshälsoorganisationens (WHO) nya gränsvärden för luftkvalitet	2023-01-01	2023-12-31	
Analys Kontoret har i samarbete med miljöförvaltningen börjat att ta fram en rapport som beskriver åtgärdsförslag och beräknat resultat för att nå Världshälsoorganisationens (WHO) gränsvärden för luft. Rapporten ska beskriva olika modellerade scenarier för PM10 (partiklar) och NO2 (kvävedioxid) på såväl stadsövergripande som lokala nivåer.			
  Trafiknämnden ska i samråd med stadsdelsnämnderna och Stockholm Hamn AB samordna implementeringen av lagändringar gällande nedskräpningsavgifter och producentansvar för tobaksvaror	2023-01-01	2023-12-31	
Analys Kontoret har rapporterat till Naturvårdsverket och avser att ha en fortsatt dialog med myndigheten för att utveckla stadens rapportering framöver. Producenterna börja betala sin nedskräpningsavgifter under 2024 baserat på 2023 års siffror. Ersättningen till kommunerna betalas ut i slutet av 2024. I slutet av januari kommer Naturvårdsverket att meddela eventuella förtydliganden inför årets rapportering. När det gäller producentansvar för tobaksvaror har SKR tillsammans med producentansvarsorganisationen tagit fram ett förslag till avtal. Kontoret planerar att delta i samråd med producentorganisationen under 2024.			

Nämndmål: Stockholms offentliga rum erbjuder en god och hälsosam livsmiljö

 Uppfylls delvis

Förväntat resultat

- Miljökvalitetsmålet för frisk luft uppnås
- Nedskräpningen minskar och staden blir renare
- Utvecklad dagvattenhantering
- Omgivningsbullret minskar

Analys

Stockholm ska erbjuda en livsmiljö som är god, hälsosam och giftfri. För trafikkontorets del innebär det ett intensivt arbete för att stadens luft ska vara frisk, vattnet ska vara rent, bullret ska minimeras och nedskräpningen ska minska. Vägledning för kontorets arbete är bland annat stadens åtgärdsplan för buller samt handlingsplaner för god vattenstatus, minskad nedskräpning på land och i vatten, och minskad spridning av mikroplast.

Ren luft

Arbetet för att förbättra luftkvaliteten avseende partiklar (PM10) och kvävedioxid (NO2) har fortsatt, bland annat utifrån intentionerna i stadens miljöprogram, och målet är att staden ska

nå miljö kvalitetsmålet för frisk luft. Kontoret har bland annat arbetat med dammbindning av gator och trafikleder och tidig vårstädning av gator. Som ett resultat av dessa åtgärder, samt införande av dubbdäcksförbud på tre gator, har antalet dygnsöverskridanden avseende PM10 på stadens gator minskat över tid. Arbetet behöver dock drivas vidare och staden har alltså fortfarande höga partikelhalter för att klara det nationella miljömålet om frisk luft. WHO:s nya riktvärden indikerar att lagstiftning och gränsvärden kommer att skärpas framöver. I januari 2020 införde kontoret miljöbilszon klass 2 på Hornsgatan och under 2023 har kontoret utrett förutsättningarna för ett införande av en miljöbilszon i Gamla stan och ett område i City. Ett underlag för införande av miljözon klass 3 i ett område i City presenterades för trafikinämnden i december. Kontoret har även deltagit i Länsstyrelsens arbete med att ta fram ett nytt åtgärdsprogram för luft, vilket beräknas beslutas inom kort.

Buller och vibrationer

Buller- och vibrationsstörningar från trafiken ska minimeras och stadens åtgärdsprogram för buller för perioden 2019-2023 beskriver hur det uppkomna bullret ska hanteras. Under året deltog kontoret i miljöförvaltningens framtagande av nytt åtgärdsprogram för buller. Vid stora infrastrukturprojekt är buller och vibrationer ofrånkomligt och kontoret arbetar för att på bästa sätt hantera störningar av detta slag. Kontoret arbetar även med bullerskyddsåtgärder och ett av kriterierna för val av projekt inom Grönare Stockholm är att det ska bidra till minskat buller. Gröna bullerskydd skapar en mer attraktiv urban miljö och stärker stadens ekosystemtjänster samtidigt som bullret minskar.

En ren stad på land och i vatten

Genom att arbeta för minskad nedskräpning bidrar trafikkontoret till en ren stadsmiljö. Trafikkontoret arbetar löpande med spolningar, skurningar, plockning av skräp, tömning av papperskorgar och sanering av klotter för att minska nedskräpningen och hålla staden ren. Kontoret samordnar och utvecklar hela stadens renhållning i samverkan med berörda förvaltningar. I arbetet för en ren stad är handlingsplanerna för minskad nedskräpning, klotter samt skadedjursbekämpning viktiga verktyg. Under perioden juli-oktober genomförde kontoret ett pilotprojekt på fyra olika platser i Stockholm, varav två var i Järva och två på Södermalm. Projektet syftade till att förbereda för stadens kommande ansvar att tillhandahålla källsortering på populära platser från 2026. Analys och rekommendationer från plockanalyser kommer att ligga till grund för kontorets fortsatta arbete med källsortering, exempelvis gällande tömningsmodell, kärl och hantering av skräpkorgar i närområdet.

Riktlinjer för arbetet med att förbättra vattenkvaliteten i sjöar och vattendrag finns i stadens vattenprogram och för kontorets del ligger fokus på att motverka den negativa vattenpåverkan som kan uppkomma genom trafikförorenat dagvatten. Kontoret har noterat uppmaningen från kommunstyrelsen att i ännu högre grad prioritera genomförande av åtgärder i lokala åtgärdsprogram för stadens vattenförekomster och genomför löpande översyner av åtgärder där kontoret står som huvudansvarigt samt prioriterar i dialog med Stockholm Vatten och Avfall. Under 2023 har kontoret gjort en GIS-analys för att se över vilka parkeringsytor där det är möjligt att anlägga permeabel asfalt, även kallad genomsläpplig asfalt eller porös asfalt, som till skillnad från konventionella täta asfaltsbeläggningar möjliggör vattenpassage genom ytan och därmed minskar risken för översvämningar. Inför 2024 har kontoret sökt centrala

medel för att anlägga en parkering med permeabel asfalt i Västberga. Kontoret har även gjort en GIS-analys för vägnät med en årsmedeldygnstrafik på över 10 000 fordon. Dessa vägsträckor ska analyseras med avseende på rening av trafikdagvatten. Kontoret har tillsammans med angränsande kommuner utarbetat en bäverplan för Igelbäckens naturreservat i syfte att minska dämmen och problem som bävern tillför. Dessutom har kontoret utfört ett test med ökad gatusopning på tre platser under hösten med provtagning av uppsamlat material.

Under året genomförde kontoret åtgärder i enlighet med handlingsplanen för minskad spridning av mikroplast och handlingsplanen för minskad nedskräpning på land och i vatten. Vidare arbetar kontoret med att fasa ut skadliga kemikalier i bygg- och anläggningsprojekt. Arbetet med hållbara val i verksamheten genom inköp och upphandlingar beskrivs även under mål 2.1.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2022	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel prioriterade och relevanta avtal enligt kemikalieplanen utan avvikelser från ställda kemikaliekrav	100 %			100 %	100 %		2023
 Antal test av nya innovativa lösningar för bullerskydd	0			0	2		2023
Analys Kontoret har bl.a. planerat för en grön bullerskärm invid Hagsåstraskogens naturreservat samt ett innovativt skärmskrön på en befintlig bullerskyddsskärm på Huddingevägen. Dessvärre har projekten blivit försenade men planeras att genomföras under 2024.							
 Uppfyllande av miljömålet avseende timmedelvärde för kvävedioxid i luft	157			333	175 timmar		2023
Analys Det är positivt att trenden för kvävedioxid pekar neråt och att miljömålet Frisk luft med avseende på timmedelvärden för NO2 klarades under 2023, för första gången sedan mätningarna infördes i Stockholm. Det beror sannolikt på att utsläppen från vägtrafiken minskat. WHO:s nya riktlinjer för luft bygger på den senaste forskningen som visar att luftföroreningar är skadliga även vid lägre nivåer. De gällande luftkvalitetsdirektiven inom EU kommer att anpassas till WHO:s nya riktvärden och även de svenska miljömålen kommer att ses över och skärpas. Kontorets insatser för att förbättra luftkvaliteten är därför fortsatt relevanta, exempelvis genom införande av miljözon klass 3 i City.							
 Uppfyllande av miljömålet avseende årsmedelvärde för PM10 i luft	19			20	15 µg/m3		2023
Analys Kontoret konstaterar att årsmålet inte är uppnått. Ingen tydlig trend ses för PM10 för de senaste åren utan variationen mellan åren beror till stor del på variationer i meteorologin mellan åren.							

KF:s inriktningsmål: 3. Ett Stockholm med en stabil och hållbar ekonomi med utbildning, jobb och bostäder för alla

◆ Uppfylls delvis

Analys

För att Stockholm ska vara en demokratisk, öppen, jämställd och jämlik stad behöver stadens ekonomi vara stark, vilket är särskilt utmanande under 2023 när Sverige gick in i en lågkonjunktur. För trafikkontorets del innebär det bland annat att göra noggranna avvägningar inför investeringar, reinvestera i stadens befintliga infrastruktur och anläggningar och en utvecklad portföljstyrning. Indexuppräknings- och prisökningar innebär stora utmaningar för kontorets driftbudget, och kontoret har under året behövt anpassa delar av verksamheten för att upprätthålla en ekonomi i balans.

Stadens ekonomi stärks av att fler stockholmare arbetar, och trafikkontoret bidrar till detta genom att tillhandahålla så kallade Stockholmsjobb åt arbetsmarknadsförvaltningens målgrupper. Trafikkontoret erbjuder även sina egna medarbetare ett hållbart arbetsliv genom att vara en modern och attraktiv arbetsgivare med fungerande kompetensförsörjning, effektiva arbetssätt samt en aktiv verksamhetsutveckling. Ett starkt näringsliv bidrar till en hållbar tillväxt och kontoret arbetar för att främja företagande i det offentliga rummet samt förbättra servicen till näringslivet.

Stockholms stad växer vilket ställer stora krav på en hög bostadsbyggnadstakt. Målet är att 140 000 bostäder ska byggas mellan 2010 och 2035. Trafikkontoret spelar en central roll i detta arbete, eftersom ett effektivt transportsystem är en förutsättning för att bostads- och arbetsmarknader ska fungera i den växande staden. Under året har kontoret bland annat påbörjat en övergripande produktionsplanering för trafikkontorets projekt.

Som stor beställare behöver trafikkontoret säkra en stark rådighet över kontorets verksamhetsområden genom god avtalsuppföljning, fortsatt arbete med kategoristyrning och utveckling av kontorets upphandlingsverksamhet. Kontoret ska även ha en god krisberedskap och säkerhetsarbetet stärktes under året. Kontoret har noga följt utvecklingen sedan Säkerhetspolisen höjde terrorhotnivån och fört dialoger om vilka åtgärder som krävs inom respektive verksamhet. En levande stad är en trygg stad och kontoret arbetar för levande och attraktiva offentliga rum. Det görs bland annat inom ramen för Levande Stockholm som under 2023 förlängdes och utökades med fler platser, kajer och kulturella inslag. Kontoret har även samordnat arbetet för en hög och enhetlig standard på renhållningen i hela staden.

Stockholm ska vara en öppen, trygg och demokratisk stad där alla är välkomna och ingen ska bli utsatt för diskriminering. Stadens offentliga rum ska vara tillgängliga och inkluderande för alla, oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsförmåga, sexuell läggning eller ålder. Kontorets dialog med stockholmarna är viktig och under året har kontoret utvecklat Tyck till-appen för bättre service. Kontoret arbetar även för att stärka dialogen med omvärlden genom fortsatta

internationella samarbeten.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.1 Stockholms ekonomi är stark, hållbar och lägger grunden för en jämlik välfärd

◆ Uppfylls delvis

Analys

En budget i balans och långsiktigt hållbara finanser är förutsättningar för att Stockholms trafik- och utemiljö ska fungera både nu och i framtiden i hela staden. Grundläggande principer för trafikkontorets ekonomiska förvaltning är att nyttan av skattebetalarnas pengar ska maximeras och att medlen ska värnas genom rättvisande redovisning och god internkontroll. Arbetet för att säkerställa en långsiktigt hållbar ekonomi har varit särskilt viktigt under 2023 då den svenska ekonomin gick in i en lågkonjunktur, och kontorets driftsekonomi utmanades särskilt av indexuppräknningar och prisökningar i kombination med minskande parkeringsintäkter. Minskningen av intäkter beror sannolikt på att antalet boendeparkeringar minskat under året på grund av att färre arbetar hemifrån, jämfört med den tidigare ökningen av boendeparkeringar under pandemin då fler arbetade hemifrån. Kontoret redovisar ett nettounderskott om -2,9 mnkr. Kontoret hade nått en budget i balans om det inte hade varit en utomordentligt snörik avslutning på året. Kontoret bedömer att KF:s mål för verksamhetsområdet och nämndmålet har delvis uppfyllts under året, då kontoret vidtagit åtgärder för att upprätthålla en hållbar ekonomi och samtidigt upprätthållit en god service gentemot stockholmarna inom nämndens verksamhetsområde.

Det totala investeringsutrymmet i staden är begränsat och varje genomförd investering leder till framtida kostnader för avskrivningar och ränta som belastar driftbudgeten, det vill säga utrymmet för att driva verksamhet i staden. När staden växer behöver nya investeringar göras, samtidigt som det finns ett stort reinvesteringsbehov i befintlig infrastruktur. Det begränsade utrymmet för investeringar kräver därför noggranna avvägningar om vilka projekt som ger störst samhällsnytta och vad som är rätt kvalitet i varje enskilt projekt. Under året har kontoret fortsatt att utveckla investeringsplaneringen för att förbättra kvaliteten i dessa avvägningar. Kontoret har bland annat tagit fram en övergripande produktionsplanering för trafikkontorets projekt och utvecklat arbetet med portföljstyrning.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2022	Arsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel investeringsprojekt vars genomförandebeslut är i god överensstämmelse med inriktningsbeslut	33 %			50 %	100 %	Tas fram av nämnd/s tyrelse	2023

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2022	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Analys För projekt med uppskattad utgift i inriktningsbeslut (IB) har under året följande genomförandebeslut (GB) från trafiknämnden fastställts av kommunfullmäktige: • Upprustning av Östermalmstorg. GB: 135 mnkr. IB: 117 mnkr. • Ny bergbana i Skärholmen. Rev. GB: 135 mnkr. IB: 25 mnkr. • Cykel- och gångbanor, Drottningholmsvägen Alviksplan-Ulvsundaplan. GB: 65 mnkr. IB: 20 mnkr • Omgestaltung av Tegelbacken. IB: 170 mnkr. GB: Sekretess Projekt Östermalmstorg klarar precis indikatorns mål om en avvikelse på max +/- 15%. Bergbanan i Skärholmen samt projekt Drottningholmsvägen missar dock målet med marginal. Då ekonomidelarna i projekt Tegelbacken är belagda med sekretess kommer indikatorns utfall att presenteras efter att sekretessen hävts. En viktig anledning till att kostnaderna ökat är indexuppräknningar i kombination med lågt beräknade risker. Kontoret har fortsatt att utveckla beslutsunderlagen för att säkerställa att prioriteringar görs och beslut fattas utifrån en korrekt uppfattning av projekts utgifter och förutsättningar. Detta har kontoret arbetat med genom att bland annat utveckla arbetssätt och kvalitet i projektkalkyler samt projektstyrning avseende tid och ekonomi, erbjuda grundutbildningar om ekonomisk uppföljning för nyanställda, utbildningar för projektledare med inriktning på projektkalkylering i tidiga skeden samt utbildningar i förhandlingsteknik.							
  Nämndens budgetföljsamhet efter resultatöverföringar	100,3 %			99 %	100 %	100 %	VB 2023
  Nämndens budgetföljsamhet före resultatöverföringar	100,3 %			99 %	100 %	100 %	VB 2023
  Nämndens prognossäkerhet T2	0 %			1 %	+/- 1 %	+/- 1 %	2023

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kommunstyrelsen ska i samarbete med trafiknämnden utreda om vinter- och barmarksrenhållningen kan organiseras som exempelvis en egen resultatenhet eller liknande i syfte att balansera variationer i behov mellan olika år	2023-01-01	2023-12-31	
Analys Kontoret har deltagit i arbetet under ledning av stadsledningskontoret och bidragit med inspel om möjliga alternativa lösningar.			

Nämndmål: Trafikkontorets ekonomi är långsiktigt hållbar

 Uppfylls delvis

Förväntat resultat

- En budgetföljsamhet på eller under 100 %.
- En prognossäkerhet på +/- 1 % i tertialrapport 2 jämfört med bokslut.
- En samlad produktionsplanering

Analys

En långsiktigt hållbar ekonomi är en förutsättning för att trafikkontoret ska klara av att möta både dagens och morgondagens behov. Den höga inflationen med stigande räntor har lett

Sverige in i en lågkonjunktur med ekonomiskt svåra tider. Dessutom har kontorets driftbudget utmanats av indexuppräknningar och prisökningar i kombination med minskande parkeringsintäkter, vilket innebär att kontoret behöver anpassa ambitionen för stora delar av verksamheten samt att avvägningarna blir svårare och behöver göras särskilt noggrant för att säkerställa att kontorets finanser är starka. Det framgångsrika arbetet med att få till en hög rätttparkering bidrar också till lägre felparkeringsintäkter.

En ansvarsfull ekonomi och budget i balans

Trafikkontoret ska säkerställa att skattebetalarnas pengar värnas och att nyttan maximeras. Det gör kontoret genom att arbeta systematiskt med uppföljningar av det ekonomiska utfallet. Prognos för årsutfall för både drift- och investeringsverksamheten lämnas löpande till förvaltningsledning och nämnd. Både för drift- och investeringsverksamheten är det viktigt att ha beredskap för förändrade förutsättningar, exempelvis kan en snörik vinter innebära ökade kostnader, en överklagad upphandling av parkeringsövervakning innebära minskade intäkter och en reviderad tidplan för ett ombyggnadsprojekt innebära både tidigare- eller senarelagda investeringsutgifter. Under året har kontoret fortsatt att stärka prognossäkerheten, till exempel genom att noggrant följa parkeringsintäkternas utveckling för att förbättra de långsiktiga intäktsprognoserna.

Kontoret redovisar ett nettounderskott om -2,9 mnkr. Kontoret hade nått en budget i balans om det inte hade varit en utomordentligt snörik avslutning på året. Snöröjning i Stockholm är ett omfattande arbete, det är nästan 4000 stadsgator och mindre lokalgator som ska snöröjas, sandas och saltas och det var flera kraftiga snöfall i december månad. Detta medförde fler och mer omfattande insatser än budgeterat och det utfördes totalt 16 vädervarningar av SMHI under 2023 för Stockholms län.

Trafikkontoret arbetar för en god portföljstyrning och prioriterar att utveckla en samlad produktionsplanering som ska utgå från både kontorets investeringsekonomi och påverkan på trafiksystemet. För närvarande pågår kvalitetssäkring av investeringsprojektens tidplaner samt att arbete med trafikanalyser har påbörjats för att utifrån detta bedöma trafiksystempåverkan och identifiera samordningsbehov. Trafikkontoret har flera stora investeringsprojekt i sin planering där flera utgör viktiga länkar över Saltsjö-Mälarsnittet för flera trafikslag. Kontoret kan konstatera att några av dessa stora ersättningsinvesteringar kommer generera mycket stora trafikstörningar under sin genomförandetid. Kontoret behöver därför noggrant undersöka förutsättningar, konsekvenser samt hur eventuella trafikstörningar kan mildras. Genomförandet av dessa projekt behöver samordnas utifrån både prioritet för genomförande, ekonomiska ramar, produktionsförutsättningar samt trafiksystempåverkan. Kontoret har även fortsatt att utveckla beslutsunderlagen för att säkerställa att prioriteringar görs och beslut fattas utifrån en korrekt uppfattning av projekts utgifter och förutsättningar. Kontorets handlingsplan avseende förbättrade underlag för genomförandebeslut är utgångspunkten i kontorets utvecklingsinsatser för att förbättra beslutsunderlagen. Under året har kontoret fokuserat på att utveckla arbetssätt och kvalitet i projektkalkyler samt projektstyrning avseende tid och ekonomi. För att budgetmedel ska riktas dit de bäst behövs arbetar kontoret aktivt med att utveckla arbetssätt för tidiga utredningar. Det gäller bland annat för utredningar av stadens stora byggnadsverk. Grundutbildningar om ekonomisk uppföljning har genomförts

löpande för nyanställda. Under våren 2023 har samtliga projektledare för projekt över 5 mnkr genomfört utbildning med inriktning på projektkalkylering i tidiga skeden. Kontoret har även under året genomfört en utbildning i förhandlingsteknik. Syftet var att stärka kontorets förmåga att förhandla med ett gott resultat och med fortsatt goda relationer.

Drift och underhåll för en hållbar ekonomi

Trafikkontoret har i uppdrag att förvalta stadens infrastruktur, vilken består av gator, broar, tunnlar, belysning och trafiksignaler men också torg, gatuträd och kommuncentrala parker. Kontoret ansvarar också för ett stort antal hissar, rulltrappor, fontäner med mera. Att ansvara för denna infrastruktur är en av kommunens kärnverksamheter och i uppdraget ingår drift, löpande underhåll, ersättningsinvesteringar samt utveckling för att säkerställa långsiktigt hållbara anläggningar. Stadens anläggningar behöver vara hållbara ur flera aspekter. Förutom teknisk hållbarhet ska de även vara miljömässigt hållbara, vilket innebär att anläggningarna successivt behöver moderniseras för att möta nya krav.

Att ta hand om stadens befintliga infrastruktur och anläggningar är en förutsättning för långsiktigt hållbara finanser, något som sker i enlighet med ett antal beslutade reinvesteringsprogram, till exempel för stadens trafiksignaler, gatuytor, belysning och cykelbanor. Utöver detta finns också flera reinvesteringsprojekt då många äldre anläggningar kommer att kräva mer omfattande åtgärder och under året påbörjades entreprenaderna för Kungsgatan och Norra Danviksbron. Vidare fortsätter planeringen för flera stora projekt däribland renovering Vasabron och Västerbron.

I takt med att anläggningens skick försämras blir den mer kostsam att sköta och dyrare att återställa. Långsiktigt är det billigare att förebygga problem än att ta hand om akuta problem när de uppstår. Därmed undviks kapitalförstörelse och på sikt mycket höga utgifter för ersättningsinvesteringar. Att regelbundet underhålla och därmed kunna bibehålla en anläggning innebär också ett mindre klimatavtryck än att riva och bygga nytt. Den snabba utbyggnadstakten av Stockholms infrastruktur under 1900-talet, med en kulmen under 60- och 70-talen, gör att staden idag har ett stort bestånd av åldrande infrastruktur som har ett ökande behov av drift, underhåll och reinvesteringar. Förutom att utföra planerade reinvesteringsåtgärder arbetar kontoret systematiskt med tillståndsinventering, planering och samordning. Vidare finns ett behov av att fastställa bärförmågan hos stadens broar som blir allt äldre och kontoret prioriterar detta utifrån broarnas läge och tillstånd. När de offentliga rummen är väl underhållna och i gott skick så bidrar det även till att staden uppfattas som trygg och attraktiv att vistas i. Kontorets arbete med trygghet beskrivs under mål 3.6.

Kontoret ser även ett behov av att i högre utsträckning kartlägga det långsiktiga reinvesteringsbehovet, inklusive större reinvesteringsåtgärder, för till exempel gator och konstruktioner med en tydlig beskrivning av prioriteringar och vad de får för konsekvenser. Inför beslut om investeringar och reinvesteringar ska även livscykelperspektivet för olika val av material vägas in för att både minska miljöpåverkan och säkerställa att materialet är hållbart och klarar en längre tid utan reinvestering. I detta arbete blir kontorets strategi för underhåll vägledande, som påbörjats under 2023 och fortsätter under 2024.

När staden förtätas och stadsdelar ändrar karaktär ökar förväntningarna på väghållningen i dessa områden och omprioriteringar kommer att krävas. Kontoret analyserar löpande behoven i stadens områden och låter detta styra hur resurserna för barmarksrenhållning och vinterväghållning fördelas. Större justeringar kan i regel främst genomföras i samband med nya upphandlingar.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Fortsätta utveckla den ekonomiska styrningen och uppföljningen av kontorets investeringsprojekt	2023-01-01	2023-12-31	
Analys Under året har kontoret genomfört interna kunskapshöjande insatser och övergripande analyser av avvikelser mellan olika beslutstyper har genomförts, vilket resulterat i nya procentuella påslag för kalkyler i tidiga skeden.			

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.2 I Stockholm ska alla ges möjlighet till ett eget jobb

◆ Uppfylls delvis

Analys

I Stockholm ska alla människor ges förutsättningar att kunna försörja sig själva och trafikkontoret har i egenskap av kommunal förvaltning en viktig samhällelig uppgift i att medverka till att sänka trösklarna till arbete för grupper som står långt ifrån arbetsmarknaden. Kontoret tillhandahåller därför så kallade Stockholmsjobb åt arbetsmarknadsförvaltningens målgrupper, bland annat med uppgift att plockstäda, felanmäla och åtgärda andra brister i stadsmiljön. Dessutom innehåller kontorets driftavtal krav på att entreprenörer anställer människor som står långt ifrån arbetsmarknaden, där det är lämpligt. Varje sommar anställer kontoret också feriearbetande ungdomar som ges ett första steg in på arbetsmarknaden, samtidigt som de utför viktiga arbetsuppgifter för att hålla stadens offentliga rum rena och attraktiva. Under 2023 höjde kontoret sitt mål för antal tillhandahållna platser för feriejobb i enlighet med stadsledningskontorets uppmaning, och totalt har 408 ungdomar har erbjudits jobb varav 394 tackat ja.

Ett starkt näringsliv skapar också fler jobb och trafikkontoret arbetar för att det ska vara lätt för företag att etablera sig i Stockholm. Stadens näringslivspolicy är vägledande för kontorets arbete och under året har kontoret fortsatt att förbättra servicen till näringslivet genom samordning av tillstånds- och tillsynsprocesser, snabbare ärendehantering och effektivare arbetssätt. Kontorets arbete för trygga och attraktiva offentliga rum bidrar också till ett bättre företagsklimat.

Mot bakgrund av årets arbete och indikatorernas utfall gör trafikkontoret den samlade bedömningen att KF:s mål för verksamhetsområdet och nämndmålet delvis är uppnått. Kontoret konstaterar att årsmålen för indikatorerna inte uppnåtts fullt ut. Samtidigt ser kontoret att genomförda insatser har löpt på enligt plan och det finns goda förutsättningar för att uppnå målet.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2022	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Antal tillhandahållna platser för feriejobb	408			440	300 st	Tas fram av nämnd/s tyrelse	VB 2023
  Antal tillhandahållna platser för Stockholmsjobb	65			76	90 st	Tas fram av nämnd/s tyrelse	VB 2023
Analys Kontoret har under året fått färre kandidater från arbetsförmedlingen vilket gjort att det varit svårt att matcha personer med lämpliga arbetsuppgifter. Den svaga matchningen har inneburit ett behov av justeringar, där entreprenörerna tillåts att flytta anställda via Stockholmsjobb mellan sina kontrakt. Det har gjort att kontoret fått ett lägre styckresultat, men de som blivit anställda via Stockholmsjobben har fått längre anställningar och mer kvalificerat arbete.							
  Antal tillhandahållna praktikplatser för högskolestuderande samt platser för verksamhetsförlagd utbildning	6 st			2 st	2 st	Tas fram av nämnd	VB 2023
   Antal ungdomar som fått feriejobb i stadens regi	394 st	223 st	171 st	440 st	300 st	11 000	VB 2023
Analys Totalt har 408 ungdomar har erbjudits jobb med jämn könsfördelning. Dock har ungdomar sent tackat nej till platser och nya har inte kunnat anställas på kort tid. Kontoret noterar att fler pojkar än flickor har uttryckt intresse för att ha ett sommararbete utomhus med städning och ogrärensning. Det är därmed en utmaning att få en jämn könsfördelning.							
  Näringslivets nöjdhet vid kontakter med staden som myndighet	68			66	72	72	2023
Analys Kontoret uppfyller inte helt årsmålet, men har höjt periodens utfall jämfört med 2022. Indikatorutfallet bygger på resultatet av undersökningarna från Q1-Q3. Utfallet för enbart Q3 uppfyller årsmålet, men underlaget är för litet för att dra säkra slutsatser om nöjdheten faktiskt har ökat. Kontoret arbetar löpande med rutiner och processer för att de ska vara så effektiva som möjligt. Under 2023 har kontoret tagit fram ett underlag för upphandling av ett nytt sammanhållet system för tillståndsgivning, som ska underlätta både för sökanden och för handläggaren. Arbetet fortsätter under 2024.							

Nämndmål: Trafikkontoret bidrar till en stark arbetsmarknad och ett gott företagsklimat

 Uppfylls delvis

Förväntat resultat

- 90 platser för Stockholmsjobb tillhandahålls.
- 400 sommararbetande ungdomar anställs.
- Näringslivets nöjdhet med trafikkontoret ökar.

Analys

Alla stockholmare ska ges möjlighet till ett eget jobb

Genom att fler stockholmare får möjlighet till jobb och stadens näringsliv växer skapas en stark ekonomi med hållbar tillväxt. Trafikkontoret underlättar för människor att komma in på arbetsmarknaden, särskilt långtidsarbetslösa och ungdomar, bland annat genom att i samarbete med arbetsmarknadsförvaltningen tillhandahålla praktiktillfällen för Stockholmsjobb. Arbetsuppgifterna inkluderar att plockstäda, felanmäla och åtgärda brister i stadsmiljön. Om praktikperioden faller väl ut kan aspiranterna sedan erbjudas Stockholmsjobb.

I en del av kontorets driftsavtal ställs krav på att entreprenörer ska anställa personer som står långt ifrån arbetsmarknaden. Detta krav har kontoret fortsatt att arbeta in i allt fler avtal i samband med upphandlingar. Kontoret deltar också i arbetsmarknadsåtgärder i samarbete med andra förvaltningar, till exempel med arbetsmarknadsförvaltningens Lundaverkstad, som lagar och säljer vidare cyklar som kontoret omhändertagit, och med Södermalms stadsdelsförvaltnings servicegrupp som bland annat plockar skräp och river affischer. Under sommaren har kontoret utvecklat samarbetet med Lundaverkstaden inom ramen för Levande Stockholm, där elever på Malmstensskolan fick gestalta torget Lagaplan i Bagarmossen med ny möblering och där Lundaverkstaden bistod i konstruktionen.

Under sommaren erbjöds 408 ungdomar feriejobb inom kontorets verksamhet, och 394 tackade ja och gavs därmed arbetslivserfarenhet och kontakt med möjliga framtida arbetsgivare.

Ett attraktivt företagsklimat

Stockholm ska ha ett attraktivt företagsklimat där företag kan verka och växa. Det ska vara lätt för företag att komma i kontakt med och få svar av trafikkontoret och förvaltningens arbetssätt ska förenkla företagarnas vardag. Kontoret ska vara tydligt, samordnat och serviceinriktat i kontakten med näringslivet. Stadens näringslivspolicy ligger till grund för kontorets arbete, och under 2023 förbättrade kontoret servicen till näringslivet genom samordning av tillstånds- och tillsynsprocesser, snabbare ärendehantering och effektivare arbetssätt. Kontoret avser att upphandla ett nytt system som ska underlätta detta. Under våren har kontoret genomfört en informationsmodellering, som redovisar den funktionalitet systemet behöver ha för att kontoret ska kunna arbeta så effektivt som möjligt med de tre tillståndstyperna TA-planer, schaktlov och markupplåtelser. Under hösten har arbetet fortsatt med att identifiera vilka krav kontoret har på ett gemensamt ärendehanteringssystem för de tre tillståndstyperna. Som en del i det arbetet har kontoret också sett över vilka möjligheter som finns att bygga ut en systemlösning som kontoret redan har avtal på. Just nu pågår en utredning hos leverantören för att se om systemet kan uppfylla kraven. När detta är klart kommer kontoret att ta beslut om vägen framåt.

Trafikkontorets arbete för trygga och attraktiva offentliga rum och god framkomlighet för människor och gods ger förutsättningar för ett attraktivt företagsklimat, där såväl stora som små företag vill verka och expandera och därigenom skapa fler arbetstillfällen. Arbetet med trygga och attraktiva offentliga rum beskrivs närmare under mål 3.6. Kontorets arbete med platssamverkan har fortsatt och innebär ett särskilt nära samarbete med näringslivet, där staden och boende tillsammans med fastighets- och centrumägare och andra lokala företagare gör platser tryggare och attraktivare. Som exempel kan nämnas att kontoret samordnar Kista i

Samverkan som består av fastighets- och centrumägare i området, och även Kista Limitless som är en sammanslutning av de största fastighetsägarna i Kista som arbetar för att öka attraktiviteten i området. Kontoret ser att insatserna för ett attraktivt företagsklimat som riktas till Kista också bidrar till stadens satsning Fokus Järva. För att företag ska kunna starta, verka och växa arbetar kontoret även för att den dagliga driften i stadsmiljön, såsom snöröjning, renhållning och klotterbekämpning, håller en hög kvalitet i hela staden.

Vidare är kontorets arbete för bättre framkomlighet och effektiva transporter också positivt ur ett näringslivsperspektiv. Dels eftersom det underlättar för stockholmarna att nå olika verksamheter, dels för att det underlättar företagares möjlighet att transportera både sig själva och varor i staden. Möjligheterna till nya lastplatser för varuleveranser och upphämnings-/avlämningsplatser för taxi prövas när önskemål inkommer från branschen och leveranstrafiken fortsätter att utvecklas tillsammans med näringslivet och akademin, exempelvis avseende geofencing och off peak-leveranser. Näringslivet utgör också en av parterna i utvecklingen av Levande Stockholm, som utökades under året. Utöver detta har kontoret deltagit löpande i lokala näringslivsråd, företagarföreningar och samverkansforum för att hålla en nära kontakt med stadens näringsidkare.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förbättra servicen till näringslivet genom digitalisering, samordning av tillstånds- och tillsynsprocesser, snabbare ärendehantering och effektiva arbetssätt	2023-01-01	2023-12-31	
Analys Kontoret har inlett ett projekt som syftar till att effektivisera tillståndsprocesserna där det är möjligt och öka samverkan genom att nyttja digitalisering. Under första halvåret arbetade projektet bland annat med informationsmodellering för att få en gemensam beskrivning av verksamhetens informationsbehov vid tillståndshantering. Under hösten har arbetet fortsatt med att identifiera vilka krav kontoret har på ett gemensamt ärendehanteringssystem för de tre tillståndstyperna. För närvarande pågår en utredning för att se om kontorets befintliga system kan uppfylla kraven.			

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.3 I Stockholm ska alla ha rätt till ett bra boende som de har råd med

 Uppfylles helt

Analys

I Stockholm ska det finnas bostäder för alla. Befolkningstillväxten ställer stora krav på en hög bostadsbyggnadstakt och mellan 2010 och 2030 ska 140 000 nya bostäder byggas, varav 70 000 bostäder mellan 2019 och 2025. Trafikkontoret spelar en central roll i detta arbete, eftersom ett effektivt transportsystem är en förutsättning för att bostads- och arbetsmarknader ska fungera i den växande staden. Vägledande är Framkomlighetsstrategin, som anger hur staden ska kunna växa med bästa möjliga funktion i trafiksystemet och skapa ett transportsnålt och hållbart samhälle. Under 2023 deltog kontoret i arbetet med Fokus Järva för att få till en sammanhängande satsning och en samlad plan för utvecklingen av Järva med utgångspunkt i översiktsplanen och med stort fokus på genomförandekraft.

När nya områden är byggda är det dessutom trafikkontoret som ska sköta om stadsmiljön. För att säkerställa attraktiva offentliga rum med effektiv drift och underhåll i framtiden deltar

kontoret i ett tidigt skede i en rad olika exploateringsprojekt. När nya områden byggs, eller när befintliga områden skiftar karaktär, genereras möjligheter inom allt från framkomlighet till grönstruktur och dagvattenhantering. Att hitta bra lösningar från början är betydligt mer tids- och kostnadseffektivt än att genomföra åtgärder i efterhand. Det är av särskild vikt att planera för trygga miljöer, där varken kvinnor, män eller hbtqi-personer hämmas av otrygghet. För att möjliggöra detta och säkerställa att trafik- och driftsperspektiven finns med i tidiga skeden, är nära samverkan med exploateringskontoret och stadsbyggnadskontoret en nödvändighet.

Mot bakgrund av kontorets aktiviteter under 2023 gör trafikkontoret den samlade bedömningen att KF:s mål för verksamhetsområdet och nämndmålet är uppnått.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kommunstyrelsen ska i samarbete med Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd och Spånga-Tensta stadsdelsnämnd samt i samråd med arbetsmarknadsnämnden, exploateringsnämnden, idrottsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, socialnämnden, stadsbyggnadsnämnden, trafiknämnden, utbildningsnämnden, AB Svenska Bostäder, AB Familjebostäder, AB Stockholmshem och SISAB starta Fokus Järva för att få till en sammanhängande satsning och en samlad plan för utvecklingen av Järva med utgångspunkt i översiktsplanen och med stort fokus på genomförandekraft	2023-01-01	2023-12-31	
Analys Under året har kontoret utvecklat den interna samordningen för att bättre kunna möta stadens ökade fokus på Järvaområdet. Kontoret har prioriterat åtgärder i Järva inom samtliga verksamhetsområden både på kort och längre sikt. I exempelvis projekten med att utveckla Framtids- och Lekgator har gator i Järva valts ut, i arbetet med Trygga tunnlar har flertalet tunnlar i Järva rustats upp och getts bättre belysning och antalet sommartorg och vinterplatser har utökats till 5 respektive 3 platser i stadsdelen.			

Nämndmål: Stockholm växer med en sammanhängande och hållbar infrastruktur i hela staden

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

- Ledstången och teknisk handbok utvecklas
- Tillgången till kommunaltekniska ytor stärks

Analys

En hållbar och sammanhängande stadsutveckling

När Stockholm växer ska staden fortsätta hålla samman. Det ska finnas en sammanhängande infrastruktur som binder ihop staden, där segregationen bryts och människor från olika delar av staden ska kunna mötas i det offentliga rummet. För trafikkontorets del innebär det ett aktivt deltagande i stadsutvecklingen. Ett stort antal byggprojekt pågår i staden och kontoret följer samtliga strategiska utvecklings- och exploateringsprojekt. Kontoret har två roller, dels att vara myndighetsinstans i form av väghållare, dels att på beställning vara sakkunnig inom kontorets ansvarsområden. Bland arbetsuppgifterna ingår bland annat att delta i program- och

detaljplanearbete, besvara program-, detaljplane- och bygglovsremisser, samt att ansvara för trafikutredningar och utifrån dessa föreslå åtgärder.

Kontoret effektiviserar kontinuerligt arbetsprocesserna och anpassar organisationen för att kunna möta de krav och förväntningar som bostadsbyggnadstakten innebär, till exempel pågår ett arbete med att utveckla krav i Teknisk handbok och att i samarbete med exploateringskontoret utveckla processbeskrivningen Ledstången. I arbetet med Ledstången har kontoret samverkat med exploateringskontoret för att kunna ta del av exploateringsprojektens tidplaner samt möjliggöra för smidiga överlämningar. Kontoret deltar från ett tidigt skede i samtliga stora exploateringsprojekt och i mindre exploateringsprojekt som berör platser med större flöden av gång-, cykel-, kollektiv- eller biltrafik för att säkra god framkomlighet. En samlad produktionsplanering tillsammans med exploateringskontoret, stadsbyggnadskontoret och stadsledningskontoret ska säkerställa en mer effektiv stadsutveckling. Under året har kontoret utvecklat en övergripande produktionsplanering för trafikkontorets egna projekt, vilket beskrivs närmare under mål 3.1.

För att möjliggöra en fortsatt hög bostadsbyggnadstakt har kontoret fortsatt att bistå exploateringskontoret och stadsbyggnadskontoret i att undersöka infrastrukturbarriärer som kan omvandlas till levande, urbana stråk, exempelvis i arbetet för en omvandling av Södertäljevägen närmast Liljeholmen. Vidare har kontoret bistått exploateringskontoret i samordningen avseende logistik, masshantering och försörjningsinfrastruktur i planering och genomförande av stadsutvecklingsprojekt.

Fokus Järva

Trafikkontoret har deltagit aktivt i arbetet med Fokus Järva för att få till en sammanhängande satsning och en samlad plan för utvecklingen av Järva med utgångspunkt i översiktsplanen och med stort fokus på genomförandekraft. Under året har kontoret utvecklat den interna samordningen för att bättre kunna möta stadens ökade fokus på Järvaområdet. Kontoret har prioriterat åtgärder i Järva inom samtliga verksamhetsområden både på kort och längre sikt. I exempelvis projekten med att utveckla Framtids- och Lekgator har gator i Järva valts ut, i arbetet med Trygga tunnlar har flertalet tunnlar i Järva rustats upp och getts bättre belysning och antalet sommartorg och vinterplatser har utökats till 5 respektive 3 platser i stadsdelen. Kontorets arbete med att utvärdera, utveckla och stärka torghandelsverksamheterna i syfte att skapa levande, trivsamma och trygga torg i hela staden har initierats i Järva. Torghandeln på Husby torg var först ut följt av Rinkeby torg. Parallellt har det under året utretts hur dessa och ytterligare torg såsom Akalla och Tensta torg kan förnyas.

Upprustad tunnel vid Spånga Kyrkväg i Järva

I syfte att förbättra allmänhetens tillgång samt minimera biltrafiken på Järvafältet har kontoret tagit ett helhetsgrepp om trafiksituationen kring Järvafältet och kommande begravningsplats. På fältet pågår investeringar bland annat i form av en upprustning av Hästa gård samt ny parkering i anslutning till Järvabadet. Vidare har trafikkontoret kartlagt och förberett för kommande investeringar i framförallt gång- och cykelinfrastruktur i Järva med fokus på framkomlighet, trafiksäkerhet och trygghet.

I samverkan med fastighetsägare och Järva stadsdelsförvaltning har trafikkontoret arbetat för att förbättra tryggheten i Järva, med hjälp av trygghetsvandringar ges värdefulla bidrag till hur kommande investeringar eller prioriterad drift bör fokuseras. Med samma parter har trafikkontoret lett en samordnad insats mot skadedjur i Järva, hittills med fokus i Rinkeby. Trafikkontoret har dessutom aktivt deltagit i och bidragit till Järva stadsdelsförvaltnings områdesbaserade medborgardialoger som under året hunnit besöka samtliga av stadsdelens lokala centrum.

Kommunaltekniska ytor

Kommunfullmäktige gav 2015 exploateringsnämnden och stadsbyggnadsnämnden tillsammans med trafikinämnden i uppdrag att säkerställa nödvändiga ytor i den växande staden för att ge frågan högre prioritet. Med stadens höga exploateringstakt försvinner allt fler kommunaltekniska ytor för exempelvis sandfickor, snöupplag och uppställning av fordon. Detta kan leda till försämrad framkomlighet, tillgänglighet och i vissa fall samhällsstörningar.

De senaste åren har kontoret arbetat med att utreda behov och framöver ska arbetet fokusera på att tillsammans med berörda förvaltningar bland annat se över ansvarsfördelningen i staden. Hittills har kontoret fokuserat på att fortsätta arbetet som påbörjades under 2022 som syftar till att hitta alternativa metoder för snödumpning. Kontoret har identifierat en rad möjligheter för framtida metoder, exempelvis ser kontoret över en yta på Loudden.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Tillsammans med exploateringskontoret och stadsbyggnadskontoret fortsätta att planera för en omvandling av Södertäljevägen från trafikled till urbant stråk.	2023-01-01	2023-12-31	
Analys Arbetet fortsätter med planering för en omvandling av Södertäljevägen och kontoret deltar i arbetet under ledning av stadsbyggnadskontoret. För närvarande förbereds programmet för samråd under 2024.			
✓ Tillsammans med exploateringskontoret och stadsbyggnadskontoret fortsätta att utreda Örbyleden och andra tilltänkta urbana stråk i enlighet med Översiktsplanen.	2023-01-01	2023-12-31	
Analys Projektet är för närvarande i detaljplanefasen. Kontoret följer projektet och ger inspel utifrån framkomlighetsfrågor och andra planeringsförutsättningar.			
✓ Utveckla en övergripande produktionsplanering för trafikkontorets projekt.	2023-01-01	2023-12-31	
Analys Alla enskilda projekt (5mnkr) har en projekttidplan enligt mall. Tidplanerna aggregeras och importeras till GIS tillsammans med projektinformation från stadens ekonomisystem Agresso. Projektens entreprenadtider visualiseras utifrån detta underlag i QGIS. För närvarande pågår kvalitetssäkring och uppdatering av de enskilda projektens tidplaner.			

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.4 Medarbetare i Stockholm ska ges goda förutsättningar att göra ett bra jobb

● Uppfylls helt

Analys

Stockholms stad ska vara en arbetsgivare med trygga anställningar, goda arbetsvillkor och där verksamhetens kvalitet ständigt utvecklas. Genom systematiska uppföljningar av arbetsmiljön och en god kompetensförsörjning ska trafikkontoret säkerställa ett hållbart arbetsliv där människor trivs och utvecklas inom staden. Trafikkontoret ska vara en inkluderande arbetsplats som speglar samhällets sammansättning av individer, där alla medarbetare aktivt bidrar till utvecklingen av staden.

För att klara de utmaningar som finns i att kunna leverera på nuvarande och framtida uppdrag behöver kontoret ständigt ha fokus på att vara en attraktiv och innovativ arbetsgivare. Det innebär bland annat att kontoret ska ha effektiva arbetssätt och ha ett aktivt verksamhetsutvecklingsarbete.

Trafikkontoret ska vara en innovativ och lärande organisation, som är drivande i att nå nya lösningar på de utmaningar som staden står inför, som utvärderar effekterna av genomförda åtgärder och som arbetar för att realisera digitaliseringens fulla potential. Under året effektiviserades verksamheten genom digitalisering och utveckling av GIS som verktyg.

Kontoret använder, delar och tillgängliggör även öppen trafikdata i samverkan med offentliga och privata aktörer.

Mot bakgrund av kontorets aktiviteter under 2023 gör trafikkontoret den samlade bedömningen att KF:s mål för verksamhetsområdet och nämndmålet är uppnått.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2022	Arsmål	KF:s årsmål	Period
  Aktivt Medskapandeindex 	81			82	83	83	2023
Analys Kontoret har fortfarande ett högt AMI vilket är ett gott resultat. Anledningen till att AMI inte höjdes beror sannolikt på att kontoret har genomfört vissa organisationsjusteringar under 2022 och många nya har chefer har anställts under förra året. Detta har påverkat ledarskapsindexet som står stilla på 85, samt styrindexet som har gått ner en indexenhet från 79 till 78. De frågor i undersökningen som fått lägst resultat är i området styrning och ledarskap. Kontoret kommer att fortsätta att fokusera på ledarskapsutveckling för att rusta kontorets chefer med ett välutvecklat ledarskap som bidrar till att motivera, inspirera och skapa engagemang hos medarbetarna.							
  Sjukfrånvaro 	2,3 %	1,7 %	2,9 %	2,4 %	3,4 %	Tas fram av nämnd/s tyrelse	VB 2023
Analys Det är positivt att kontoret fortsätter att uppnå årsmålet och att både korttidsjukfrånvaron och långtidsfrånvaron har sjunkit jämfört med 2022. En förklaring till detta kan vara att kontoret har jobbat aktivt med arbetsmiljö och hälsa utifrån personalpolicyn på arbetsplatsträffarna och utbildningsinsatserna i arbetsmiljöfrågor för chefer och skyddsombud. Vid närmare analys framgår att kvinnor framför allt är överrepresenterade inom den långa sjukfrånvaron. Kontoret har fortsatt det förebyggande arbetet för att sänka både kort- och långtidsjukfrånvaron. Genom att tillsammans med företagshälsovården genomföra insatser i ett tidigt skede vid sjukskrivning, upprepade frånvaro eller andra tecken på ohälsa, ökar möjligheterna till att förbättra arbetsförmågan och därmed möjliggöra en snabbare återgång till arbetet. Kompetenshöjande insatser kring rehabiliteringsansvar och sjukförsäkringsregler erbjuds kontorets chefer, där både försäkringskassan och staden deltar som utbildare och samtalspartner.							
  Sjukfrånvaro dag 1-14 	0,6 %	0,8 %	1 %	1,1 %	1,2 %	Tas fram av nämnd/s tyrelse	VB 2023
Analys Det är positivt att korttidsfrånvaron på kontoret har sjunkit sedan 2022. Det är ingen signifikant skillnad på korttidsfrånvaron mellan män och kvinnor. Kvinnor på kontoret arbetar mer med handläggning och administrativa arbetsuppgifter och anställda inom dessa arbetsuppgiftsområden har också högre sjukfrånvaro. Det beror delvis på att det är svårare för dem att arbeta hemma när de är lindrigt sjuka, vilket kan påverka statistiken.							

Nämndmål: Trafikkontoret är en attraktiv arbetsgivare med goda arbetsvillkor, effektiva arbetssätt och en hållbar arbetsmiljö

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

- Kontorets sjukfrånvaro är fortsatt låg.
- Kontorets Aktivt Medskapandeindex (AMI) ökar.
- Ökad systematik i arbetsmiljöarbetet.
- Effektiva processer över hela kontoret.
- Stärkt innovationsförmåga.

Analys

För att klara av att leverera på nuvarande och framtida uppdrag behöver kontoret ständigt ha fokus på att vara en attraktiv arbetsgivare. En viktig del i detta är att vara en inkluderande arbetsplats där alla medarbetare aktivt bidrar till utvecklingen av staden. Trafikkontoret ska vara en arbetsplats som speglar samhällets sammansättning av individer och kontoret strävar efter att öka mångfalden och arbetsannonser utformas så att ingen grupp känner sig exkluderad. Frihet från diskriminering är centralt och nolltolerans råder mot kränkande särbehandling och trakasserier.

Kontoret har fortsatt arbetet för att attrahera, rekrytera, behålla och utveckla kompetenta och kvalificerade medarbetare och därmed säkra kompetensen för kontorets uppdrag nu och i framtiden. Det görs bland annat genom att kompetensplaneringen ingår i kontorets verksamhetsplanering och genom att säkerställa systematik och delaktighet i processen. Vidare har åtgärder vidtagits för att utveckla ledarskapet, exempelvis genom tvärfunktionella chefsgrupper där chefer från olika delar av organisationen träffas, diskuterar aktuella frågor och kan lära av varandra.

Under året har kontoret fortsatt sitt strategiska arbete med att stärka både trafikkontorets arbetsgivarvarumärke och för staden som helhet genom stadsövergripande kommunikation. För att marknadsföra trafikkontoret som arbetsgivare har kontoret under året tagit emot ett flertal praktikanter och exjobbssarbeten från universitet. Tillsammans med andra tekniska förvaltningar drivs också TN Akademin, ett program som riktar sig till specialister, projektledare och nyckelpersoner på kontoret, och fokuserar på ledarskap och personlig utveckling.

Kompetensförsörjning

Kontoret arbetar för att attrahera, rekrytera, behålla och utveckla kompetenta och kvalificerade medarbetare och därmed säkra kompetensen för kontorets uppdrag nu och i framtiden. Arbetet har fortsatt med att etablera kompetensplaneringen och verksamhetsplaneringen som en integrerad process, utveckla systematiken och säkerställa en hög delaktighet i arbetet med kompetensförsörjningen. Kontorets fokusområden under 2023 har varit beställarkompetens, projektstyrning och projekthantering, strategisk kompetens och helhetssyn, arbetsgivarvarumärke, tydliggöra kontorets medarbetarresa samt digitalisering. Under året har kontoret bland annat tagit fram en digital utbildning kring kontorets inköpsrutiner och det har även anordnats informationsträffar för att sprida inköpsrutinerna. Upphandlingshandboken har utvecklats i syfte att förenkla för beställare att göra rätt. Det har även skett en riktad satsning mot projektledare och avtalsansvariga kring utbildning i förhandlingsteknik där syftet var att stärka förmågan att förhandla med goda resultat och med

fortsatt goda relationer. I syfte att uppmärksamma och synliggöra medarbetare har ett antal inspirationsseminarium ägt rum för kontorets medarbetare där bland annat interna medarbetare har berättat om sina spännande uppdrag. Under året har arbetet med att ta fram ett arbetsgivarlöfte påbörjats där medarbetare och chefer bjuds in till workshops i syfte att identifiera hur trafikkontoret upplevs som arbetsgivare. Arbetet kommer att fortsätta under 2024.

En god arbetsmiljö

Kontoret ska vara en trivsamt arbetsplats med god arbetsmiljö och låg sjukfrånvaro och under 2023 stärker kontoret sitt systematiska arbetsmiljöarbete. Kontoret har reviderat sitt systematiska arbetsmiljöarbete och en arbetsmiljöplan med kompletterande årshjul har tagits fram som stöd för chefernas arbete, exempelvis i frågor om skyddsron, medarbetarenkät och medarbetarsamtal. Vidare har arbetsplatsträffar på kontoret fokuserat på hälsa och arbetsmiljö utifrån personalpolicyn och cheferna har även fått individuell coachning i arbetet. Kontoret följer upp det systematiska arbetsmiljöarbetet i enlighet med stadsledningskontorets riktlinjer.

Kontoret erbjuder ett omfattande friskvårdsprogram med friskvårdstimme, friskvårdsbidrag och aktiviteter i Tekniska nämndhusets motionshall "Klamparhallen". Arbetsmiljön följs kontinuerligt upp och utvecklas i samverkan med fackliga organisationer och både chefer och skyddsombud utbildas löpande i arbetsmiljöfrågor. Tillsammans med Försäkringskassan utbildas chefer i stadens rehabiliteringsprocess och vikten av tidiga insatser för att hålla både den kortsiktiga och den långsiktiga sjukfrånvaron på en låg nivå. Vid arbetsrelaterade orsaker och sjukdomar anlitas alltid företagshälsovården.

Tekniska nämndhusets ombyggnation slutfördes under 2023. Under ombyggnationen har trafikkontorets medarbetare varit uppdelade i olika evakueringslokaler, men sitter nu samlade i det nyrenoverade nämndhuset.

Digitalisering

Omvärldens krav och förväntningar på trafikkontorets digitala mognad ökar, exempelvis vad gäller hantering av data. Det handlar dels om att invånare och näringsliv har ökade förväntningar på datans tillgänglighet, dels om att datans kvalitet behöver vara hög eftersom den kan ligga till grund för olika smarta lösningar i gaturummet, till exempel geofencing. Kontoret använder, delar och tillgängliggör öppen trafikdata i samverkan med offentliga och privata aktörer. Kontoret samverkar även inom ramen för Senseable Stockholm Lab (KTH och MIT), Digital Futures (KTH), Open Lab samt AI Innovation of Sweden, i syfte att bygga ny kunskap och möjliggöra för staden att bli testbädd för nya lösningar. Arbetet för att utveckla geofencing har fortsatt inom ramen för det nationella FoI-programmet för geofencing samt inom de innovationsprojekten GeoSense, Nordic Way 3 och Smarta Urbana trafikzoner. Kontoret har löpande arbetat med digitalisera verksamheten genom att samordna GIS och övrig geodata i de kartverktyg som tillhandahålls. I detta ingår även ett utvecklingsarbete med upprätthålla en god standard och struktur i de informationsmängderna som förvaltas, där rutiner har fastställts under året. Kontoret ser att en standardisering av metadata kan ge större möjlighet att tillämpa automatiserade verktyg som exempelvis FME och i förlängningen maskininlärning. Kontoret samverkar med övriga staden och externa aktörer om hur data kan

kombineras i en digital tvilling.

Under året har kontoret identifierat fler informationsmängder som har publicerats på stadens gemensamma öppna data plattform. Kontoret har kunnat arbeta med riktade insatser för tillgänglighet, säkerhet och visualiseringar för öppna data.

Kontoret har fortsatt att utveckla arbetet med smart trafikstyrning genom att implementera ett nytt styr och övervakningssystem för trafiksignaler och andra ITS-anläggningar, däribland multisensorer, som ger nya möjligheter till aktiv trafikstyrning baserad på realtidsdata. Kontoret har även påbörjat en översyn av befintlig infrastruktur och arbetsmetoder avseende IoT (Internet of Things) för att bättre möta framtida krav på digitalisering och datainsamling.

Digital arkivering av teknisk dokumentation är en utmaning för kontoret. Under 2022 driftsattes det nya projektarkivet Armaria som är ett gemensamt system för trafikkontoret och exploateringskontoret. Syftet med systemet är att öka tillgängligheten till de båda förvaltningarnas tekniska dokumentation och att effektivisera hanteringen av den. Under 2023 har utvecklingen av både Armaria och de processer som systemet stöder fortsatt, med fokus på leverans av teknisk dokumentation från de båda kontorens bygg- och anläggningsprojekt.

En effektiv och innovativ organisation

Trafikkontorets verksamhet spänner över många olika områden och det förutsätter effektiva processer som underbygger samverkan och stärker kontorets genomförandekraft. De senaste åren har kontoret bedrivit ett utvecklingsarbete för att stärka kontorets leveranser, och i det arbetet har kontorets organisation setts över och förändrats. Kontoret har genomfört en rad organisationsförändringar under året som bl.a. syftar till att effektivisera arbetssätt och samla liknande kompetenser inom olika områden för att uppnå synergier inom exempelvis upphandling, entreprenaduppföljning samt kompetensförsörjning och resurshantering.

Innovationsarbetet har en viktig roll i utvecklingen av kontorets verksamhet för att möta de utmaningar som staden står inför. Det kan handla om att testa nya tekniker eller arbetssätt i verksamheten eller att tillgängliggöra yta eller infrastruktur för andra i en så kallad testbädd. Kontoret har fortsatt sitt utvecklingsarbete för ett mer strukturerat och proaktivt arbete och styrning av innovationsarbetet. Under året har insatser gjorts för att tydliggöra kontorets roll i olika innovationssatsningar, förbättra förutsättningarna för uppskalning och implementering av de resultat som genereras i innovationsprojekt samt att stärka kopplingen till kontorets mål och utmaningar. Under 2023 har kontoret skickat in 23 projektansökningar och 17 nya projekt har beviljats extern finansiering, varav tre bedrivs med internationella konsortier. Kontoret bevakar löpande möjligheter för extern finansiering och deltagande i forsknings- och innovationssamarbeten i internationella sammanhang. Kontorets internationella arbete beskrivs även under mål 3.7.

Under 2023 har trafikkontoret deltagit i innovationsprojekt som handlar om att minska resursåtgång och bidra till ökad cirkuläritet. Några exempel på sådana projekt är Cirkulär gatubelysning, MASSA (masshantering och innovativ användning av stadens kajer) och Bifrost (Bimodulär formbar robust träbro). Det pågår en rad projekt som handlar om att nyttja digitaliseringens möjligheter för att åstadkomma bättre beslutsunderlag eller förbättrad trafikstyrning, några exempel är Digitaladispenser, Smarta urbana trafikzoner, GeoSence,

ASAP (till exempel dynamiska lastplatser) och två projekt som rör data och mikromobilitet. En rad projekt kopplade till miljözon klass 3 har initierats - däribland LIM (Lyckat införande av miljözon), SNABBSAM (SNABB omställning av transportsystemet tillSAMmans) och European Mobility Data Space. Kontoret har även arbetat med projekt som syftar till att stärka stadens vistelsekvaliteter, bland annat i projektet Rum för unga i staden och i ett gemensamt arbete med Kista Science City som handlar om pilot och koncepttest för vistelsemätning. Avslutningsvis arbetar kontoret även med olika projekt som handlar om att effektivisera och ställa om transporterna i staden, några exempel på sådana är El för ännu fler, HITS (tysta nattleveranser och samlastning) och Open BAT (batteribyte).

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Arbeta strategiskt med kontorets arbetsgivarvarumärke.	2023-01-01	2023-12-31	
Analys Under året förstärkte kontoret sin kompetens inom rekrytering med fokus på Employer Branding, som ett led i att höja nivån på det strategiska arbetet med arbetsgivarvarumärket. Det har även stärkt kontorets rekryteringskraft och minskat risken för långvariga oönskade vakanser.			
✓ Effektivisera kontorets verksamhet genom digitalisering och utveckla GIS som verktyg för att styra mot ett klimatpositivt Stockholm	2023-01-01	2023-12-31	
Analys Kontoret har arbetat brett med åtgärder som ska ge effekt på både kort och lång sikt. Kontorets tillhandahållande av öppna data har utvecklats med förbättringar av systemmiljön och utvecklade rutiner. Kontoret har även deltagit i ett samarbete för att ta fram en gemensam grundplattform för GIS och geografiskt kopplade data, i syfte att möjliggöra effektiva samarbeten. Vidare har kontorets datainsamling utvecklats genom tester av nya metoder exempelvis genom mobilnätsoperatörer. Arbetet har bland annat resulterat i nya metoder för att kombinera, analysera och visualisera data.			
✓ Stärka kontorets systematiska arbetsmiljöarbete	2023-01-01	2023-12-31	
Analys En ny standardiserad stadsgemensam process för årlig uppföljning lanserades 2024 vilket kommer att skapa bättre förutsättningar för chefer att uppfylla kraven i arbetsmiljölagstiftningen. HR-funktionen kommer även få en bättre överblick och kan snabbt stötta cheferna där eventuella insatser måste vidtas.			

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.5 Hög beredskap och stark rådighet ska råda i alla verksamhetsområden

 Uppfylls helt

Analys

Till stor del genomförs trafikkontorets verksamhet genom upphandlade entreprenörer där kontoret är beställare, och kontoret upphandlar årligen för över två miljarder kronor. Som stor beställarorganisation är det särskilt viktigt att kontoret har en fortsatt stark rådighet så att det råder en hög beredskap och att verksamheten utförs med så hög kvalitet som möjligt. Detta uppnås genom att kontoret ställer höga krav, exempelvis inom miljö, och genom att utveckla avtalsuppföljningen för att säkerställa att kraven uppfylls.

Kontoret har arbetat med att utveckla upphandlingsverksamheten för att vara en professionell beställarorganisation. Under året har kontoret dessutom utrett möjligheten att ta över någon av kontorets upphandlade driftverksamheter i egen regi.

Kontoret ska ha en god krisberedskap och under året upprättade kontoret en särskild beredskap utifrån identifierade risker för verksamheter kopplat till skyfallshändelse. Kontoret följer utvecklingen noggrant sedan Säkerhetspolisen höjde terrorhotnivån och för dialoger på kontoret om vilka åtgärder som krävs och faller inom respektive verksamhets rådighet.

Mot bakgrund av kontorets aktiviteter under 2023 gör trafikkontoret den samlade bedömningen att KF:s mål för verksamhetsområdet och nämndmålet är uppnått.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2022	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel elektroniska inköp	97,01 %				90 %	Tas fram av nämnd/s tyrelse	2023
  Andel upphandlade avtal där kontinuerlig uppföljning genomförs	100 %			91 %	80 %	80 %	2023

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Nämnder och bolagsstyrelser ska säkerställa att det finns resurser och kompetens tillgängliga i den utsträckning som krävs för att möta den kraftigt ökande ambitionshöjningen i arbetet med att utveckla en sammanhållen beredskap för fredstida kriser och civilt försvar, både i den egna verksamheten och inom ramen för en stadsövergripande samverkan	2023-01-01	2023-12-31	
Analys Arbetet med att utveckla det civila försvaret och säkerställa hög beredskap har primärt genomförts inom ramen för framtagandet av en krigsorganisation. Kontoret har under hösten även kartlagt hur arbetet med säkerhet och beredskap bedrivs på förvaltningen och förbereder åtgärder för att ytterligare utveckla arbetet och möta samhällets och stadens ambitionshöjning.			
  Nämnder och bolagsstyrelser ska under ledning av kommunstyrelsen medverka i upprättandet av stadens krigsorganisation och dess bemanning	2023-01-01	2023-12-31	
Analys Kontoret har upprättat en krigsledningsplan och krigsorganisation och levererat underlag till stadsledningskontoret.			
  Servicenämnden ska från och med den 1 januari 2023 och i samarbete med kommunstyrelsen, kulturnämnden och trafiknämnden överta etablerad drift av omsättningslager för visst medicinskt skydds- och förbrukningsmateriel från kommunstyrelsen	2023-01-01	2023-06-30	
Analys Kontoret har haft en dialog med serviceförvaltningen om dagens och framtida behov av ytor i Vanadisberget. En överenskommen om fortsatt samarbete har tagits fram och kommer att beslutas mellan parterna inom kort.			
  Trafiknämnden ska utreda möjligheten att ta över någon av nämndens upphandlade driftverksamheter i egen regi, exempelvis snöröjning, parkeringsövervakning eller parkskötsel	2023-01-01	2023-06-30	
Analys Kontoret har genomfört en utredning som presenterades för nämnden i juni. Utredningen har identifierat områden där det bedöms finnas förutsättningar för hantering i egen regi som föreslås utredas närmare. I beslutet gav nämnden kontoret i uppdrag att göra en fördjupning av konsekvenserna av att ta över de fyra områdena i egen regi. Kontoret har därefter utrett kostnader och konsekvenser av att ta hem de utvalda verksamheterna i egen regi och planerar att återrapportera uppdraget för nämnden i början av 2024.			

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Trafiknämnden ska, utöver att hantera de risker som identifierats i verksamhetsspecifik RSA, upprätta en särskild beredskap utifrån identifierade risker för verksamheten kopplat till en skyfallshändelse	2023-01-01	2023-12-31	
Analys Utifrån de risker som identifierats i den verksamhetsspecifika risk- och sårbarhetsanalysen har kontoret upprättat en handlingsplan för att hantera samhällsstörande översvämningar från extrema regn och skyfall. Handlingsplanen beskriver hur verksamheten ska samverka med regionala aktörer och hur hantering kan ske utifrån händelsens olika faser, från förberedande till akuta åtgärder.			

Nämndmål: Trafikkontoret har en hög beredskap och stark rådighet inom sina verksamhetsområden

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

- Utvecklad upphandlingsverksamhet
- Utvecklad avtalsuppföljning
- Stärkt krisberedskap

Analys

Utvecklad upphandlingsverksamhet och avtalsuppföljning

Till stor del genomförs trafikkontorets verksamhet genom upphandlade entreprenörer där kontoret är beställare. Stadens program för upphandling och inköp, tillhörande tillämpningsanvisningar och trafiknämndens upphandlingspolicy utgör bas för kontorets arbete med upphandling och kontorets rutiner utvecklas löpande för att säkerställa hög kvalitet i upphandlingarna.

I stadsledningskontorets anvisningar för nämndernas arbete med uppföljning uppmanas samtliga nämnder att beskriva vilka insatser som vidtagits för att stärka stadens rådighet, säkerställa att stadens upphandlade aktörer inte bidrar till brottslighet samt arbetet med att ställa arbetsrättsliga kontraktsvillkor i upphandlingar där det är behövligt. Trafikkontoret har under året tillsatt en arbetsgrupp som har i uppdrag att ta fram en struktur för förbättrad avtalsuppföljning. Projektet innebär bland annat att förstärka leverantörskontroller som görs inför och under avtalsperioden för att undvika att samarbeta med oseriösa leverantörer. Kontoret har under året gått från att ställa arbetsrättsliga krav i sina entreprenadupphandlingar över 5 mnkr till att ställa arbetsrättsliga krav i alla samtliga entreprenadupphandlingar. För övriga upphandlingar över 5 mnkr görs bedömning i varje enskilt fall.

Under året har kontoret utvecklat miljökraven vid upphandlingar i linje med nationella miljö- och klimatmål som en del av arbetet för minskad klimatbelastning av entreprenader till år 2030. Arbetet med miljökrav i upphandlingar beskrivs även under mål 2.1.

Kontorets arbete med barmarksrenhållning och vinterväghållning sker med upphandlade driftentreprenörer och de senaste åren har kontoret genomfört ett utvecklingsarbete av styrningen av dessa entreprenader. Arbetet har inkluderat införande av fler systematiska och

dokumenterade stickprov än tidigare, för att i högre utsträckning kontrollera entreprenörerna på ett likvärdigt sätt. I de fall stickproven visar att avtal inte följs delas viten ut och kontoret ser löpande över befintliga avtal samt utvecklar nya avtal.

Allt eftersom avtalsuppföljningen utvecklas är det viktigt att de lärdomar som görs får spridning i organisationen och det interna informationsutbytet kring avtalsuppföljning ska stärkas, till exempel genom interna nätverk. Under året har kontoret även utrett möjligheten att bedriva någon av kontorets driftverksamheter i egen regi. Arbetet presenterades för nämnden i juni och kontoret fick i uppdrag att gå vidare med en enklare fördjupad utredning av fyra identifierade verksamhetsområden. Den fördjupade utredningen är planerad att presenteras för nämnden i februari.

Hög säkerhet och god beredskap

Vägledande för kontorets arbete är stadens trygghetsprogram och säkerhetsprogram. Kontoret ska ha en god krisberedskap, en tydlig kontaktyta gentemot andra parter och en effektiv intern samordning. Utifrån den relativt nya säkerhetsskyddslagen krävs ett mer systematiserat säkerhetsarbete med ökad koordinering mellan fysisk säkerhet, informationssäkerhet och riskhantering och under 2023 genomförde kontoret risk- och sårbarhetsanalyser för de mest samhällskritiska verksamheterna. Under våren påbörjade kontoret arbetet med att vidta de åtgärder som listats i risk- och sårbarhetsanalysen. Fokus var på att ta fram och förankra kontinuitetsplaner. Krisberedskapshöjande åtgärder sett till kontorets krisledningsorganisation har genomförts under året, bl.a. har lokaler för krisledning inventerats och interna rutiner uppdaterats. I augusti höjde Säkerhetspolisen terrorhotnivån från tre till fyra på en femgradig skala vilket gjorde att kontoret såg över och justerade rutiner där det fanns behov.

Under året har kontoret fortsatt att utveckla arbetet med säkerhetsskydd. Det handlar till exempel om att aktualitetspröva kontorets säkerhetsskyddsbedomning, utveckla arbetet med uppföljning av säkerhetsprövningar och att utbilda användare i säkra IT-system som skyddar skyddsvärd information.

Den systematiska säkerhetsskyddsplaneringen pågår och kontoret verkställer även säkerhetsskyddsplanen i samverkan med enheten som ansvarar bl.a. för översyn av nytt skalskydd kontorets anläggningar. Kontroller av säkerhetsskyddet har under året genomförts hos trafikkontorets leverantörer. Detsamma gäller för utbildningsinsatser som pågår hos leverantörer av säkerhetsskyddsförfattningar och kontorets egna skyddsvärden.

Kontoret har det senaste året utvecklat det systematiska informationssäkerhetsarbetet i enlighet med stadens riktlinje för informationssäkerhetsarbete, bland annat genom informationsklassningar och två omfattande utredningar av kontorets IT-infrastruktur för att identifiera utvecklingsområden. Under året har kontoret fokuserat på informationsklassningar där behovet är stort. Syftet är att förenkla för verksamheten att uppfylla dokumentationskraven. Vidare ska kontoret påbörja en översyn av incidenthanteringen och förtydliga ansvarsområden.

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓	Leda arbetet inom den tvärfunktionella inköpskategorin Park, gata och parkering	2023-01-01	2023-12-31	
	Analys Kontoret har arbetat med att initiera inköpskategorin genom att bilda ett team med berörda förvaltningar och bolag inom staden, definiera kategorin, prioritera nyttoeffekter, genomföra en nulägesanalys och identifiera utmaningar. Framöver ska arbetet fokusera på att se över gällande styrdokument.			
✓	Utveckla arbetssätt kopplat till branddammar i samarbete med Stockholms brandförsvär	2023-01-01	2023-12-31	
	Analys Ett avtal för drift och underhåll har tagits fram och godkänts av båda parterna i syfte att tydliggöra gränsdragning och ansvar för branddammarna. Storstockholms brandförsvär kommer att ansvara för löpande tillsyn, vattennivåer, slyröjning m.m. medan trafikkontoret ansvarar för själva betongkonstruktionen, lucka och låsanordning för samtliga branddammar.			
✓	Utveckla kontorets systematiska informationssäkerhetsarbete	2023-01-01	2023-12-31	
	Analys Kontoret har det senaste året utvecklat det systematiska informationssäkerhetsarbetet i enlighet med stadens riktlinje för informationssäkerhetsarbete, bland annat genom informationsklassningar och två omfattande utredningar av kontorets IT-infrastruktur för att identifiera brister. Utvecklingsarbetet fortsätter under året och kontoret avser att fokusera på informationsklassningar där behovet är stort. Syftet är att förenkla för verksamheten att uppfylla dokumentationskraven. Vidare har kontoret uppdaterat incidenthanteringsrutinen samt arbetar med att förtydliga ansvarsområdena.			

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.6 Tryggheten ska öka genom förebyggande insatser

◆ Uppfylls delvis

Analys

Stockholm ska vara en trygg och attraktiv stad. Som förvaltare av stora delar av stadens offentliga rum är det trafikkontorets ansvar att säkerställa att de är trygga och attraktiva. Detta säkerställs genom drift och underhåll av stadsmiljön, till exempel att alla gator, vägar och broar städas och snöröjs, gatubelysningen fungerar, papperskorgar töms, klotter saneras, skadedjur bekämpas, skyltar och vägmärken är tydliga, samt att stadens alla anläggningar, såsom broar och tunnlar, är i god kondition. Kontoret har arbetat i enlighet med de antagna handlingsplanerna för minskad nedskräpning, minskat klotter och skadedjursbekämpning. Genom att delta i så kallad platssamverkan har kontoret fortsatt att tillsammans med stadsdelsförvaltningarna identifiera otrygga platser och genomföra åtgärder som ökar tryggheten. Arbetet för levande, trivsamma och trygga torg har fortsatt, bland annat genom en förstärkt tillsyn av torghandeln och med särskilt fokus på Järva och ytterstaden.

En levande stad är en trygg stad och ska fortsätta stärka det offentliga rummets roll som vistelseplats, exempelvis inom konceptet Levande Stockholm som under 2023 ska förlängdes samt utökades med fler platser, kajer och kulturella inslag. I detta arbete är stadens strategi för offentliga rum vägledande.

Mot bakgrund av kontorets aktiviteter under 2023 gör trafikkontoret den samlade bedömningen att KF:s mål för verksamhetsområdet och nämndmålet är delvis uppnått. Flera av årsmålen för indikatorerna har inte uppfyllts, men kontoret har genomfört en rad viktiga insatser som bidrar till ökad trygghet och ser att det finns goda förutsättningar för att nå målet.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2022	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel stockholmare som upplever trygghet i den stadsdel där man bor	79 %	82 %	78 %	75 %	79 %	79 %	2023
Analys Kontoret konstaterar att årsmålet är uppnått med ett historiskt högt utfall. Kontoret arbetar aktivt med trygghetsfrågor genom bl.a. anpassningar av gaturum, torgytor och allmän plats, och med utgångspunkt i stadens trygghetsprogram. Insatserna syftar till att öka tryggheten i staden och det är positivt att se att arbetet gett resultat.							
  Stockholmarnas nöjdhet med renhållning och städning	63 %	65 %	61 %	64 %	73 %	73 %	2023
Analys Kontoret konstaterar att årsmålet inte är uppnått, och att utfallet är något lägre än 2022. Arbetet för att stärka och utveckla stadens renhållning fortsätter, bl.a. genom implementeringen av stadens handlingsplan för minskad nedskräpning och fortsatta insatser för att utöka renhållningen på flera platser i staden. Kontorets ambition är att arbetet ska leda till att nöjdheten ökar.							
  Stockholmarnas nöjdhet med skötsel och städning av park och grönområden	68 %	70 %	66 %	65 %	73 %	73 %	2023
Analys Kontoret har till uppgift att samordna och utveckla arbetet med renhållning och skötsel inom staden och kan konstatera att årsmålet inte uppnåts. Kontoret fortsätter att arbeta för att utveckla stadens renhållning genom att bl.a. implementera stadens handlingsplan för minskad nedskräpning. Kontorets ambition är att pågående arbete kommer utveckla stockholmarnas nöjdhet i positiv riktning.							
  Stockholmarnas nöjdhet med stadsmiljön	85 %	84 %	86 %	83 %	88 %	Tas fram av nämnd	2023
Analys Trots att stockholmarnas nöjdhet inte uppfyller årsmålet för 2023 är det positivt att resultatet ändå är så pass högt som 85 %. Kontoret kommer att fortsätta arbeta för att tryggheten, trivseln och attraktiviteten i stadsmiljön fortsätter att förbättras, vilket som följd kan bidra till att fler stockholmare känner sig nöjda med stadsmiljön.							
  Uppfyllnadsgrad 24-timmarsgarantin avseende klotter	99 %			98,35 %	98 %	Tas fram av nämnd	VB 2023

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kommunstyrelsen ska i samråd med idrottsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, stadsdelsnämnderna, trafiknämnden och Stockholms Hamnar AB utreda för- och nackdelar med att avskaffa det generella badförbudet och istället införa badförbud på lämpliga platser	2023-01-01	2023-06-30	
Analys Stadsledningskontoret har genomfört en utredning och trafikkontoret har inte involverats i arbetet.			
  Stockholm Vatten och Avfall AB ska i samarbete med trafiknämnden samla relevanta aktörer för att förhindra nedskräpning vid återvinningsstationerna	2023-01-01	2023-12-31	
Analys Kontoret har inte involverats i arbetet. men har redan en löpande dialog med FTI (Förpacknings- och tidningsinsamlingen) gällande renhållningen vid återvinningsstationerna.			

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Trafiknämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna, exploateringsnämnden, stadsbyggnadsnämnden och AB Familjebostäder, AB Stockholmshem, AB Svenska Bostäder ta fram ett program för främjande av stadsnära odling	2023-01-01	2023-12-31	
Analys En projektgrupp med representanter från exploateringskontoret, stadsbyggnadskontoret, stadsdelsförvaltningarna och bostadsbolagen har bildats. Under hösten har underlagsmaterial samlats in och ett flertal inriktningar och strategier har börjat utformas. Ett särskilt fokus har även lagts på stadsdelsområdet Järva, där det finns erkänt duktiga odlare, planlagd mark för utökad odling, men även stora utmaningar avseende trygghet och säkerhet kopplat till befintliga odlingsområden. Arbetet med att utveckla inriktningen och strategierna i programmet fortsätter under 2024.			

Nämndmål: Stockholm är en attraktiv stad med levande och trygga offentliga rum i hela staden

 Uppfylls delvis

Förväntat resultat

- Stockholmnas trygghet ökar
- Förbättrad samverkan med stadsdelsförvaltningarna
- Levande Stockholm utvecklas
- Fler kajer och vattennära lägen utvecklas för ökad vistelse
- Nedskräpningen minskar
- De offentliga rummen i Järva utvecklas

Analys

Trygghet och säkerhet i det offentliga rummet

Stockholm ska vara en attraktiv stad med ett levande stadsliv där alla känner sig trygga. För att uppnå detta arbetar kontoret bland annat med att levandegöra stadsmiljön och möjliggöra ökad vistelse, stärka belysningen i mörka gång- och cykeltunnlar och placera ut fysiska trafik hinder på av polisen utpekade platser. Stadens trygghetsprogram är vägledande för kontorets arbete. Arbetet kräver samarbete och mycket av det sker inom ramen för arbetet med platssamverkan som leds av stadsdelsförvaltningarna, vilket fortsatt under året. Det innefattar samverkan kring specifika platser med lokala aktörer som privata fastighetsägare, handlare, boende och stadens andra verksamheter, i syfte att uppnå tryggare och attraktivare offentliga rum. Under 2023 har kontoret fortsatt att stärka samverkan med stadsdelsförvaltningarna, exempelvis genomförs åtgärder för ökad trygghet vid Älvsjö resecentrum. Kontoret har även arbetat för att förhindra olovlig körning på flera platser, exempelvis har pollare satts upp vid Farsta centrum och möblering placerats ut i Järva vid Södra Rinkebygången och i Tensta. På Danmarksgatan har bron mellan Kista centrum och tunnelbanestationen rustats upp med nytt räcke för att öka attraktivitet och trygghet på platsen, och på Tenstaplan har belysningen förstärkts, murar tagits bort och räckan satts upp för att skapa bättre genomsiktighet.

Under 2023 utvecklade kontoret sitt strategiska arbete med trygghet. Kontoret har arbetat för att integrera trygghetsperspektivet, både i kontorets egna projekt men också i exploaterings-

och stadsbyggnadsprojekt, för att tidigt kunna bedöma risk, behov, gestaltning, åtgärd och kostnader för specifika platser. Under året har kontoret arbetat internt för att förbättra förutsättningarna att bistå stadsdelarna i deras arbete med platssamverkan och öppna drogsccener. Som exempel kan nämnas att kontoret testat ett arbetssätt kopplat till en av de öppna drogsccener som är prioriterade inom ramen för det regionala arbetet, Maltesholmstorget. Syftet har varit att hitta sätt att på ett tydligare sätt kunna dra nytta av kontorets hela kraft och samla den till en plats som är prioriterad.

Kontoret har även medverkat vid trygghetsvandringar tillsammans med stadsdelsförvaltningar, polis, fastighetsägare och boende och fångar där upp vilka åtgärder som kan genomföras för att öka tryggheten. Dessutom fångas även idéer och önskemål upp kring otrygga platser genom Tyck till-appen.

Att prioritera trygghetsfrågor är särskilt viktigt för att alla människor oavsett kön ska ha lika möjligheter att nyttja stadens offentliga rum. Studier visar att kvinnor i högre utsträckning än män anpassar sitt beteende utifrån upplevelser av otrygghet. Kontorets arbete är därför positivt ur ett jämställdhetsperspektiv, men utgör också exempel på god planering som gynnar alla grupper i samhället.

Trygga och attraktiva torg

Trafikkontoret fick år 2020 ansvar för torghandeln i staden och har sedan dess arbetat för att öka tryggheten på torgen. Arbetet har initialt fokuserat på några torg i ytterstaden, exempelvis Akalla, Skärholmen och Hässelby, men även Östermalmstorg och Hötorget. Torg i stadens närförorter och ytterstad ska rustas upp med grönska, träd, sittplatser, kultur och uteserveringar för att skapa en mer levande och tryggare stadsmiljö och förstärkt fokus på social hållbarhet. Under utvecklade kontoret sitt arbete med torghandelsverksamheterna i syfte att skapa levande, trivsamma och trygga torg i hela staden, med särskilt fokus på Järva och ytterstaden. Kontoret arbetar med torgen ur ett helhetsperspektiv, och ser till samspelet mellan olika funktioner på torgen, till exempel möblering, belysning och andra markupplåtelse. Samtidigt läggs fokus på samverkan och trygghet utifrån varje torgplats unika förutsättningar. Under året har kontoret tagit fram nya arbetsformer för att utveckla torghandelsverksamheterna i Järva. Arbetet har inletts på Husby torg och kontoret planerar att arbeta med Rinkeby torg senare under året. I juni antog trafiknämnden ett gestaltungsprogram för torghandeln, och gestaltningen av torghandelsplatserna ska utvecklas i enlighet med det nya programmet. Torgen ska vara trivsamma, städade och trygga vistelsemiljöer och kontorets kontrollanter genomför kontinuerliga inspektioner för att förstärka tillsynen av torghandelsverksamheten.

En levande stad

För att stadens offentliga rum ska vara attraktiva behöver de vara levande platser där människor vill stanna upp. Konceptet Levande Stockholm fortsätter att skapa ett ökat stadsliv med trivsamma och attraktiva vistelsemiljöer, genom sommargångar, sommartorg och sommarkajer. Under 2023 utvecklades konceptet med fler platser, inte minst genom fler kajer och vattennära platser, samt ökade kulturella inslag. Säsongen förlängdes genom att ett par platser etableras tidigare alternativt förlängdes mot hösten. I samarbete med

kulturförvaltningen etablerades 12 evenemangsplatser, 6 konstplatser och 4 platser för parkteatern. I Järva utökades de kulturella inslagen bland annat vid Tenstagången, Akalla torg och Rinkeby torg, vilket bidragit till stadens satsning Fokus Järva.

Grönska bidrar också till att skapa attraktiva offentliga rum och kontoret arbetar inom ramen för Blomsterprogrammet, som invigdes den 12 april, med ambitionen att så många som möjligt ska få glädjas åt blomsterprakten. Därför fördelas blommorna över stadens olika delar och placeras ut på Stockholms mest populära platser och vid knutpunkter för kollektivtrafiken. Under året testade kontoret dessutom återbruk av växter i samarbete med SISAB som återplanterar lämpliga delar av kontorets rivna blommor i stadens skol- och förskoleverksamhet. Andra sätt för kontoret att skapa ett mer levande stadsliv kan vara att fortsätta bidra till goda möjligheter för stadsodling och genom sitt arbete inom "Forum för koloniträdgårdar" där kontoret samarbetar med flera berörda förvaltningar och bolag. Arbetet med stadsodling beskrivs även under mål 2.2.

Stockholm ska vara en levande stad året om, och kontoret har de senaste åren levandegjort staden vintertid med ljusinstallationer, växter, möblering och gestaltning inom ramen för konceptet Levande Stockholm Vinter. Kontoret etablerade 14 vinterplatser inom Levande Stockholm, där t.ex. Rågsvedstorget och Tenstagången var nya för vintersäsongen. Säsongen förälades till slutet av februari och stort fokus har legat på belysning och vintergrönt.

Levande Stockholm vinter etablerad på Liljeholmstorget

En ren stad

En ren stad bidrar till att de offentliga rummen upplevs som trygga och attraktiva. Trafikkontoret arbetar löpande med spolningar, skurningar, plockning av skräp, tömning av papperskorgar och sanering av klotter för att minska nedskräpningen och hålla staden ren. Kontorets samordnare för en ren stad fortsätter även att samordna och utveckla hela stadens renhållning i samverkan med berörda förvaltningar och aktörer. I arbetet för en ren stad är handlingsplanerna för minskad nedskräpning, klotter samt skadedjursbekämpning viktiga verktyg. Vidare genomför kontoret årliga stadsövergripande kampanjer med syfte att minska nedskräpningen i staden. Vid uppföljning och mätning har kampanjen fått mycket goda resultat, och under sommaren visades kampanjen ett par veckor på de digitala och analoga stadsinformationstavlorna. Ytterligare en kampanjperiod är planerad till veckorna 37–38 i samband med Hela Stockholm plockar skräp (World Clean Up Day).

Arbetet för en ren stad bedrivs med upphandlade driftentreprenörer och kontoret följer upp entreprenörernas avtalsefterlevnad genom systematiska och dokumenterade stickprov. Under 2023 har kontoret utvecklat bättre kartunderlag och digitala kontrollverktyg.

I en ren, attraktiv stad behöver de offentliga rummen vara framkomliga och inte tas i anspråk på ett olovligt sätt, exempelvis genom byggsäckar som lämnas på gatan. Kontoret har verkat för en ändring av ordningslagen i syfte att ge kommunen möjligheter att agera när offentlig plats tas i anspråk utan tillstånd eller i strid med villkoren för givet tillstånd. Utredningsarbetet är i stort slutfört och kontoret avser att presentera ett ärende för nämnden under första delen av 2024.

I stadsledningskontorets anvisningar för nämndernas arbete med uppföljning uppmanas trafikinämnden att under mål 3.6 redovisa arbetet med att förebygga och motverka välfärdsbrottslighet och närliggande områden genom exempelvis intern kontroll och förändrade arbetssätt. Kontoret har ett systematiskt arbetssätt kopplat till tillsyn över att leverantörsfakturer med tillhörande underlag uppfyller skattelagstiftningens och kontorets krav på innehåll. Kontoret arbetar även med seriositetskontroller, vilket innebär kontroller av att upphandlade leverantörer och deras underleverantörer fullgör sina skatte- och socialförsäkringsskyldigheter. Inom ramen för kontorets arbete med torghandel genomförde kontoret regelbundna kontroller tillsammans med Skatteverket, och under 2022 sades handlare som inte höll sig till bokföringslagstiftningen upp. Arbetssättet har utvecklats under 2023, bland annat genom att delta i ett tillsynsprojekt tillsammans med stadsledningskontoret och socialförvaltningen i syfte att etablera kontakter för mer verkningsfull kontroll och utveckla metoder för bättre kontroller av bolagen inför tillståndsgivning. Vidare sker kontroller av samtliga inköp som kontoret gör, genom stadens gemensamma inköpssystem. I ett sista led görs stickprovskontroller inom varje process för att säkerställa att arbetssätten och den systematiska kontrollen är tillräcklig.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Arbeta för levande, trivsamma och trygga torg, bl.a. genom en förstärkt tillsyn av torghandeln, och med särskilt fokus på Järva och ytterstaden	2023-01-01	2023-12-31	
Analys			

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Kontoret har arbetat med att göra torget i Husby mer attraktivt, bland annat genom att riva en fast konstruktion och i samband med det flytta torghandlaren upp till torget vid tunnelbanan. I oktober slutfördes den sista etappen, som bland annat innebar installation av en till elpollare som ska kunna användas till evenemang eller dylikt. För närvarande arbetar kontoret vidare med Rinkeby torg för att bland annat se över torghandelns leveranser, elen till torghandeln och avfallshanteringen till torghandeln. Rörande tillsyn av torghandeln har kontoret utvecklat rutinerna för torginspektion för att öka tryggheten på torgen.			
✓ Ta fram ett gestaltningsprogram för torghandel	2023-01-01	2023-12-31	
Analys Gestaltningsprogram för torghandel är framtaget och antogs av nämnden i juni.			
✓ Utveckla kontorets förmåga att prioritera mellan olika anspråk på det offentliga rummet	2023-01-01	2023-12-31	
Analys Kontoret har påbörjat ett arbete med att ta fram planeringsstöd för uteserveringar och arbetet kommer att fortsätta under 2024.			
✓ Utveckla kontorets strategiska arbete med trygghet i det offentliga rummet	2023-01-01	2023-12-31	
Analys Kontoret har under våren tagit fram en definition av trygghet som förankras brett inom organisationen, och organisationen kring trygghetsarbetet har förstärkts ytterligare. Under hösten genomfördes workshops med berörda enheter på kontoret för att konkretisera aktiviteter och handlingsutrymme för trafikkontorets olika verksamheter. Syftet har varit att öka förståelsen för trygghet och säkerhet på kontoret och tillsammans diskutera hur det som görs idag påverkar stockholmarnas trygghet samt identifiera utvecklingsmöjligheter.			
✓ Utveckla Levande Stockholm med fler platser och kajer, förlängd säsong och ökade kulturella inslag	2023-01-01	2023-12-31	
Analys Kontoret etablerade 43 sommarplatser och förlängde säsongen för vissa av dem, t.ex. Skeppsbron, där ytan dessutom fördubblades som ett led i att göra Skeppsbron bilfri. Östermalmstorg förlängs med både tidig start och pågår tills ombyggnationen påbörjas. De kulturella inslagen har utökats bl.a. genom ett samarbete med Malmstensskolan och Lundaverkstaden gällande en gestaltningsinstallation på Lagaplan i Skarpnäck. Kontoret har även utökat etablering vid vattennära lägen jämfört med tidigare år.			

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.7 Stockholm ska vara en öppen, jämställd och demokratisk stad som samarbetar internationellt

 Uppfylles helt

Analys

Stockholm ska vara en öppen och demokratisk stad där alla är välkomna och ingen ska bli utsatt för diskriminering. Stadens offentliga rum ska vara tillgängliga och inkluderande för alla, oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsförmåga, sexuell läggning eller ålder.

Hur kontoret bedriver sin verksamhet påverkar stockholmarnas vardag och kontoret behöver ständigt bära med sig ett jämställdhetsperspektiv för att säkerställa att inte något av könen systematiskt missgynnas av de prioriteringar som görs. Stadsmiljöns tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning är viktig och kontoret arbetar med ett integrerat tillgänglighetsperspektiv. Kontoret följer upp att villkor för upplåtelser efterlevs, bevakar att platser är tillgängliga under gatuarbeten, utvecklar snöröjningen med fokus på trottoarer och

utbildar medarbetare och entreprenörer genom så kallade insiktsutbildningar. En stadsmiljö som är tillgänglig för personer med funktionsnedsättning är exempel på god planering som gynnar alla.

Kontorets dialog med stockholmarna är viktig för att stärka och upprätthålla demokratin och ökar stockholmarnas möjlighet att påverka utvecklingen av de offentliga rummen. Under året har Tyck till-appen utvecklats för bättre service. Kontoret har även utvecklat dialogen med omvärlden genom fortsatta internationella samarbeten.

Mot bakgrund av kontorets aktiviteter under 2023 gör trafikkontoret den samlade bedömningen att KF:s mål för verksamhetsområdet och nämndmålet är uppnått.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kommunstyrelsen ska i samarbete med stadsdelsnämnderna, exploateringsnämnden, stadsbyggnadsnämnden och trafiknämnden inleda arbete för att uppdatera de lokala utvecklingsprogrammen	2023-01-01	2023-12-31	
Analys Kontoret har deltagit i arbetet under ledning av stadsledningskontoret och bidragit med kunskap om läget för de lokala utvecklingsprogrammen i stadsdelarna.			

Nämndmål: Stockholms offentliga rum är till för alla

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

- Insiktsutbildningar för medarbetare och entreprenörer genomförs
- Förbättrad tillgänglighet vid gatuarbeten
- Åtgärder genomförs enligt kontorets årliga program för tillgänglighetsarbeten
- Utvecklad dialog med stockholmarna
- Förstärkt internationell samverkan

Analys

Allas människors lika rätt

Stadens trafik- och utemiljö ska vara fri från diskriminering och värnandet om de mänskliga rättigheterna är en grundpelare för trafikkontorets arbete. Det offentliga rummet ska vara inkluderande för alla och jämställdhetsperspektivet ska vara integrerat i det dagliga arbetet. Studier visar att kvinnor i högre utsträckning än män anpassar sitt beteende utifrån upplevelser av otrygghet, varför motverkandet av otrygghet i stadens offentliga miljöer är en förutsättning för att kvinnor, män och hbtqi-personer ska ha samma möjligheter att röra sig fritt i staden. Kontorets arbete med att öka tryggheten beskrivs närmare under mål 3.6.

När kontoret kommunicerar med stockholmarna används inkluderande bilder som speglar samhällets sammansättning av individer. Medarbetare på flera organisatoriska enheter har hbtq-certifierats och detta perspektiv tas löpande om hand inom kontorets verksamhet, till exempel i samband med trygghetsvandringar. För att säkerställa att diskriminering inte förekommer är det viktigt att på ett systematiskt sätt genomföra granskningar. Sådana

kontroller säkerställer också att bedömningar är enhetliga och inte varierar beroende på handläggare, samt att det finns rutiner som minskar risken för otillbörlig påverkan.

Tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning

Kommunfullmäktige har antagit ett program för delaktighet för personer med funktionsnedsättning som gäller 2018-2023 och ett reviderat program är under framtagning. I programmet anges att ansvariga nämnder och bolagsstyrelser i sina verksamhetsplaner ska precisera hur de ska arbeta för att genomföra programmet. Trafikkontorets verksamhet berör flera av programmets fokusområden, men främst området att alla ska kunna förflytta sig, vistas i och använda Stockholms stads utemiljö.

God fysisk tillgänglighet kan vara en förutsättning för att kunna ta sig till exempelvis arbetet, skolan, eller fritidsaktiviteten. Ökad tillgänglighet ökar också förutsättningarna för delaktighet i samhället och kan på så sätt minska ohälsa till följd av utanförskap. Programmet föreskriver nämnder och styrelser att i sina verksamhetsplaner tydligt beskriva vilka aktiviteter som ska vidtas under kommande år för att bidra till programmets målpuppfyllelse.

Trafikkontoret har under 2023 genomfört följande aktiviteter:

- Utveckla vinterväghållningen på stadens trottoarer, bland annat genom utökad sopsaltning, och förbättra avtalsuppföljningen för att säkerställa att trottoarer snöröjs enligt avtal.
- Ta bort enkelt avhjälpta hinder och tillgänglighetsanpassa stadsmiljön, till exempel genom nya sittplatser, tillgängligare och bredare övergångsställen, kantstenshöjningar och kontrastmarkeringar vid busshållplatser, samt komplettering av handledare i trappor. Arbetet beskrivs i kontorets årliga program för tillgänglighetsarbeten.
- Löpande följa upp att villkoren för givna upplåtelser, exempelvis för uteserveringar, följs och vid behov genomföra gemensamma inspektioner av upplåtelser tillsammans med socialförvaltningen.
- Integrera tillgänglighetsperspektivet i verksamheten och i samtliga relevanta beslut redogöra för hur målen i stadens Program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning har beaktats.
- Verka för att de entreprenörer som utför arbeten i gaturummet systematiskt ska arbeta med kontroll för att säkerställa efterlevnaden av givna tillstånd och därigenom en god tillgänglighet i samband med ombyggnationer i stadsmiljön.
- Löpande flytta övergivna cyklar och elsparkcyklar som hindrar framkomligheten.
- Kräva tillstånd och ta ut en avgift för det antal elsparkcyklar som elsparkcykelbolagen ställer ut samt fortsätta arbetet med att möjliggöra en organiserad parkering, bland annat med uppmålade parkeringsplatser och ställ.
- Genomföra insiktsutbildningar för medarbetare och entreprenörer för att höja kunskapsnivån och förståelsen för situationen i stadens utemiljö för personer med funktionsnedsättning.
- Utreda hur fler parkeringsplatser för rörelsehindrade kan skapas och tillgängliggöras vid trottoarkanten.

- Löpande göra stadens rutiner för hur personer med funktionsnedsättning ska kunna ta del av information kända för kontorets medarbetare.
- Samordna tillgänglighetsarbetet med det systematiska arbetsmiljöarbetet för att säkerställa att alla medarbetare ges förutsättningar att göra ett bra arbete.
- Tillämpa kompetensbaserad rekrytering för att säkerställa att inga rekryteringar utestänger eller missgynnar personer med funktionsnedsättning.

Kontoret har dessutom samverkat med nämndens råd för funktionshinderfrågor som sammanträtt 7 gånger, haft ett möte med nämndens presidium och ett möte med nämnden.

Utvecklad dialog med stockholmarna

Kontorets dialog med stockholmarna är viktig och Tyck till-appen är det främsta verktyget för att möjliggöra för stockholmarna att påverka stadsmiljön. Utvecklingen av stadens offentliga platser väcker stort engagemang och kontoret mottar årligen närmare 300 000 synpunkter, felanmälningar och idéer från stockholmarna och antalet fortsätter att öka. Av dessa kommer cirka 200 000 ärenden från Tyck till-appen, och under 2023 har kontoret utvecklat appen för bättre service och återkoppling till medborgarna. Kontoret har bland annat infört ett nytt ärendehanteringssystem som stärker kontorets förmåga att hantera och besvara medborgarnas synpunkter.

Det proaktiva kommunikationsarbetet har fortsatt för att säkerställa att bra information ges inför, under och efter kontorets satsningar, samt vilka avvägningar som görs mellan olika intressen i staden. Kontoret driver en Facebooksida för att kommunicera i frågor som rör gång och cykel och denna typ av kanal gör det möjligt att möta medborgarna där de befinner sig. Vidare arbetar kontoret för att säkerställa att alla invånare och besökare ska kunna tillgodogöra sig information, både om kontorets verksamhet och i det offentliga rummet, vilket bland annat innefattar att texter skrivs på ett enkelt och begripligt språk.

Internationella samarbeten och påverkansarbete

Trafikkontoret ska aktivt söka efter internationella samverkansytter och sammanhang för att omvärldsbevaka, utbyta erfarenheter och bedriva påverkansarbete. Trafikkontoret är medlem i ett flertal internationella nätverk för att utbyta erfarenheter och dra lärdomar av andra städer, exempelvis Eurocities och POLIS, och bevakar därigenom EU-policyfrågor som rör kontorets verksamhet. Under året stärkte kontoret sitt internationella engagemang med särskilt fokus på Eurocities, där Stockholms stad genom trafiknämnden blev viceordförande i mobilitetsforumet. I enlighet med stadens övergripande EU-policy, och trafiknämndens EU-policyriktlinjer, har kontoret deltagit i EU-initierade samråd och bidragit till yttranden genom de europeiska storstadsnätverken.

I linje med stadens internationella strategi har kontoret även bevakat möjligheten till EU-finansiering av innovationsprojekt som bidrar till att uppfylla stadens mål och visioner. En nära samverkan med lärosäten är prioriterad och kontoret medverkar i forskning och utveckling, till exempel genom att tillhandahålla data och att delta i olika referensgrupper. Som exempel kan nämnas att kontoret under 2023 har deltagit i stadens forskningssamarbete med Kungliga tekniska högskolan (KTH) och Massachusetts Institute of Technology (MIT)

samt ett flertal test- och utvecklingsprojekt med externa parter. Kontoret har under året växlat upp sitt deltagande i Eurocities och är även en aktiv part i nätverket POLIS liksom i EU-kommissionens Expert groups on urban mobility (EGUM) Deltagandet är ett sätt att bidra till kunskapsuppbyggnaden inom kontorets verksamhetsområden och stärker kontorets verksamhetsutveckling.

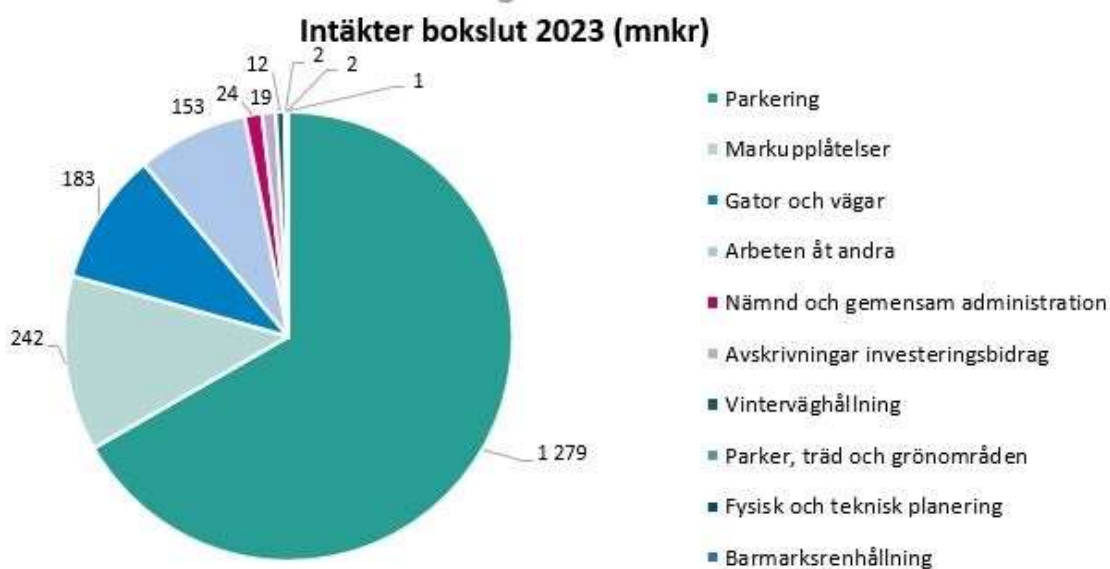
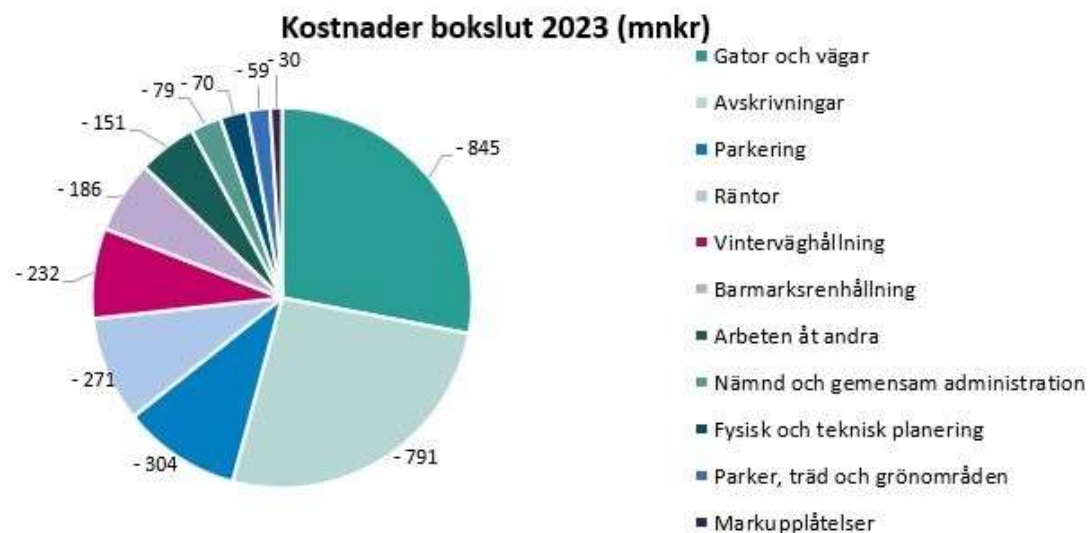
	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓	Bevaka och aktivt försöka påverka EU-policy inom nämndens verksamhetsområde genom deltagande i EU-projekt och med stöd av stadens övergripande EU-policy och nämndens riktlinjer för EU-policyarbete.	2023-01-01	2023-12-31	
	Analys Trafikkontoret har deltagit i stadsledningskontorets övergripande samordning av påverkansarbetet t.ex. gällande Gigabitinfrastrukturakten som syftar till att underlätta utbyggnaden av fysisk infrastruktur som lämpar sig för nät med mycket hög kapacitet i hela EU. Staden blev genom trafikkontoret framröstad till viceordförande i Eurocities mobilitetsforum och har deltagit vid möten inom både Eurocities och POLIS. Stockholm var även värd för POLIS Leadership Summit och efterföljande Political Group Meeting. I november blev staden genom trafikkontoret omvald för ytterligare en treårsperiod som representant i POLIS management committee.			
✓	Fortsätta utveckla Tyck till-appen för bättre service och återkoppling till medborgarna, bland annat genom att utveckla ett nytt ärendehanteringssystem	2023-01-01	2023-12-31	
	Analys Användningen av Tyck till har vuxit mycket fort, från cirka 10 000 inkomna synpunkter 2014 till cirka 200 000. Under denna tid har samma ärendehanteringssystem använts, ett system som inte varit anpassat till att hantera den mycket stora ökningen av ärenden. Systemet hämmade trafikkontorets förmåga att hantera och besvara medborgarnas synpunkter och systemet är nu bytt mot ett mer modernt och skalbart system (Artwise). I övrigt har kontoret gjort olika förbättringar för att göra kundupplevelsen bättre, till exempel införandet av en funktion som gör att informationsmeddelanden kan läggas in i appen.			

Uppföljning av ekonomi

Analys av resultaträkning - uppföljning av driftbudget

För driftverksamheten redovisar trafikkontoret kostnader om 3 016,4 mnkr (justerad budget: 2 942,1 mnkr) och intäkter om - 1 916,7 mnkr (justerad budget: -1 845,2 mnkr), vilket ger ett netto om 1 099,8 mnkr (justerad budget: 1 096,9 mnkr). Justerad budget är inklusive budgetjusteringar under året. Kontoret redovisar således ett nettounderskott om -2,9 mnkr på grund av ökade kostnader för snöröjning. Snöröjning i Stockholm är ett omfattande arbete, det är nästan 4000 stadsgator och mindre lokalgator som ska snöröjas, sandas och saltas och det var flera kraftiga och ihållande snöfall i slutet av året. Den snörika vintern med flera kraftiga och ihållande snöfall medförde att fler och mer omfattande insatser än budgeterat utfördes totalt utfärdades det 16 vädervarningar av SMHI under 2023 för Stockholms län.

Nedanstående cirkeldiagram visar utfallet fördelat per verksamhetsområde.

Prognossäkerhet

I tertialrapporten 2 rapporterade kontoret en budget i balans och utfallet blev -2,9 mnkr. Nettoavvikelsen är -2,9 mnkr, en avvikelse på 0,3 procent jämfört med tertialrapport 2.

Analys per verksamhetsområde

I tabellen nedan redovisas prognos per verksamhetsområde jämfört med justerad budget, därefter följer en analys av utvecklingen inom respektive område.

Verksamhetsområde Ökade kostnader/minskade intäkter(-)	Bokslut 2022	KF justerad Budget 2023	Prognos T2 2023	Bokslut 2023	Avvikelse mot budget	Avvikelse mot T2
Driftkostnader						
Fysisk och teknisk planering	-69,5	-85,2	-70,7	-69,8	-15,4	-0,9
Gator och vägar	-847,5	-769,4	-812,5	-844,5	75,1	32,0
Varav:						
Gator och trafikanordningar	-279,1	-170,2	-249,5	-232,9	62,7	-16,6
Gång- och cykelbanor	-56,5	-54,5	-49,5	-58,1	3,6	8,6
Broar och viadukter	-79,7	-78,3	-68,5	-68,1	-10,2	-0,4
Trafiksignaler	-38,9	-42,8	-39,6	-50,6	7,8	11,0
Belysning	-131,9	-156,9	-146,2	-160,7	3,8	14,5
Tunnlar (väg-, GC-, lednings-)	-61,7	-58,8	-57,4	-64,0	5,2	6,6
Offentliga rum	-64,9	-72,1	-72,6	-71,1	-1,0	-1,5
Avtal	-84,0	-84,5	-84,5	-94,1	9,6	9,6
Arbete mot klotter	-23,3	-22,7	-18,4	-17,7	-5,0	-0,7
Trafikstyrning	-27,5	-28,6	-26,3	-27,2	-1,4	0,9
Vinterväghållning	-196,8	-216,8	-212,5	-231,9	15,1	19,4
Barmarksrenhållning	-178,0	-200,4	-183,7	-185,6	-14,8	1,9
Parkering	-302,3	-314,1	-311,3	-303,8	-10,3	-7,5
Parker, träd och grönområden	-57,4	-56,0	-56,5	-59,0	3,0	2,5
Markupplåtelse	-36,0	-40,5	-39,5	-30,1	-10,4	-9,4
Nämnd och gemensam administration	-79,0	-90,4	-75,6	-78,8	-11,6	3,2
Arbete åt andra	-142,8	-109,3	-109,3	-151,3	42,0	42,0
Summa kostnader drift- och underhåll	-1 909,3	-1 882,1	-1 871,6	-1 954,8	72,7	83,2
Avskrivningar	-668,4	-785,0	-785,0	-791,1	6,1	6,1
Räntor	-55,4	-275,0	-275,0	-270,5	-4,5	-4,5
Summa kostnader inkl. kapitalkostnader	-2 633,1	-2 942,1	-2 931,6	-3 016,4	74,3	84,8

Verksamhetsområde Ökade kostnader/minskade intäkter(-)	Bokslut 2022	KF justerad Budget 2023	Prognos T2 2023	Bokslut 2023	Avvikelse mot budget	Avvikelse mot T2
Intäkter						
Fysisk och teknisk planering	1,8	0,8	2,0	2,0	-1,2	0,0
Gator och vägar	188,6	154,1	175,8	183,3	-29,2	-7,5
Varav:						
Gator och trafikanordningar	82,7	78,7	96,9	90,7	-12,0	6,2
Gång- och cykelbanor	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Broar och viadukter	1,1	0,1	1,8	-0,6	0,7	2,4
Trafiksignaler	19,5	4,6	4,8	8,3	-3,7	-3,5
Belysning	16,8	5,3	6,8	10,4	-5,1	-3,6
Tunnlar (väg-, GC-, lednings-)	24,3	22,3	22,3	30,1	-7,8	-7,8
Offentliga rum	0,6	0,0	0,0	0,1	-0,1	-0,1
Avtal	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Arbete mot klotter	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Trafikstyrning	43,5	43,2	43,2	44,3	-1,1	-1,1
Vinterväghållning	9,7	5,2	10,2	11,7	-6,5	-1,5
Barmarksrenhållning	0,7	0,0	2,4	1,2	-1,2	1,2
Parkering	1 256,3	1 340,5	1 287,5	1 278,7	61,8	8,8
Parker, träd och grönområden	2,3	2,9	3,9	2,4	0,5	1,5
Markupplåtelse	161,9	215,8	222,7	241,8	-26,0	-19,1
Nämnd och gemensam administration	22,7	16,6	19,6	23,8	-7,2	-4,2
Arbete åt andra	142,6	109,3	110,6	153,1	-43,8	-42,5
Summa intäkter drift- och underhåll	1 786,6	1 845,2	1 834,7	1 898,0	-52,8	-63,3
Avskrivningar investeringsbidrag	8,1	0,0	0,0	18,6	-18,6	-18,6
Summa intäkter inkl. kapitalkostnader	1 794,7	1 845,2	1 834,7	1 916,6	-71,4	-81,9
Netto	-838,4	-1 096,9	-1 096,9	-1 099,8	2,9	2,9

Fysisk och teknisk planering

Inom verksamhetsområdet ingår strategisk trafikplanering, deltagande i projekt som rör utökat bostadsbyggande, besvara och ta hand om synpunkter från stockholmarna, samt upphandling och säkerhetsfrågor. Inom verksamhetsområdet redovisas minskade kostnader om 15,4 mnkr och ökade intäkter om 1,2 mnkr jämfört med justerad budget.

Gator och vägar, broar, signaler, belysning, större avtal med mera

För verksamhetsområdet redovisas sammantaget ökade kostnader om 75,1 mnkr och ökade intäkter om 29,2 mnkr jämfört med justerad budget. Nedan följer kommentarer till de större avvikelserna jämfört med justerad budget.

Gator och trafikanordningar

Inom verksamhetsområdet ingår bland annat gatuunderhåll, trafikmarkeringar, stadens del av Trafik Stockholm samt intäkter för ledningar i stadens mark. Inom verksamhetsområdet redovisas ökade kostnader om 62,7 mnkr och ökade intäkter om 12,0 mnkr jämfört med justerad budget. Kostnaderna har ökat främst inom gatuunderhåll och stadens transportsystem. Intäkterna är högre främst med anledning av att de ledningsdragande bolagen har anmält utökade ledningslängder och indexuppräknings av dessa avtal.

Gång- och cykelbanor

Inom verksamhetsområdet ingår gång- och prioriterade cykelbanor, barmarks- och vinterväghållning, vägmarkering samt underhåll. Kontorets cykeljourstyrka avhjälper enklare problem snabbt för att på så sätt öka säkerheten och framkomligheten för cyklisterna. Kostnaderna har ökat med 3,6 mnkr jämfört med justerad budget, främst med anledning av högre kostnader för prioriterad barmark för cykel (snöfria och halkbekämpade cykelbanor) och även för underhåll av cykelbanor.

Broar och viadukter

Inom verksamhetsområdet ingår bland annat kostnader i enlighet med avtalet med Stockholms Hamn AB, inspektioner, bärighets- och dispensfrågor och löpande drift av broar och kajer. Kostnaderna har minskat med 10,2 mnkr och intäkterna har minskat med 0,7 mnkr jämfört med justerad budget. Kostnaderna har minskat främst med anledning av omfördelning av medel för hamnavtalet till andra verksamheter och minskade kostnader för öppningsbara broar till följd av nytt avtal.

Trafiksignaler

Inom verksamhetsområdet ingår bland annat felavhjälpande och förebyggande underhåll, teknisk utveckling och skadekostnader. Kostnaderna har ökat med 7,8 mnkr och intäkterna har ökat med 3,7 mnkr jämfört med justerad budget. Kostnaderna ökar främst med anledning av högre kostnader för felavhjälpande underhåll i samband med trafikskador. Även intäkterna ökar främst med anledning av högre intäkter för skadeersättning.

Belysning

Inom verksamhetsområdet ingår felavhjälpande underhåll, teknisk utveckling, energikostnader och skadekostnader. Kostnaderna har ökat med 3,8 mnkr främst med anledning av ökade kostnader för löpande underhåll, energi och elmaterial. Intäkterna har ökat med 5,1 mnkr främst till följd av ökade intäkter för trafikskador.

Tunnlar

Inom verksamhetsområdet ingår inspektioner, rengöring och löpande felavhjälpning i stadens väg- och ledningstunnlar samt avtalsenliga drifts- och energikostnader för Hagastadstunneln. Kostnaderna inom verksamhetsområdet har ökat med 5,2 mnkr, främst på grund av energikostnader och ökade städ- och driftkostnader för vägtunnlar. Intäkterna har ökat med 7,8 mnkr vilket främst beror på ökade intäkter kopplat till ledningar i tunnlar.

Offentliga rum

Inom verksamhetsområdet ingår bland annat Levande Stockholm, drift och felavhjälpande underhåll av hissar och rulltrappor, fontäner samt toaletter. Totalt har kostnaderna för verksamhetsområdet minskat med 1,0 mnkr, bland annat till följd av minskade kostnader drift och underhåll av toaletter. Intäkterna har ökat med 0,1 mnkr.

Avtal

Verksamhetsområdet omfattar till största delen avtalsenliga driftskostnader för Södra och

Norra Länken samt kostnader enligt vatten- och avloppstaxan. Med anledning av indexökning har kostnaderna ökat med 9,6 mnkr.

Arbete mot klotter

Verksamhetsområdet omfattar klottersanering inom stadens ansvarsområde. För verksamhetsområdet redovisas minskade kostnader om 5,0 mnkr. Minskningen beror bland på att mindre intern tid redovisats inom området.

Trafikstyrning

Verksamhetsområdet omfattar granskning och godkännande av trafikanordningsplaner som reglerar hur trafiken ska ledas om vid trafikarbeten samt kostnader i samband med vissa evenemang som staden anordnar. Kostnaderna har minskat med 1,4 mnkr och Intäkterna har ökat med 1,1 mnkr.

Vinterväghållning

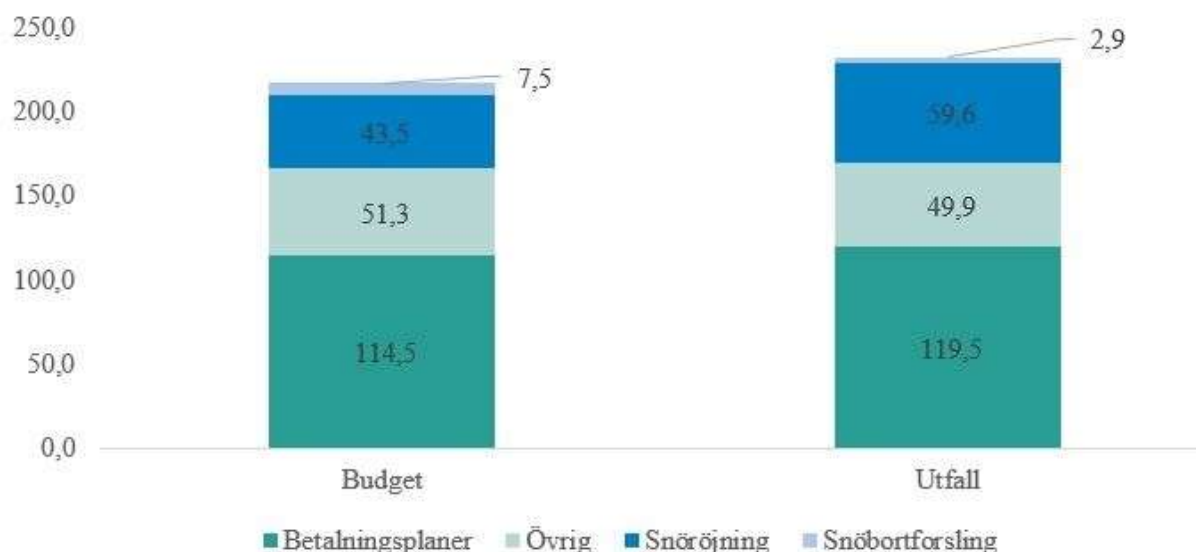
Snöröjning i Stockholm är ett omfattande arbete, det är nästan 4000 stadsgator och mindre lokalgator som ska snöröjas, sandas och saltas. Inom verksamhetsområdet redovisas ökade kostnader om 15,1 mnkr och intäkter om 6,5 mnkr jämfört med justerad budget. Intäkterna ökar bland annat på grund av ökade intäkter för markvärme och till följd av att entreprenader fakturerats vite då arbete inte utförts enligt avtal. Under vintern drabbades Stockholm av många i hållande snöfall det var även flera kraftiga snöfall i slutet av året. Det utfördes totalt 16 vädervarningar av SMHI under 2023 för Stockholms län detta medförde att fler och mer väsentligt mer omfattande insatser än budgeterat. Under 2023 var det högre kostnader för vinterväghållning än i jämförelse med 2022, det påverkade kontorets resultat negativt.

Kostnaderna för vinterväghållningen varierar kraftigt mellan olika år, vilket kan ses i tabellen nedan som visar utfallet för åren 2013-2023.

Mnkr/år	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Nettoutfall/helår	192	136	144	148	143	145	154	113	189	187	220

Entreprenadkostnaderna består av både fasta och rörliga delar, vilket framgår i diagrammet nedan (exklusive kostnader för markvärme).

Vinterväghållning jan-dec 2023

De fasta kostnaderna består till största delen av betalplaner för upphandlade entreprenader och täcker åtgärder som vinterberedskap, halkbekämpning samt sandupptagning. De rörliga kostnaderna består främst av olika åtgärder för att hantera snöfall, såsom snöplogning (snöröjning, kompletteringsröjning och moddning) och bortforsling av snö med lastbil).

Barmarksrenhållning

För verksamhetsområdet redovisas sammantaget minskade kostnader om 14,8 mnkr och ökade intäkter om 1,2 mnkr i jämförelse med justerad budget, utfallet för verksamhetsområdets kostnader uppgick till 185,6 mnkr. Orsaken till avvikelserna är en neddragning av barmarksrenhållningsinsatser som kontoret gjort i form av besparingar. Medlen används främst till att städa stadens gator, tömma papperskorgar, bekämpa skadedjur och sysselsätta feriearbetande ungdomar under sommaren.

Parkering

För verksamhetsområdet redovisas sammantaget minskade kostnader om 10,3 mnkr och minskade intäkter om 61,8 mnkr i jämförelse med justerad budget, enligt utfall kostnader om 303,8 mnkr och intäkter om 1 278,7 mnkr.

Kostnader för parkering

Kostnaderna för verksamhetsområdet avser främst parkeringsövervakning, flyttning av fordon, drift- och inlösenkostnader för olika betalsystem, utredning av lokala trafikföreskrifter samt IT-stöd. Majoriteten av kostnaderna är reglerade i upphandlade avtal. Jämfört med justerad budget redovisas minskade kostnader om 10,2 mnkr, främst på grund av minskade kostnader relaterat till två nya parkeringsområden där man inte nått upp i avtalade timmar samt minskade kostnader relaterat till fordonsflytt och lägre kostnader för betaltjänster med

tillhörande inlösenavtal.

Intäkter för parkering

Parkeringsverksamheten är kontorets största intäktskälla och uppgick till 1 278,7 mnkr. Jämfört med justerad budget har intäkterna minskat med 61,8 mnkr. Minskningen av felparkeringsintäkter beror delvis på att antalet boendeparkeringar ökade under pandemin då fler arbetade hemifrån, vilket ledde till färre felparkeringar och således lägre felparkeringsintäkter. Även kontorets framgångsrika arbete med att få till en hög rättparkering bidrar till lägre felparkeringsintäkter. Kontoret har äskat och erhållit om en budgetjustering för att sänka intäktskravet på 43 mnkr. Faktorer som även påverkar utfallet av intäkter är till exempel allmänhetens och företags val av färdmedel, avgiftsnivåer för parkering och antal felparkerare.

Vidare påverkas intäkterna av väderlek, konjunktur och parkeringsentreprenadernas leverans av övervakningstimmar. Intäkterna från verksamheten består huvudsakligen av tre delar:

1. Parkeringsintäkter som inkluderar besöksparkeringsavgifter, boendeparkeringsavgifter och nyttoparkeringsavgifter.
2. Felparkeringsintäkter, det vill säga intäkter från utfärdade parkeringsanmärkningar.
3. Övriga parkeringsrelaterade intäkter, exempelvis från flyttning och utlämnande av fordon.

Majoriteten (98-99 %) av intäkterna återfinns i de två förstnämnda kategorierna och följande diagram visar utfallet från dessa under året jämfört med föregående år.

Parkeringsintäkter

Intäkterna för parkering uppgick till 897,6 mnkr vilket är 12,6 mnkr lägre än budget, vilket beror på en minskning av intäkter för boendeparkering. Jämfört med 2022 har intäkterna ökat med 58,2 mnkr, främst med anledning av införande av höjda besöksparkeringsintäkter i april.

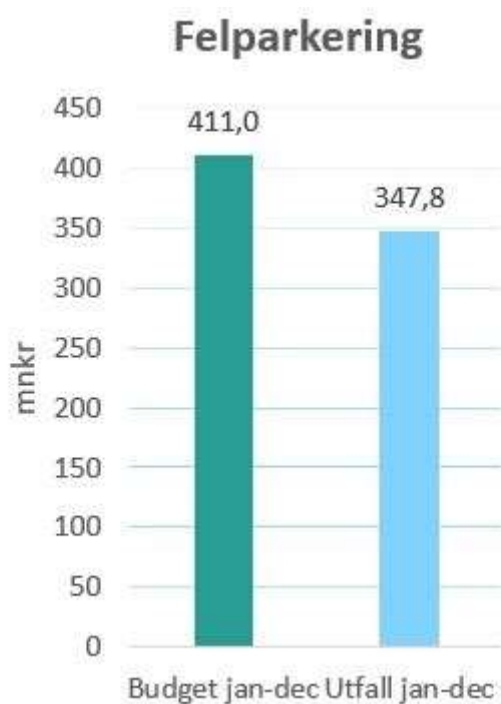
Nedanstående diagram visar utfallet för parkeringsintäkterna jämfört med budget.

Felparkeringsintäkter

Intäkterna från felparkering uppgick till 347,8 mnkr vilket kan jämföras med år 2022 då utfallet blev 391,6 mnkr. Parkeringsanmärkningar utfärdas av flertalet orsaker och beloppet varierar beroende på förseelse. Att inte erlagga avgift genererar ett lägre belopp än att till exempel parkera trafikfarligt eller hindrande. Under året har 341 933 anmärkningar utfärdats, vilket är 11,2 % färre än år 2022, då 385 185 anmärkningar utfärdades. Utfallet för felparkeringsintäkterna blev 63,2 mnkr lägre än justerad budget om 411,0 mnkr. Minskningen av felparkeringsintäkter beror delvis på att antalet boendeparkeringar ökade under pandemin då fler arbetade hemifrån, vilket ledde till färre felparkeringar och således lägre felparkeringsintäkter. Även kontorets framgångsrika arbete med att få till en hög rättparkering bidrar till lägre felparkeringsintäkter. Kontoret har äskat och erhållit om en budgetjustering för att sänka intäktskravet på 43 mnkr.

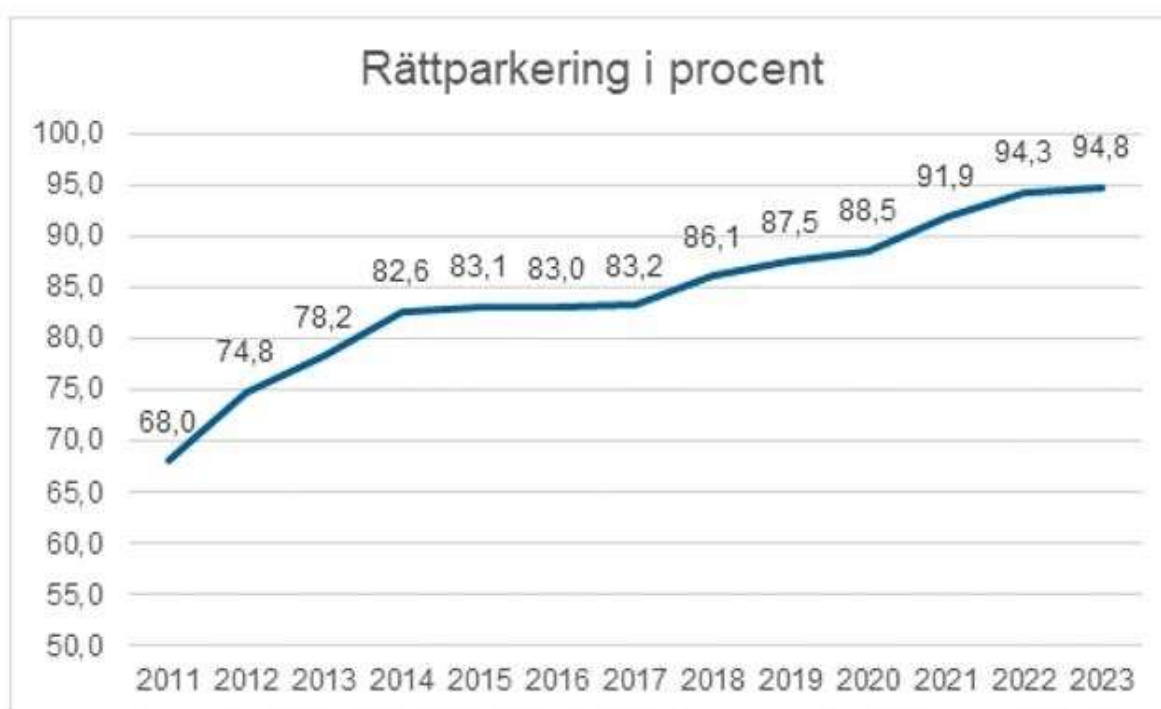
Nedanstående diagram visar utfallet för felparkeringsintäkterna jämfört med budget. Gröna stapeln visar budget och den blå utfall.

Parkeringsundersökning i innerstaden

Den senaste mätningen genomfördes under hösten 2023 och den visar att rättparkeringen i innerstaden är uppe i 94,8 procent vilket är den högsta uppmätta rättparkeringssiffran sedan mätningarna startade. Att så stor andel fordon är rättparkerade innebär att antalet parkeringsanmärkningar minskar med minskade intäkter som följd.

I diagrammet nedan visas utvecklingen av rättparkering i procent i innerstaden.

Övriga parkeringsrelaterade intäkter

Övriga parkeringsrelaterade intäkter uppgick till 33,3 mnkr jämfört med budget på 19,3 mnkr. Av dessa uppgick bland annat intäkterna för fordonsflyttverksamheten till 24,7 mnkr och dispensavgifter till 6,2 mnkr. Intäkterna ökar till största del på grund av flytt av elsparkcyklar.

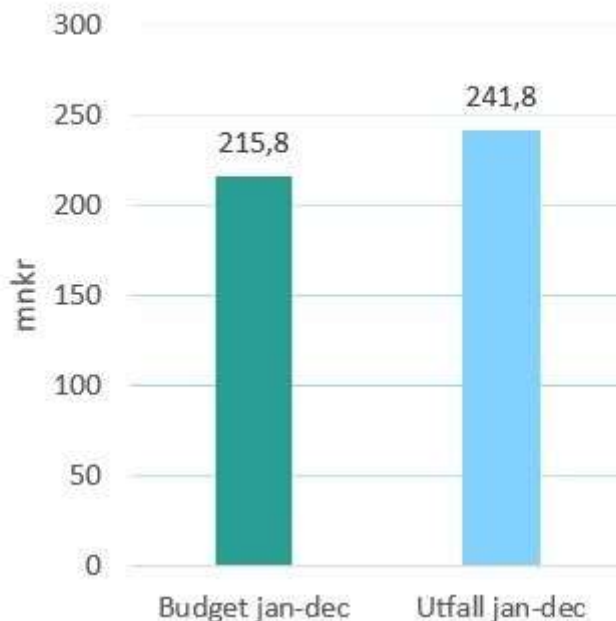
Markupplåtelser och torghandel

Intäkterna från markupplåtelser och torghandel uppgick till 241,8 mnkr jämfört med budget på 215,8 mnkr. När en upplåtelse tillstyrks och polistillstånd utfärdats tillkommer en avgift enligt gällande upplåtelsetaxa, som blir en intäkt för kontoret. Detsamma gäller för tecknande av ett torghandelsavtal. Jämfört med föregående år har intäkterna på inhägnade byggetableringar minskat och intäkterna för försäljningsrelaterade ärenden som exempelvis torg, uteserveringar, kiosk- och försäljningsvagnar har till skillnad mot 2022 då de var avgiftsfria i år varit avgiftsbelagda och kontoret har sett en ökning i antal vilket har genererat ökade intäkter.

Kostnaderna uppgick till 30,1 mnkr jämfört med budget om 40,5 mnkr. Det lägre utfallet är relaterat till minskade kundförluster i en förlikningsprocess.

Nedanstående diagram visar utfallet för markupplåtelser och torghandel jämfört med budget.

Markupplåtelser inkl torghandel

Parker, träd och grönområden

För verksamhetsområdet redovisas sammantaget ökade kostnader om 3 mnkr och minskade intäkter 0,5 mnkr. För området har kontoret budgeterade kostnader på 56,0 mnkr och intäkter på 2,9 mnkr. Verksamhetsområdet redovisade ökade kostnader för bland annat arbete med sjuka almar. I verksamhetsområdet ingår bl. a. att sköta stadens gatuträd, stadens blomsterprogram och de kommuncentrala parkerna.

Nämnd och gemensam administration

Inom verksamhetsområdena redovisas ökade intäkter om 7,2 mnkr. Intäkterna har ökat bland annat på grund av återvunna kundfordringar och statsbidrag.

Inom verksamhetsområdena redovisas minskade kostnader om 11,6 mnkr. Det beror bland annat på minskade kostnader för administration.

Arbeten på uppdrag av andra förvaltningar

För verksamhetsområdet redovisas sammantaget ökade kostnader om 42 mnkr och ökade intäkter 43,8 mnkr. Kontoret har, inom sitt expertområde och på beställning, utfört arbeten åt framför allt exploateringskontoret och stadsdelsförvaltningarna för 151,3 mnkr, vilket är en ökning om 42 mnkr jämfört med justerad budget.

Avskrivningar och räntor

För avslutade investeringsprojekt redovisar trafikkontoret avskrivningskostnader om 791,1 mnkr och internräntekostnader om 270,5 mnkr. Kostnaderna för avskrivning har ökat med 6,1 mnkr och kostnaden för internränta har minskat med 4,5 mnkr. Utfallet för intäkter

avskrivning av investeringsbidrag blev 18,6 mnkr.

Osäkerhetsfaktorer och risker

Året 2023 har varit ett utmanande år för kontorets ekonomi och kontoret har arbetat hårt med att effektivisera verksamheten. Kontoret redovisar ett nettounderskott om -2,9 mnkr det beror på den snörika vintern. Den snörika vintern medförde fler och mer omfattande insatser än budgeterat utfördes totalt utfärdades det 16 vädervarningar av SMHI under 2023 för Stockholms län.

Det förändrade omvärldsläget med hög inflation och ännu högre pris och indexökningar inom för kontoret relevanta branscher har medfört nya osäkerhetsfaktorer och inneburit en betydligt större press på nämndens budgetramar än på mycket länge. Prisutvecklingen under de senaste två åren har haft stor påverkan för hela kontorets ekonomi.

Parallellt med prisökningarna minskade även kontorets intäkter för felparkering. För 2023 har prognosen för felparkeringsintäkter minskat med 100 mnkr mot budget där har Kontoret äskat och erhållit 43 mnkr för att minska intäktskravet. Minskningen av felparkeringsintäkter beror delvis på att antalet boendeparkeringar ökade under pandemin då fler arbetade hemifrån, vilket ledde till färre felparkeringar och således lägre felparkeringsintäkter.

Trafikkontoret har för att höja krisberedskapen mottagit 0,5 mnkr i form av ett statligt bidrag. Bidraget har används till arbetet med säkerhet och beredskap.

Resultatenheter

Investeringar

Trafiknämndens investeringsbudget 2023 uppgår till 1 339,3 mnkr netto. I beloppet ingår justeringar för beviljade klimat- och trygghetsmedel samt projekt avseende Stockholm vid vattnet och Hästa Gård. Det är en i löpande priser historiskt hög budgetram för trafiknämnden. Vid en jämförelse kan konstateras att ramen är cirka 15 procent över genomsnittlig budget 2019-2022.

I budget uppgick investeringsutgifterna till 1424,7 mnkr och investeringsinkomsterna till 85,4 mnkr.

Inom investeringsverksamheten har åtgärder för sammanlagt 1 259,0 mnkr netto genomförts under 2023, vilket innebär en minskning av nettoutgifterna med 80,3 mnkr jämfört med budget och 44,6 mnkr jämfört med tertialrapport 2.

Inom den långsiktiga planen har åtgärder för sammanlagt 1227,3 mnkr netto genomförts under 2023, vilket innebär ökade nettoutgifter om 13,0 mnkr jämfört med budget och tertialrapport 2. I långsiktiga planen ingick merparten av nämndens investeringar, bland annat satsningar på cykel och framkomlighet, reinvesteringsprogram, hastighetsplaner, klimatinvesteringar och trygghetsskapande åtgärder.

Inom nämndens utökade investeringsplan ingick satsningen på ett Grönare Stockholm och

nämndens medfinansiering av de nya gång- och cykelbron inom Slussen-projektet.

Under 2023 har åtgärder för sammanlagt 31,7 mnkr netto genomförts inom nämndens utökade investeringsplan, vilket innebär minskade nettoutgifter om 93,3 mnkr jämfört med budget och minskade utgifter om 57,6 mnkr jämfört med tertialrapport 2.

I nedanstående tabell redovisas och jämförs årets utfall i bokslutet med budget för 2023 samt prognos i tertialrapport 2. Budget och prognos redovisas uppdelat på nämndens långsiktiga och utökade investeringsplan.

Investeringar i mnkr	Budget 2023 inkl. beviljade budgetjust.	Prognos T2	Bokslut 2023	Avvikelse jmf med budget	Avvikelse jmf med T2
Långsiktig plan					
Utgifter	1 299,7	1 299,7	1 328,8	-29,1	-29,1
Inkomster	-85,4	-85,4	-101,5	16,1	16,1
Netto	1 214,3	1 214,3	1 227,3	-13,0	-13,0
Utökad plan					
Utgifter	125,0	89,3	37,6	87,4	51,7
Inkomster			-5,9	5,9	5,9
Netto	125,0	89,3	31,7	93,3	57,6
Investeringsplan, totalt					
Utgifter	1 424,7	1 389,0	1 366,4	58,3	22,6
-varav ej aktiverbara utgifter			27,0		
Inkomster	-85,4	-85,4	-107,4	22,0	22,0
Netto	1 339,3	1 303,6	1 259,0	80,3	44,6

Sammanfattning av året

För nämndens långsiktiga ram kunde kontoret, vid tidpunkten för tertialrapport 2 konstatera att prognoserna inom merparten av alla åtgärdsområden minskat samt att det för höstens arbeten fanns vissa kvarvarande osäkerheter. Osäkerheterna berodde huvudsakligen på pressade tidplaner samt konjunktur och prisläge inom bygg- och anläggningsmarknaden. Sammantaget motiverade detta en fortsatt noggrann uppföljning av projektens framdrift och ekonomiska prognoser samt att behålla en överplanering om totalt ca 135 mnkr, vilket motsvarar cirka 11% av den långsiktiga budgetramen. Kontoret rapporterade för den långsiktiga ramen ingen avvikelse i samband med tertialrapport 2.

För nämndens långsiktiga ram kan konstateras att utfallet överskred budget med cirka 1%. Genomförandegraden, som är cirka 101% jämfört med budget och tertialrapport 2, kan ses

som hög då inga medel återredovisats under året. Kontoret har dock, för kommande års planering, dragit viktiga lärdomar från denna avvikelse. Budgetplaneringen kommer framöver ha större marginaler och flexibilitet för att undvika fler överskridanden av nämndens budget

Kontoret rapporterade, för nämndens utökade ram, i samband med tertialrapport 2, minskade nettoutgifter om 35,7 mnkr jämfört med budget. Nettoavvikelsen avsåg i sin helhet minskade utgifter inom satsningen Grönare Stockholm, vilket berodde på att de flesta projekten inom etapp 4 fortfarande var i tidigt skede samt att vissa projekt försenats till 2024.

Utfallet inom nämndens utökade ram motsvarar en genomförandegrad om cirka 25% jämfört med budget och 35% jämfört med tertialrapport 2. Den låga upparbetningen beror dels på att entreprenaden för den nya gång- och cykelbron vid Slussen blivit försenat, dels på förseningar inom flera projekt inom Grönare Stockholm.

Under året fortsatte kontoret arbetet med att identifiera de investeringsutgifter som enligt rekommendation från Rådet för kommunalredovisning (RKR R4) inte ska ingå i anskaffningsvärdet för en materiell tillgång. Utgifterna är med andra ord ”ej aktiverbara”. För 2023 uppgår dessa utgifter till 27,0 mnkr. En stor del av beloppet gäller overhead- och rivningskostnader. Eftersom dessa utgifter även fortsättningsvis kommer att ingå som del i investeringsprojekten, har de i ovanstående tabell särredovisats på egen rad.

Inom investeringsverksamheten identifierades icke-offentliga bidrag till ett värde om ca 12,2 mnkr i pågående och avslutade projekt. I enlighet med SLK:s anvisningar ombokades dessa inkomster till ett separat intäktskonto. Projekt Cykel, Vasagatan aktiverades i början på 2023, efter det identifierades fler icke-offentliga bidrag utöver de som redan identifierats och bokats om under 2022. Detta rättades och de identifierade icke-offentliga bidragen bokades om till separat intäktskonto varefter det ursprungliga projektet aktiverades på nytt.

Större satsningar, program och åtgärdsområden

I nedanstående tabell redovisas utfall jämfört med budget och tertialprognos 2 för de största satsningarna, programmen och åtgärdsområden. Utfallet kommenteras sedan i efterföljande text.

Satsningar/program/åtgärdsområden i mnkr	Bokslut 2022	Budget 2023	Prognos T2 2023	Bokslut 2023	Avvikelse jmf med budget	Avvikelse jmf med T2
Framkomlighetssatsning, varav:	304,2	412,4	393,3	336,1	76,3	57,2
Cykel	179,6	238,6	213,9	205,3	33,3	8,6
Gång	91,9	73,0	78,6	87,3	-14,3	-8,7
Kollektivtrafik	32,7	50,8	50,8	39,4	11,4	11,4
GC-bron Slussen		50,0	50,0	4,1	45,9	45,9
Grönare Stockholm, klimat och miljö, varav:	135,2	248,6	190,8	173,8	74,8	17,0
Grönare Stockholm	35,0	75,0	39,3	27,6	47,4	11,7
Klimatinvesteringar	82,3	126,7	131,5	126,7	0,0	4,8
Övriga projekt	17,9	46,9	20,0	19,5	27,4	0,5
Offentliga rum	124,5	114,7	120,7	88,9	25,8	31,8
Trafiksäkerhetsåtgärder	86,9	118,4	108,1	100,9	17,5	7,2
Reinvesteringsprogram och övriga mindre reinvesteringar	502,5	435,3	447,7	411,1	24,2	36,6
Stora reinvesteringar >50 mnkr	43,2	161,4	132,0	124,1	37,3	7,9
Övriga nyinvesteringar	22,7	44,7	45,3	24,1	20,6	21,2
Överplanering (nedrundning)		-196,2	-134,7		-196,2	-134,7
Summa nettoutgifter	1 219,1	1 339,3	1 303,2	1 259,0	80,3	44,2

Framkomlighet – cykel-, gång- och kollektivtrafik

Kontoret har fått i uppdrag att investera 2,0 mdkr i åtgärder för ökad framkomlighet för cyklister, gående och resenärer i kollektivtrafiken under åren 2023-2026. Av budgeten har 250,0 mnkr avsatts för medfinansiering av gång- och cykelbron i Slussen-projektet. Som grund för en samlad redovisning och uppföljning av satsningen antog trafiknämnden i april 2023 ett utredningsbeslut för de tre trafikslagen.

I verksamhetsberättelsen redovisas för satsningen nettoutgifter om 336,1 mnkr för år 2023. Nettoutgifterna är lägre än beräknat i bokslut, dels har nämnden beviljats mer investeringsbidrag än beräknat, dels har vissa projekt senarelagda tidplaner. Den nya GC-bron vid Slussen har den största enskilda avvikelsen av samtliga projekt. Se nedanstående avsnitt för mer information.

Då framkomlighetssatsningen har ett tydligt fokus på utveckling och förbättring för cyklister, gående och resenärer i kollektivtrafiken redovisas inte reinvesteringsåtgärder för dessa tre områden som en del i satsningen. För år 2023 har åtgärder för totalt 48,8 mnkr genomförts för de tre områdena. Se även rubriken Reinvesteringsprogram och mindre ersättningsinvesteringar.

Mer information om enskilda projekt inom satsningen redovisas i bilaga 3.

Cykelinfrastruktur

Enligt budget för 2023 planerades inom cykelsatsningen åtgärder för motsvarande 238,2 mnkr netto. Vid tidpunkten för tertialrapport 2 sänktes prognosen till 213,0 mnkr netto på grund av förskjutningar i flera tidplaner och ökade inkomster. I verksamhetsberättelsen redovisas minskade nettoutgifter om 7,7 mnkr jämfört med T2 och 32,9 mnkr jämfört med budget. Siffrorna sammanfattas i nedanstående tabell.

Framkomlighet - cykel (i mnkr)	Bokslut 2022	Budget 2023	Prognos T2 2023	Bokslut 2023	Avvikelse	
					Jmf med budget	Jmf med T2
Parkering, vägvisning, pumpar och övriga åtgärder	44,2	31,0	38,6	41,8	-10,8	-3,2
Utbyggnad av primära cykelstråk	96,8	207,2	174,4	163,5	43,7	10,9
Summa nettoutgifter	141,0	238,2	213,0	205,3	32,9	7,7

De minskade utgifterna beror huvudsakligen på missbedömda tidplaner för flera projekt avseende utbyggnad av pendlingsstråk. I budget 2023 ingick 59,9 mnkr avseende entreprenadutgifter för projekt som fått genomförandebeslut under 2023, bland annat:

- Elsa Brändströms gata
- Norra Götgatan
- Surbrunnsgatan

Gemensamt för dessa projekt är att tidplanerna varit pressade och de har inte alla kunnat genomföras som planerat under 2023. För projekt *Elsa Brändströms gata* påbörjades genomförande under 2023, men projektet kommer att färdigställas under 2024. För projekt *Norra Götgatan* tog genomförandebeslutet längre tid än planerat att förbereda. Beslut fattades av TN i november. Projekt *Surbrunnsgatan* har trots den pressade tidplanen kunnat färdigställas under året. Utvärdering och mindre justeringar är planerade till 2024.

Flera andra projekt hade även senarelagda tidplaner. Det gäller bl.a. projekt *Drottningholmsvägen Alviksplan-Ulvsundaplan* för vilket ett reviderat genomförandebeslut fattats under året.

Investeringsinkomsterna har ökat under året genom att ett antal projekt tilldelats ett investeringsbidrag bland annat i form av statlig medfinansiering.

Gångtrafik

I budgetnivån om 73,4 mnkr ingår utveckling av gångstråk, tillgänglighetsåtgärder och mindre trafikantförbättrande åtgärder. Projekten hade i samband med budget inga prognosticerade inkomster för 2023.

Vid tidpunkten för tertialrapport 2 höjdes prognosen till 79,5 mnkr netto, bland annat för att inrymma en ökad prognos för projekt Tegelbacken, omgestaltung.

I verksamhetsberättelsen redovisas ökade nettoutgifter om 7,8 mnkr jämfört med T2 och ökade nettoutgifter om 13,9 mnkr jämfört med budget. Siffrorna sammanfattas i nedanstående tabell.

Framkomlighet - gång (i mnkr)	Bokslut 2022	Budget 2023	Prognos T2 2023	Bokslut 2023	Avvikelse	
					Jmf med budget	Jmf med T2
Utveckling av gångstråk	48,3	33,4	38,7	39,4	-6,0	-0,7
Tillgänglighetsåtgärder	22,1	20,0	19,6	20,3	-0,3	-0,7
Trafikantförbättrande åtgärder	21,5	20,0	21,2	27,6	-7,6	-6,4
Summa nettoutgifter	91,9	73,4	79,5	87,3	-13,9	-7,8

I avvikelserna om 13,9 mnkr jämfört med budget ingår både projekt med ökade och minskade nettoutgifter. Det beror bland annat på följande:

- Utredning och projektering för projekt Tegelbacken har under året genomförts med snabb framdrift, vilket lett till ökade utgifter.
- Det har under året varit möjligt att genomföra fler Trafikantförbättrande åtgärder än vad som inledningsvis planerades. Vissa åtgärder har dock fördröjats på grund av ökade schaktmängder och större arbetsområde.

Kollektivtrafik

I budgetnivån om 50,8 mnkr ingår åtgärder som syftar till att öka restidens pålitlighet, minska restid i de prioriterade stråken och öka kapaciteten för kollektivtrafiken. Inom satsningen redovisas även kontorets medverkan i projekt som genomförs av annan part, t ex *Tvärbana Norr*, *Trafikplats Vinsta* och *Jan Stenbecks torg*.

I verksamhetsberättelsen redovisas minskade nettoutgifter om 11,4 mnkr jämfört med både T2 och budget. Siffrorna sammanfattas i nedanstående tabell.

Framkomlighet - kollektivtrafik (i mnkr)	Bokslut 2022	Budget 2023	Prognos T2 2023	Bokslut 2023	Avvikelse	
					Jmf med budget	Jmf med T2
Kollektivtrafikåtgärder	31,5	35,5	35,9	24,1	11,4	11,8
Följdinvesteringar, Trafikplats Vinsta		14,3	14,3	14,3	0,0	0,0
Följdinvesteringar, Tvärbana Norr	1,2	1,0	0,6	1,0	0,0	-0,4
Summa nettoutgifter	32,7	50,8	50,8	39,4	11,4	11,4

I avvikelserna om 11,4 mnkr till största delen projekt med minskade nettoutgifter. Av dessa är det framförallt projektet *framkomlighetsåtgärder för stomlinje 176 och 177* som påverkar utfallet. Projektet har pågått sedan sommaren 2023, men entreprenaden gick till en början långsammare än beräknat. En viss del av utgiften är därför senarelagd till 2024. Projektet beräknas pågå till hösten 2024.

Gång- och cykelbro Slussen, medfinansiering

Som en del i exploateringsnämndens Projekt Slussen ska en gång- och cykelbro byggas mellan Södermalmstorg och Gamla stans T-banestation/Mälartorget. Bron anläggs parallellt med den befintliga tunnelbanebron.

I budget 2023 specificerades trafiknämndens del till 250 mnkr fördelat över perioden 2023-2025, varav 50 mnkr budgeterades för år 2023.

På grund av förseningar i projektet har endast 10 mnkr förbrukats under året av medfinansieringen. Nettoutgiften har även minskat då projektet har fått en inkomst om 5,9 mnkr avseende stadsmiljöavtal.

Offentliga rum – trygghet och attraktivitet

Arbetet med att skapa en trygg och attraktiv stadsmiljö bedrevs under 2023 inom bland annat följande områden:

- Trygghetsskapande åtgärder på små platser och torg
- Trygghets- och julbelysning
- Större torginvesteringar
- Övriga åtgärder såsom Hästa gård och åtgärder i kommuncentrala parker.

Det största enskilda projektet inom åtgärdsområdet är Östermalms torg, upprustning, för vilket entreprenadarbeten påbörjats i slutet av året.

Nämndens budget, om totalt 114,7 mnkr, har under året förstärkts med centrala medel om 41,5 mnkr avseende trygghetsskapande åtgärder samt åtgärder kopplade till Stockholm vid vatten och Hästa Gård.

För åtgärdsområdet redovisas sammanlagt minskade nettoutgifter om 25,8 mnkr jämfört med budget och minskade utgifter om 28,8 mnkr jämfört med tertialrapport 2. Avvikelsen beror delvis på att projekt Södra Götgatan haft lägre utgifter än beräknat samt att entreprenaden för Östermalms torg påbörjades senare än beräknat.

I nedanstående avsnitt redovisas de projekt som beviljats extra medel. Detaljerad information om enskilda projekten redovisas i de rapporter som bifogas ärendet.

Trygghetsinvesteringar

Nämndens budget för 2023 har justerats med 30,6 mnkr avseende de trygghetsmedel som kontoret ansökt om, dels i samband med verksamhetsplan 2023, dels i samband med tertialrapport 1.

Majoriteten av de projekt som beviljades trygghetsmedel har färdigställts under året enligt beslutad budget. Ett undantag är Södra Rinkebygången som färdigställts, men fördröjats på grund av att anläggningen av växtbäddar och planteringar blev dyrare än beräknat.

Trygghetsskapande åtgärder 2023 (i mnkr)	Projektets totala budget	Beviljade medel 2023	Bokslut 2023	Jmf med budget	Jmf med beviljade medel
Bräckegatan	1,8	1,8	1,5	0,3	0,3
David Helldéns torg	12,0	1,5	2,4	9,6	-0,9
Farsta C	2,8	2,8	4,3	-1,5	-1,5
Järnvägsparken	4,7	4,7	4,2	0,5	0,5
Danmarksgatan	3,6	3,6	2,0	1,6	1,6
Prästgårdsstråket	6	6,0	5,8	0,2	0,2
Södra Rinkebygången	4,8	4,8	7,1	-2,3	-2,3
Tenstaplan	3,6	3,6	2,1	1,5	1,5
Pollare Sergels torg	2,2	1,8	1,2	1,0	0,6
Summa nettoutgifter	41,5	30,6	30,6	10,9	0,0

Stockholm vid vattnet

Under 2023 har arbete utförts för att anlägga en *kajbalkong på Söder Mälarstrand* med syftet att levandegöra kajkanter och öka biologisk mångfald. Projektets totala budget är 1,8 mnkr och nämnden har fått beviljat medfinansiering om 0,9 mnkr genom Stockholm vid vattnet. I projektets nettoutgift ingår en inkomst om 0,6 mnkr från Stockholms Hamn.

	Projektets totala budget	Beviljade medel 2023	Bokslut 2023	Jmf med budget	Jmf med beviljade medel
Stockholm vid vatten 2023 (i mnkr)					
Söder Mälarstrand, kajbalkong	1,8	0,9	1,0	0,8	0,1
Summa nettoutgifter	1,8	0,9	1,0	0,8	0,1

Hästa Gård

Under 2023 har flera delar i renoveringen av Hästa Gård genomförts, bland annat med takarbeten på huvudbyggnad och hönshus samt byggnation av ny el-central och pumpstation. Projektet fortsätter 2024 med bland annat renovering av portar och handikappanpassning av förstuga.

För att slutföra renoveringen av Hästa Gård föreslår kontoret att 6,8 mnkr ombudgeteras till 2024 – se även under rubriken Ombudgeteringar.

	Projektets totala budget	Beviljade medel 2023	Bokslut 2023	Jmf med budget	Jmf med beviljade medel
Hästa Gård 2023 (i mnkr)					
Hästa Gård, renovering	14,0	10,0	3,2	10,8	6,8
Summa nettoutgifter	14,0	10,0	3,2	10,8	6,8

Klimatinvesteringar, åtgärder för god vattenstatus och övriga miljöåtgärder

I åtgärdsområdet ingår utöver klimatinvesteringar även övriga miljöinvesteringar såsom installation av LED-armaturer och bullerskyddsåtgärder. För åtgärdsområdet redovisas sammanlagt minskade nettoutgifter om 27,4 mnkr jämfört med budget och 5,3 mnkr jämfört med tertialrapport 2. Avvikelsen beror framförallt på försenade skyfallsåtgärder inom projekten Norrtullsgatan och Östermalmsgatan. Det förstnämnda har inte kunnat genomföras under året på grund av komplexiteten kopplad till hantering av ledningar i marken. Det andra projektet har försenats då bygglov tar längre tid än beräknat.

För att kunna färdigställa dessa projekt föreslår kontoret att 13,7 mnkr ombudgeteras till 2024 – se även under rubriken Ombudgeteringar.

Majoriteten av de projekt som beviljades klimatmedel har färdigställts under året, exempelvis Energibesparande armaturbyte – materialinköp samt åtgärder på Herrhagsvägen, Narvavägen och Södra Rinkebygången. Utfall 2023 jämfört med budget och tertialrapport 2 redovisas i nedanstående tabell. Mer detaljerad information om enskilda projekt redovisas i de bilagor som bifogas ärendet.

Klimatinvesteringar 2023 (i mnkr)	Projektets totala budget	Beviljade medel 2023	Bokslut 2023	Jmf med budget	Jmf med beviljade medel
Aprikosgatan	1,8	1,8	0,3	1,5	1,5
Farstavägen	4,8	4,8	4,6	0,2	0,2
Herrhagsvägen	6,0	6,0	5,6	0,4	0,4
Narvavägen	3,6	3,6	3,8	-0,2	-0,2
Norrtullsgatan	5,2	5,2	0,0	5,2	5,2
Salagatan	3,6	3,6	2,1	1,5	1,5
Komprimerande skräpkorgar	3,9	3,9	1,9	2,0	2,0
Södra Rinkebygången	2,4	2,4	2,4	0,0	0,0
Östermalmsgatan skyfall	14,0	10,0	1,5	12,5	8,5
Energibesparande armaturbyte	95,0	95,0	97,0	-2,0	-2,0
Lilla Västerbron, avvattningssystem (ombudg. 2022)	4,8	4,0	4,1	0,7	-0,1
Gamla Tyresövägen, växtbäddar (ombudg. 2022)	2,4	2,5	1,0	1,4	1,5
Summa nettoutgifter	147,5	142,8	124,3	23,2	18,5

Grönare Stockholm

I nämndens budget för 2023 avsattes 75,0 mnkr inom utökad plan för fortsatt satsning på ett *Grönare Stockholm*.

Under året har arbetet med projekten inom etapp 4 av satsningen fortsatt. De flesta av projekten är fortfarande under utredning eller projektering. Här ingår bland annat projekten *Trudelutten*, *naturlekplats* och *förstärkningsåtgärder av grönstrukturen i Årstaskogen-Hemskogen*, för vilka inriktningsbeslut fattades under året. Dessutom är ett fåtal projekt i genomförandeskede, bland annat *Hagstråket*, *pilotstudierglaciser* som utförts under året.

För satsningen redovisas minskade nettoutgifter om 47,4 mnkr jämfört med budget och 11,7 mnkr jämfört med tertialrapport 2. Avvikelsen beror bland annat på försenad entreprenadstart för projekt *Gribby pollinerarparken* och *Bulleråtgärder Hagsätra naturreservat*. För det senare projektet har ett reviderat genomförandebeslut fattats under 2023.

Mot bakgrund av de minskade utgifterna föreslår kontoret att en ombudgetering görs till 2024. Se rubriken Ombudgeteringar för mer information.

Arbetet med *Grönare Stockholm* redovisas närmare i bilaga 4.

Trafiksäkerhetsåtgärder

I området ingår åtgärder i enlighet med målen i trafiksäkerhetsprogrammet, exempelvis Hastighetsplanerna, åtgärder som syftar till att skapa säkra skolvägar samt nya stänkskydd och suicidräcken.

För åtgärdsområdet redovisas minskade nettoutgifter om 17,5 mnkr jämfört med budget och med 7,2 mnkr jämfört med tertialrapport 2. Avvikelsen beror bland annat på att åtgärder inom projekt *Rinkeby/Kista låg och högfrekvent busstrafik* blivit billigare än beräknat, då risker inte fallit ut samt att projektet fått inkomst i form av statlig medfinansiering.

Dessutom kan konstateras att flera av de övriga projekten har mindre avvikelser på grund av

för höga riskpåslag.

Reinvesteringsprogram och övriga mindre reinvesteringar

Enligt kommunfullmäktiges budget 2023 ska reinvesteringar för att bevara den befintliga infrastrukturen inrymmas inom nämndens långsiktiga plan. De olika reinvesteringsprogrammen med tillhörande budget och prognos redovisas i nedanstående tabell. Utöver programmen planeras utredning och projektering av ett antal mellanstora konstruktioner samt ett antal mindre reinvesteringsåtgärder såsom upprustning av gatugröna ytor och renovering av prydndsdammar och fontäner.

Under året har andra områden med betydande reinvesteringsbehov tilldelats mer resurser, här ingår bland annat reinvesteringar av Gatuytor och Träd.

Några av åtgärderna som kontoret har kunnat genomföra tack vare omdisponering av medel är utbyte av impulsfläktar i Söderledstunneln, trädreinvesteringar på Brännkyrkagatan och åtgärder på gångbana vid Blackebergsbacken.

I budget för 2023 avsattes sammanlagt 435,3 mnkr inom åtgärdsområdet. Med anledning av senareläggning av projekt inom övriga verksamheter under 2023 kunde vissa budgetmedel omdisponeras och reinvesteringsprogrammen ges ökat utrymme. I samband med tertialrapport 2 redovisades för området prognoser om totalt 447,7 mnkr. På grund av projektförseningar samt att vissa åtgärder blivit billigare än beräknat redovisas ett utfall för området om totalt 411,1 mnkr.

I denna nettominusning ingår program med både upp- och nedgångar i utgifterna. Till exempel har programmet för Reinvesteringsprojektet 5-50 mnkr minskade prognoser eftersom vissa planerade entreprenadarbeten blivit försenade. Reinvesteringsprogrammet för gatuytor har ökade utgifter då flera projekt varit möjliga att inrymma i budget i slutet av året.

I tabellen nedan redovisas bokförda nettoutgifter inom beslutade reinvesteringsprogram under 2023 jämfört med budget, prognos i tertialrapport 2 och bokslut 2022.

Reinvesteringsprogram och övriga reinvesteringar	Bokslut 2022	Budget 2023	Prognos T2 2023	Bokslut 2023	Avvikelse	
					Jmf med Budget	Jmf med T2
Gatuytor och trafikleder	0,0	108,4	132,1	137,7	-29,3	-5,6
Gångbanor och kollektivtrafik	38,6	40,0	40,8	39,9	0,1	0,9
Cykelbanor	17,1	11,5	12,2	8,9	2,6	3,3
Mindre konstruktionsåtgärder och tekniska installationer	246,0	105,2	93,5	74,1	31,1	19,4
Trafiksignaler	85,8	28,9	40,0	28,6	0,3	11,4
Belysning	37,1	61,6	84,1	71,8	-10,2	12,3
Trädåtgärder	50,7	22,0	27,2	27,6	-5,6	-0,4
Reinvesteringsprojekt 5-50 mnkr	29,4	48,8	4,7	3,9	44,9	0,8
Övriga reinvesteringar, bl.a. gatugröna ytor	0,8	8,9	13,1	18,6	-9,7	-5,5
Summa nettoutgifter	505,4	435,3	447,7	411,1	24,2	36,6

Stora ersättningsinvesteringar över 50 mnkr

I budget för 2023 avsattes 161,4 mnkr för stora enskilda reinvesteringsprojekt där äldre anläggningar kräver mer omfattande åtgärder. Av de pågående projekten har entreprenader

påbörjats för Kungsgatan och Norra Danviksbron. För Kungsgatan har entreprenaden löpt på under året. Projektet har dock lägre utfall än beräknat framförallt på grund av sänkta riskprognoser. För Norra Danviksbron har en rivningsentreprenad genomförts under hösten. Upphandling av projektets huvudentreprenad är påbörjad.

Övriga projekt är i olika stadier av utredning och projektering.

Bland annat pågår för projekt *Pålsundsbacken och Södermälarsstrand, förstärkning* arbete med entreprenadupphandling. Enligt plan ska entreprenör vara kontrakterad i juni 2024. Vidare har prognosen för Liljeholmsbroarna, renovering sänkts då trafikutredning och upphandling av projektör för systemhandling tagit längre tid än beräknat.

För åtgärdsområdet redovisas minskade utgifter om 37,4 mnkr jämfört med budget och 8,1 mnkr jämfört med tertialrapport 2.

I nedanstående tabell redovisas nettoutgifter jämfört med budget och tertialrapport 2.

Projekten redovisas närmare i bilaga 2.

Ersättningsinvesteringar >50 mnkr i mnkr, netto	Bokslut 2022	Budget 2023	Prognos T2 2023	Bokslut 2023	Avvikelse	
					Jmf med Budget	Jmf med T2
Ny bergbana i Skärholmen	0,7	2,0	4,5	5,1	-3,1	-0,6
Kungsgatan, konstruktionsförstärkning	7,5	97,0	76,5	67,7	29,3	8,8
Norra Danviksbron, renovering	15,1	21,5	28,5	35,3	-13,8	-6,8
Pålsundsbacken och Söder Mälarsstrand, förstärkning	4,0	8,1	7,8	5,7	2,4	2,1
Liljeholmsbroarna, renovering	0,3	21,2	4,5	1,2	20,0	3,3
Klarastrandsleden, konstruktioner	1,3	0,5	0,9	0,5	0,0	0,4
Klaratunneln, renovering	0,0	0,2	0,0	0,0	0,2	0,0
Vasabron, större åtgärder	7,4	0,5	2,4	1,9	-1,4	0,5
Västerbron, större åtgärder	6,1	0,5	7,1	6,7	-6,2	0,4
Ofördelad budgetavsättning	0,0	10,0	0,0	0,0	10,0	0,0
Summa	42,5	161,5	132,2	124,1	37,4	8,1

Övriga nyinvesteringar

Här redovisas de mindre nyinvesteringar som inte ingår i någon av de satsningar eller åtgärdsområden som beskrivs ovan. Några av de projekt som kontoret arbetat med under 2023 är *nybyggnation av kajsträcka längs Södermälarsstrand* samt *Vägmarkering och skyltning*.

För åtgärdsområdet redovisas minskade nettoutgifter om 20,6 mnkr jämfört med budget för 2023. Avvikelsen beror huvudsakligen på att åtgärdsområdet i samband med budget hade ofördelade budgetpotter som under året fördelats ut till andra åtgärdsområden, bl.a. till Offentliga rum och Reinvesteringsprogram.

Ombudgeteringar

Investering

Hästa Gård

Nämnden har för renoveringen av Hästa Gård tilldelats en utökad budget om 10,0 mnkr. För

att slutföra påbörjade arbeten föreslår kontoret att 6,8 mnkr ombudgeteras till 2024.

Medel för klimatinvesteringar

Under 2023 beviljades trafiknämnden utökad budget med sammanlagt 15,2 mnkr för projekten *Norrtullsgatan, växtbäddar* och *Östermalmsgatan, skyfall*. Eftersom projekten inte kunde färdigställas under året ansöker kontoret om att få 13,7 mnkr ombudgeterat till 2024.

Grönare Stockholm

Nämnden tilldelades för 2023 en utökad budget om 75,0 mnkr för satsningen Grönare Stockholm. I samband med tertialrapport 2 redovisade kontoret ett beräknat utfall om 39,3 mnkr. Då flera projekt försenats kunde bara 27,6 mnkr förbrukas under 2023. Projekten kommer fortsätta under år 2024.

Kontoret föreslår att nämndens utökade plan höjs med 11,7 mnkr, vilket är skillnaden mellan utfall i bokslut och prognos i tertialrapport 2.

Fördelning av beloppet per projekt och investeringsplan framgår i nedanstående tabell:

Projekt	Att ombudgetera
Hästa Gård, renovering	6,8
Norrtullsgatan, växtbäddar	5,2
Östermalmsgatan, skyfall	8,5
Summa Långsiktig plan	20,5
Grönare Stockholm	11,7
Summa Utökad plan	11,7
Totalt	32,2

Analys av balansräkning

Tabellen nedan visar balansräkning IB 202300, UB 202313 samt förändring mellan perioderna.

	Kr	IB 202300	UB 202313		Förändring 202301-202313
	Anläggningstillgångar	13 629 868 090,92	14 149 694 497,09		519 826 406,17
11	Mark, byggnader o tekniska anläggningar	13 595 893 809,83	14 121 533 612,03		525 639 802,20
12	Maskiner och inventarier	33 974 281,09	28 160 885,06		-5 813 396,03
	Omsättningstillgångar	364 650 599,55	366 388 936,50		1 738 336,95
15	Kundfordringar	92 472 711,07	122 148 499,27		29 675 788,20
16	Diverse kortfristiga fordringar	10 550 814,00	52 120 024,84		41 569 210,84
17	Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	261 625 754,48	192 119 092,39		-69 506 662,09
19	Kassa och Bank	1 320,00	1 320,00		0,00
	Summa Tillgångar	13 994 518 690,47	14 516 083 433,59		521 564 743,12
	Eget kapital	-12 868 327 323,80	-13 487 113 771,74		-618 786 447,94
20	Eget kapital	-12 868 327 323,80	-13 487 113 771,74		-618 786 447,94
	Långfristiga skulder	-306 148 328,99	-353 873 668,89		-47 725 339,90
23	Långfristiga skulder	-306 148 328,99	-353 873 668,89		-47 725 339,90
	Kortfristiga skulder	-820 043 037,68	-675 095 992,96		144 947 044,72
24	Kortfristiga skulder till kreditinstitut och kunder	-29 541 941,48	-3 075 195,00		26 466 746,48
25	Leverantörsskulder	-610 645 775,11	-510 698 396,98		99 947 378,13
26	Moms och särskilda punktskatter	0,00	0,00		0,00
28	Övriga kortfristiga skulder	-3 091 585,24	-5 209 671,92		-2 118 086,68
29	Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	-176 763 735,85	-156 112 729,06		20 651 006,79
	Summa Skulder och Eget kapital	-13 994 518 690,47	-14 516 083 433,59		-521 564 743,12

Kommentarer till balansräkningen

11. Mark, byggnader och tekniska anläggningar:

Under perioden har investeringar gjorts på totalt 1 311 mnkr. Antal projekt som aktiverats är ca 530 stycken till ett värde av 2 172 mnkr. Medelvärde för ett aktiverat projekt är 4.11 mnkr. 15.1 mnkr (18 % av timtaxan) i overheadkostnader har bokats om från investeringsprojekten och konto 1171 till resultatet. De 15.1 mnkr har i årsbokslutet bokats om till SLK. Totalt har avskrivningarna uppgått till drygt 782 mnkr.

12. Maskiner och inventarier:

Totalt har investeringar i inventarier gjorts till ett värde av 2.7 mnkr. Totalt har avskrivningarna uppgått till 8.5 mnkr.

15. Kundfordringar:

Kundfordringar uppgår vid årets slut till 122.1 mnkr, vilket är en ökning med 29.7 mnkr. Externa ökar 14.7 mnkr, vilket bland annat beror på ökad fakturering om 8.7 mnkr jfm år 2022 mot AB Storstockholms Lokaltrafik för renovering av Norra Danviksbron. Interna ökar 8.3 mnkr, vilket främst avser ökad fakturering mot stadens förvaltningar för arbeten åt andra jmf år 2022. Värdereglering minskar 6.7 mnkr, vilket främst avser vitesfakturer för stadens låncykelsystem där kontoret har nått en förlikning med leverantör Citybike Sweden AB.

16. Diverse kortfristiga fordringar:

Diverse kortfristiga fordringar uppgår vid årets slut till 52.1 mnkr, vilket är en ökning med 41.6 mnkr. Ökningen avser dels ökade stadsmiljöbidrag och statlig medfinansiering men också kontoändring av dessa jfm med år 2022 från konto 1759 (upplupna intäkter). Staden nollställer momsen vid årsbokslut.

17. Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter:

Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter uppgår vid årets slut till 192.1 mnkr, vilket är en minskning med 69.5 mnkr. Förutbetalda kostnader minskar 3.5 mnkr, vilket beror på en leverantörsfaktura från Trafikverket (ver nr 2010279623) år 2022 som avsåg 2023 för Mälarbanan, gång- och cykeltunnel Bromsten Del 1. Upplupna intäkter minskar 66.0 mnkr, vilket främst beror på kontoändring jmf med år 2022 till konto 1650 (diverse kortfristiga fordringar) av stadsmiljöbidrag och statlig medfinansiering.

20. Eget kapital:

Årets förändring av anläggnings- och rörelsekapital uppgår vid årets slut till 616.8 mnkr, vilket är lika med årets resultat (förändring period 202301-202313) enligt balansräkning. Balansräkning för stadens förvaltningar omfattar inte in- och utbetalningar utan endast fordringar, skulder och anläggningar.

23. Långfristiga skulder:

Under perioden har investeringsinkomster till ett värde av 207.7 mnkr aktiverats, varav 34.5 mnkr är icke offentliga investeringsbidrag som har intäktsförts under perioden och bokats om till SLK enligt ny rutin. Resterande 173.2 mnkr har aktiverats för att lösas upp under

anläggningarnas livslängd. Under perioden har upplösningar av offentliga bidrag gjorts med 18.6 mnkr.

24. Kortfristiga skulder till kreditinstitut och kunder:

Kortfristiga skulder till kreditinstitut och kunder uppgår vid årets slut till 3.1 mnkr. I bokslutet 2022 låg kortfristiga icke offentliga investeringsbidrag som aktiverats under 2023, därav är saldot 0 i period 202313.

25. Leverantörsskulder:

Leverantörsskulder uppgår vid årets slut till 510.7 mnkr, vilket är en minskning med 99.9 mnkr. Externa minskar 109.5 mnkr, vilket bland annat beror på kontorets interna arbete med projekt "Task Force" för att få budget i balans samt att kontorets små respektive stora projekt varierar mellan åren vilket påverkar skulderna. Interna ökar 9.5 mnkr, vilket främst beror på leverantörsfaktura om 10.0 mnkr från Exploateringskontoret (ver 2010342003) som avser medfinansiering gång- och cykelbro projekt slussen.

26. Moms och särskilda punktskatter:

Staden nollställer momsen i årsbokslutet.

29. Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter:

Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter uppgår vid årets slut till 156.1 mnkr, vilket är en minskning med 20.7 mnkr. Det beror främst på att upplupna kostnader har minskat med 17.1 mnkr. Minskningen avser främst en periodisering på 21.7 mnkr år 2022 för reinvestering gata mot leverantör PEAB (gatuunderhåll beläggningsarbete).

En fullständig balansräkning redovisas i *bilaga 11*.

Bedömning av nämndens interna kontroll

Tillräcklig

Analys

Det löpande arbetet med intern kontroll utgör ett viktigt led i nämndens kvalitetsarbete.

Nämnden har upprättat en internkontrollplan baserad på en väsentlighets- och riskanalys. Internkontrollplanen innehåller processer som vid analysarbetet bedömdes var mest väsentliga och riskfyllda. Exempel på genomförda granskningar under 2023 är kontroll av leverantörsfakturornas underlag, förekommande av verklighetsfrämmande inköp och rutinen för kontroll av leverantörers seriositet.

Den sammanfattande bedömningen är att den interna kontrollen är tillräcklig i granskade processer med undantag av implementering av rutinen för seriositetskontroller och delar av det systematiska informationssäkerhetsarbetet. Dessa områden kommer att prioriteras av kontoret under 2024.

En mer utförlig redovisning av årets internkontrollgranskningar återfinns i bilaga 8.

Systematiskt kvalitetsarbete

Under 2022 antogs stadens kvalitetsprogram och kontoret har under 2023 arbetat på olika sätt med att förankra programmets innehåll. Kvalitetsprogrammet har även varit utgångspunkten för kontorets nya styrning och organisation av verksamhetsutveckling och digitalisering. Ett omfattande arbete har genomförts för att utifrån styrmodellen för pm3 koppla kontorets IT-system till kontorets huvudprocesser (t.ex. drift, investering, tillståndsgivning). En gemensam utvecklingsportfölj har skapats. Syftet med den nya utvecklingsstrukturen, kallad Vintergatan, är att stärka samarbetet på kontoret och öka förmågan att kunna prioritera utvecklingsinitiativ som ett kontor. Målsättningen är att tillsammans utveckla kontorets verksamhet för att bättre möta politikens och medborgarnas förväntningar. 2023 deltog en av kontorets enheter, Nämndsekreteriatet, i stadens kvalitetsutmärkelse och kontorets medarbetare uppmanas att delta som examinators.

Kontoret har sedan 2020 arbetat med 5 prioriterade leveranser (fokusområden). Inom flera leveranser har kontoret uppnått sina mål kontoret har utvecklat nya leveranser för att bättre möta stadens målsättningar och en osäker omvärld. De nya leveranserna kommer att gälla fram till 2026 och kommer att vara styrande för utvecklingsinsatserna inom ramen för Vintergatan.

1. Vi använder nya arbetssätt för att utveckla stadens offentliga rum.
2. Vi bidrar till en mer hållbar stad.
3. Vi är affärsmässiga.
4. Vi visualiserar, analyserar och tillgängliggör vår data.
5. Vi möter stockholmarna tillsammans.

Under 2024 kommer kontoret tillsammans att ta fram aktiviteter för varje leverans som kontinuerligt följs upp.

Systematiskt arbetsmiljöarbete

Checklista för årlig uppföljning

I enlighet med stadsledningskontorets beslut ska den årliga uppföljningen av systematiskt arbetsmiljöarbete ske i samband med tertialrapport 2 2024. Kontoret har därför inte gjort 2023 års analys baserat på checklistan för årlig uppföljning, utan nedanstående rapportering utgår från kontorets generella arbetsmiljöarbete och den årliga uppföljningen enligt tidigare rutiner. Från och med tertialrapport 2 2024 ska kontoret redovisa den årliga uppföljningen av checklistan.

Förbättringsområden - analys av utfall

Arbetsplatsen kommer att implementera verktyget systematisk arbetsmiljö i ILS:en och kompetensutveckla cheferna i det nya arbetssättet i ILS:en. Ett material till arbetsplatsträffar gällande otillåten påverkan behövs även utredas och tas fram utifrån ett HR-perspektiv.

Framgångsfaktorer-analys av utfall

Att det på arbetsplatsen sker en löpande dialog mellan chef och medarbetare. Genom att det har varit ett särskilt fokus på arbetsmiljö och hälsa utifrån personalpolicyn, där dialog på arbetsplatsträffar har genomförts för att uppmärksamma arbetsmiljö frågor på enheterna och avdelningarna. Detta kommer arbetsplatsen att fortsätta med för att bidra till en god arbetsmiljö.

Föregående års aktiviteter från årlig uppföljning-analys av utfall

Under året har kontoret stärkt sitt systematiska arbetsmiljöarbete genom att implementera en kontorsgemensam arbetsmiljöplan med ett kompletterande årshjul. Material till arbetsplatsträffar har även uppdaterats och kompletterats under året.